

Siun sote

Tilinpäätös

2022

Sisällysluettelo

1.	Tilinpäätös	4
2.	Toimintakertomus	4
	2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
	2.2 Olennaiset tapahtumat kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	5
	2.2.1 Toimitusjohtajan katsaus	5
	2.2.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
	2.2.2.1. Toimielimet	7
	2.2.2.2. Hallituksen asettamat toimielimet.....	10
	2.2.2.3. Hyvinvointialueen hallinto	12
	2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	14
	2.2.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	15
	2.2.5 Kuntayhtymän henkilöstö	15
	2.2.6 Ympäristöasiat	17
	2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat	19
	2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
	2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	21
	2.3 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
	2.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	25
	2.3.2 Selonteko ja käsittely	27
	2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	30
	2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	30
	2.4.2 Toiminnan rahoitus	33
	2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	35
	2.6 Kokonaistulot ja -menot.....	37
	2.7 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous.....	39
	2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	39
	2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	40
	2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	40
	2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	43
	2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	44
	2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	44
	2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	49
	2.8.1 Asiaa koskeva säätely.....	49
	2.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	50
	2.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	50
3.	Talousarvion toteutuminen.....	50
	3.1. Seuranta koskeva säätely.....	50

3.2.	Tavoitteiden toteutuminen.....	51
3.2.1	Yhteiset palvelut	51
3.2.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	54
3.2.3	Ikäihmisten palvelut.....	58
3.2.4	Perhe- ja sosiaalipalvelut	63
3.2.5	Ympäristöterveydenhuolto	68
3.2.6	Emokuntayhtymä yhteensä	70
3.2.7	Pelastuslaitos	72
3.2.8	Tytäryhtiöt	74
3.3.	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	76
3.3.1.	Käyttötalouden toteutuminen	76
3.3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	76
3.3.3.	Investointien toteutuminen	80
3.3.4.	Rahoitusosan toteutuminen	81
3.3.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	83
4.	Tilinpäätöslaskelmat	84
4.1.	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	84
4.2.	Tuloslaskelma.....	85
4.3.	Rahoituslaskelma	86
4.4.	Tase	87
4.5.	Konsernilaskelmat.....	89
5.	Tilinpäätöksen liitetiedot	93
5.1.	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	95
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	96
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	101
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	101
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	105
5.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot ...	109
5.5.	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	117
6.	Liikelaitoksen erillistilinpäätös	120
7.	Tuloslaskelma kuntayhtymän taloudellisesta toiminnasta (kilpailulaki §30d)	154
8.	Allekirjoitukset ja merkinnät	156
9.	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	157

1. Tilinpäätös

Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain, sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §).

Kuntayhtymän tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kuntayhtymän, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntayhtymäkonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimista ohjeistetaan tarkemmin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisiin kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Kuntayhtymän tilikausi on kalenterivuosi. Kuntalain 113 § mukaan yhtymähallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se yhtymävaltuuston käsiteltäväksi. Yhtymävaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Koska kuntayhtymän toiminta on lakannut, aluehallitus ja aluevaltuusto käsittelevät kuntayhtymän viimeisen tilinpäätöksen em. aikataulun mukaisesti.

2. Toimintakertomus

2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen antamisesta vastaisivat normaalisti yhtymähallitus ja toimitusjohtaja (KuntaL 113 §), mutta kuntayhtymän toiminnan lakkaamisen myötä toimintakertomuksen antamisesta vastaavat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kuntayhtymän toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kuntayhtymän toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää yhtymävaltuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa (KuntaL 115 §).

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kuntayhtymän tai kuntayhtymäkonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Yhtymähallituksen pitäisi lisäksi tehdä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Nyt esityksen tekee aluehallitus. Jos kuntayhtymän taseessa olisi kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa pitäisi tehdä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

2.2 Olennaiset tapahtumat kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän, Siun soten, kuudes ja viimeinen varsinainen toimintavuosi. Vuoden 2017 alussa toteutettiin Pohjois-Karjalan maakunnassa historiallinen muutos, kun neljäntoista kunnan sosiaali- ja terveystoimet, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan ympäristöterveydenhuolto, NuVa -kuntayhtymä ja Joensuun kaupungin työterveysliikelaitos yhdistettiin yhdeksi uudeksi kuntayhtymäksi.

Siun soten kuudetta toimintavuotta leimasivat omistajakuntien määrittämä erittäin tiukka budjettiraami, henkilöstön saatavuusongelmat, hyvinvointialueen valmistelu ja pandemiasta toipuminen. Lisäksi keskusneuvotteluihin edennyt palkkaharmonisointi rasitti omistajakuntasuhteita ja lisäsi merkittävästi taloudellista riskiä. Haasteista huolimatta palvelujen kehittämistä jatkettiin. Muutoksilla ja kehittämistyöllä haettiin aikaisempaa parempaa kustannusvaikuttavuutta ja positiivisempaa asiakaskokemusta. Siun sote kuntayhtymän toiminta koskee tavalla tai toisella lähes kaikkia Pohjois-Karjalan asukkaita. Luonnollisesti tekemisemme on erittäin tarkan kansalaisten, tiedotusvälineiden ja omistajien seurannan kohteena. Muutosten tekeminen ja niissä onnistuminen asettaa todella suuret haasteet sekä ulkoiselle että sisäiselle viestinnälle. Parannettavaa on edelleen siinä, miten onnistumme luomaan koko henkilöstölle, omistajillemme ja poliittisille päättäjille yhteisen tilannekuvan toimintaympäristöämme koskevista realiteeteista. Samoin tehtyjen päätösten perustelemisessa on paljon työsarkaa.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan omistajakunnat asettavat sitovan talousraamin Siun sotelle. Kuudennelle toimintavuodelle asetettu taloudellinen tavoite oli todella tiukka. Siun sote ei henkilöstön saatavuusongelmien leimaamassa toimintaympäristössä onnistunut muuttamaan toimintaansa niin paljon, että alkuperäisessä talousraamissa olisi pysytty. Talousarviossa pysyminen olisi vaatinut merkittävää ostopalvelujen korvaamista omalla palvelutuotannolla, mutta henkilöstön saatavuusongelmat vesittivät suunnitelmat. Siun sote -kuntayhtymä on toiminut kustannustehokkaasti koko olemassaoloaikansa. Syntyneistä merkittävistä alijäämistä huolimatta Siun sote -kuntayhtymä on tarvevakioiduilla kriteereillä

Suomen pienimillä resursseilla sote-palvelut järjestävä alue. Täällä taloudelliset resurssit asukasta kohden ovat viimeisen julkistetun valtiovarainministeriön laskelman mukaan 525 euroa / asukas pienemmät kuin valtakunnassa keskimäärin. Pienistä resursseista huolimatta Siun sote kuntayhtymä on THL:n arviointiraportin perusteella onnistunut palvelujen järjestämisessä kohtuullisen hyvin.

Lakisääteisten määräaikojen osalta on joitakin määräaikoja ylittynyt henkilöstön rekrytointiongelmista johtuen. Joidenkin palvelujen piiriin pääsyä asiakkaat ja potilaat joutuivat jonottamaan inhimillisesti katsottuna liian pitkään. Mitatun asiakas- ja potilaspalautteen perusteella palvelujen laatu oli tarkasteluvuonna erinomaisella tasolla. Muutoinkin Siun soten toimintaa kehitettiin tarkasteluvuonna kuntayhtymän valtuuston strategian ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän henkilöstö osallistui tarkasteluvuonna merkittävästi uuden hyvinvointialueen valmisteluun. Valmistelutyötä oli merkittävästi, vaikka Pohjois-Karjalassa oli palvelut järjestetty yhden organisaation toimesta jo kuuden vuoden ajan. Uusi hyvinvointialuelainsäädäntö pakotti tekemään hallintorakenteisiin ja toimintatapoihin merkittäviä muutoksia, jotka oli huolellisesti valmisteltava. Pohjois-Karjalassa turvallinen siirtymä kuntayhtymästä hyvinvointialueeksi onnistui täysin sosiaali- ja terveysministeriön tiekartan mukaisesti.

Siun soten henkilöstö oli toimintavuonna todella kovan työpaineen alla. Henkilöstöilmapiirimittauksen tuloksissa näkyy kova, monen osalta jopa kohtuuton työkuorma. Siun soten työhyvinvointikyselyn tulokset eivät kokonaisuutena poikkeaa merkittävästi muiden saman toimialan työnantajien tuloksista. Työkuorman kohtuullistamisessa ja henkilöstöilmapiirin parantamisessa riittää haastetta hyvinvointialueelle. Lopuksi haluan kiittää koko Siun soten osaavaa ja sitoutunutta henkilöstöä erinomaisesta työstä kansalaisten arjen turvaamisessa koko Siun sote -kuntayhtymän toiminta-aikana. Olette venyneet loistavasti kovassa työpaineessa. Samoin tahdon osoittaa suuren kiitoksen Siun soten poliittisille päättäjille hyvästä yhteistyöstä. Päätöksentekoa ohjasi aito halu löytää kansalaisten kannalta parhaat ratkaisut. Uskon siihen, että uudella hyvinvointialueella onnistumme rakentamaan kansalaisille sote-palvelut, joista voimme olla aidosti ylpeitä.

Ilkka Pirskanen

Strategiajohtaja

2.2.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.2.2.1. Toimielimet

Yhtymävaltuusto

Päätösvaltaa käytti 53 jäseninen yhtymävaltuusto. Päätökset tehdään perussopimuksen mukaisesti ääni per jäsen periaatteella, eikä kuntakohtaista äänimäärää ole käytössä. Vuonna 2022 yhtymävaltuuston puheenjohtajana toimi Pentti Keskisalo, 1. varapuheenjohtajana Eeva-Liisa Auvinen ja 2. varapuheenjohtajana Jukka Pöppönen.

Valtuuston kokoonpano 1.1.-31.12.2022

HEINÄVESI	Kristiina Räsänen	Veijo Honkonen
ILOMANTSI	Riitta Kareinen	Antti Hiltunen
	Tapio Tykkyläinen	Risto Ikonen
JOENSUU	Päivi Ainasto	Margareetta Rätty
	Päivi Eteläpää	Asko Puhakka
	Hannu Holopainen	Osmo Jokela
	Anssi Jumppanen	Sirpa Hyökki
	Sampsa Jääskeläinen	Sari Sallinen
	Karita Kaita	Aino Henttinen
	Pentti Keskisalo	Juha Lihavainen
	Päivi Koskela	Markku Maasilta
	Merja Mäkisalo-Ropponen	Tanja Rissanen
	Tapani Nuutinen	Lahja-Elina Vatanen
	Tuula Parikka	Riku Väkeväinen
	Mira Pesonen	Solja Niskanen
	Martti Riekkö	Markku Karppinen
	Juhani Rouvinen	Raija Kantola
	Martti Surakka	Siru Niemeläinen
	Sami Tanskanen	Ninni Saarinen
	Raija Tofferi	Jari Korhonen
	Matti Tohkanen	José Sinisterra Santana
	Pertti Vainionpää	Lasse Neuvonen
	Kimmo Vartiainen	Eeva Abell 27.3. saakka
		Tiia Lakanen 28.3. lukien
	Jussi Viljala	Timo Hynninen
	Irja Väisänen	Matti Orre
JUUKA	Matti Peura	Katri Kallinen
	Heidi Wilska	Senja Hiltunen
KITEE	Eeva-Liisa Auvinen	Kari Pennanen
	Jarkko Lampinen	Kaisu Kiiskinen
	Aki Sutinen	Kirsi Hirvonen
KONTIOLAHTI	Iita Kaarto	Satu Seppäläinen
	Marja Kauppinen	Leena Nyysönen
	Jenni Kiiskinen	Asko Väätäinen

LIEKSA	Mika Kontkanen 7.2. lukien	Pyry Savolainen 7.2 lukien
	Vesa Kuronen	Juha Kontturi
	Timo Martikainen 6.2. saakka	Pyry Savolainen 6.2. saakka
	Anne Kaarina Keronen 31.1. lukien	Irma Nykänen 31.1. lukien
	Eero Mustonen	Jouni Karppinen
	Jukka Pöppönen	Satu-Lilja Kurkinen
LIPERI	Maija Riikonen	Markku Korpinen
	Tarja Tuovinen 30.1. saakka	Anne Kaarina Keronen 30.1. saakka
	Pauli Hakulinen	Päivi Pietarinen
	Mikko Hartikainen	Rosa Härkönen
	Heidi Mustonen	Tero Humaloja
	Jyrki Peuha	Marko Rätty
NURMES	Riikka Kaukainen	Joosua Tolvanen
	Matti Kämäräinen	Päivi Härkin
	Anni Savolainen	Maija Savolainen
OUTOKUMPU	Helena Matikka	Voitto Mansikkamäki
	Marjo Piironen	Jarmo Pakarinen
POLVIJÄRVI	Tiina Mustonen	Heikki Kuikka
	Merja Tuominen	Sami Mattsson
RÄÄKKYLÄ	Ville Hirvonen	Ona Makkonen
TOHMAJÄRVI	Päivi Silventoinen	Niilo Pitkänen
	Marja Sormunen	Matti Haaranen

Valtuuston poliittinen jakauma

-	Keskusta	17 paikkaa
-	Sosiaalidemokraatit	13 paikkaa
-	Perussuomalaiset	8 paikkaa
-	Kokoomus	6 paikkaa
-	Vihreät	3 paikkaa
-	Vasemmistoliitto	3 paikkaa
-	Kristillisdemokraatit	2 paikkaa
-	Liike NYT	1 paikkaa

Yhtymähallitus

Valtuusto valitsi toimikaudekseen 11-jäsenisen hallituksen, jonka kokoonpano on kerrottu alla. Hallituksen kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus niillä varajäsenillä, joiden kotikunta ei ole edustettuna hallituksen varsinaisten jäsenten osalta.

Yhtymähallituksen kokoonpano on seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Harinen Jertta, pj.	Kontiolahti	Honkonen Veijo (-16.11.)	Heinävesi
		Puustinen Osmo (17.11.-)	Heinävesi
Meriläinen Juhani 1. vpj.	Joensuu	Kirjavainen Lassi	Juuka
Ketonen Matti 2. vpj.	Joensuu	Tolvanen Mauri	Liperi
Elonheimo Ville	Joensuu	Susitaival Hanna	Joensuu
Hiltunen Ilkka	Outokumpu	Leminen Urpo	Polvijärvi
Kaverinen Maija	Lieksa	Savolainen Anni (-3.10.)	Nurmes
		Savolainen Maija (4.10.-)	Nurmes
Mara Outi	Joensuu	Paakkunainen Timo (-3.10.)	Rääkkylä
		Turunen Seppo (4.10.-)	Rääkkylä
Piipponen Sirpa	Ilomantsi	Reijonen Eero	Liperi
Pirhonen Osmo	Kitee	Tuominen Merja	Polvijärvi
Puustinen Pekka	Joensuu	Parikka Tuula	Joensuu
Väistö Vuokko	Tohmajärvi	Hokka Mervi (-3.10.)	Heinävesi
		Kärkkäinen Tarja (4.10.-)	Lieksa

Hallituksen esittelijänä toimi kuntayhtymän toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asetti 7-jäsenisen tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan kokoonpano oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Tohkanen Matti, pj.	Joensuu	Hyytiäinen Jani	Outokumpu
Halttunen Sanna	Kitee	Kortelainen Reijo	Lieksa
Lampinen Jarkko, 1. vpj.	Kitee	Wilska Heidi	Juuka
Mahlavuori Ritva	Nurmes	Hiltunen Suvi	Tohmajärvi
Pesonen Mira	Joensuu	Väisänen Irja	Joensuu
Rouvinen Juhani, 2. vpj.	Joensuu	Pakarinen Minna	Kontiolahti
Saarelainen Seija	Lieksa	Pennanen Kari	Kitee

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi tarkastuspäällikkö Leena Timonen 30.6.2022 saakka.

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi juristi Sakari Kela 26.9.2022 – 28.11.2022.

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi tarkastuspäällikkö Pia Sorsa 29.11.2022 alkaen.

Valtuusto on valinnut toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista suorittamaan tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n. Tilivuoden vastuunalaisena tilintarkastajana toimi KHT, JHT Ulla-Maija Tuomela.

2.2.2.2. Hallituksen asettamat toimielimet

Henkilöstöjaosto

Hallitus valitsi toimikaudekseen 7-jäsenisen henkilöstöjaoston, jonka kokoonpano oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Meriläinen Juhani, pj.	Joensuu	Savolainen Anni	Nurmes
Hiltunen Ilkka vpj.	Outokumpu	Puustinen Pekka	Joensuu
Honkonen Veijo (-9.10.)	Heinävesi	Harinen Jertta	Kontiolahti
Kaverinen Maija (10.10.-)	Lieksa	Savolainen Maija	Nurmes
Mara Outi	Joensuu	Paakkunainen Timo (-25.9.)	Rääkkylä

		Turunen Seppo (10.10.-)	Rääkkylä
Hokka Mervi (-25.9.)	Heinävesi	Kaverinen Maija	Lieksa
Parikka Tuula (10.10.-)	Joensuu	Harinen Jertta	Kontiolahti
Piipponen Sirpa	Ilomantsi	Leminen Urpo	Polvijärvi
Tolvanen Mauri	Liperi	Ketonen Matti	Joensuu

Henkilöstöjaoston esittelijänä toimi 31.10.2022 saakka henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen ja 1.11.-31.12.2022 va. henkilöstöjohtaja Kati Koppinen.

Pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunta

Hallitus valitsi toimikaudekseen 7-jäsenisen pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunnan, jonka kokoonpano oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Pakarinen Juha pj.	Kontiolahti	Jormanainen Ari	Joensuu
Hurskainen Tellervo vpj.	Rääkkylä	Sallinen Matias	Outokumpu
Hiltunen Mika	Kontiolahti	Turunen Sabrina	Rääkkylä
Jetsonen Anne	Liperi	Viitalahti Marjo	Tohmajärvi
Pitkänen Eine	Joensuu	Hiltunen Anssi	Ilomantsi
Sottinen Herkko	Lieksa	Vlasov Tiina	Kontiolahti
Uusi-Illikainen Heleena	Joensuu	Törönen Sini	Kitee

Pelastuslaitos-liikelaitoksen esittelijänä toimi pelastusjohtaja Markus Viitaniemi.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto

Hallitus on valinnut toimikaudekseen 7-jäsenisen ympäristöterveydenhuollon jaoston, jonka kokoonpano oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Räty Veli-Matti, pj.	Liperi	Tuovinen Sirpa	Juuka
Gröhn Niina	Nurmes	Peura Matti	Juuka

Honkavaara Matti	Outokumpu	Varis Matti	Kontiolahti
Laasonen Seppo	Polvijärvi	Turunen Sabrina	Rääkkylä
Puhakka Paula	Joensuu	Puhakka Ville	Ilomantsi
Puranen Jaana	Joensuu	Itkonen Tarja	Joensuu
Tykkyläinen Tapio	Ilomantsi	Karppinen Jouni	Lieksa

Ympäristöterveydenhuollon jaoston esittelijänä toimi vs. ympäristöterveydenhuollon johtaja Kirsi Hiltunen.

Yksilöasioiden jaosto

Hallitus on valinnut toimikaudekseen 5-jäsenisen yksilöasioiden jaoston, jonka kokoonpano oli seuraava:

JÄSENET	KUNTA	VARAJÄSENET	KUNTA
Ainasto Päivi, pj.	Joensuu	Räty Margareetta	Joensuu
Karvonen Jaakko, vpj.	Joensuu	Hämynen Elisa	Nurmes
Kosonen Matti	Kitee	Mikkonen Vilho	Tohmajärvi
Lehikoinen Paavo	Outokumpu	Karvinen-Kyllönen Susanna	Liperi
Räsänen Marja-Liisa	Joensuu	Mustonen Teemu	Juuka

Yksilöasioiden jaoston esittelijänä toimi hallintopäällikkö Kaisa Tanskanen.

2.2.2.3. Hyvinvointialueen hallinto

Alkuvuonna hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käytti väliaikainen valmistelutoimielin. Sen toimikausi päättyi, kun aluevaaleilla valittu aluevaltuusto 14.3.2022 kokouksessaan valitsi aluehallituksen, joka kokoontui ensimmäisen kerran 21.3.2022.

Väliaikaishallinnon aikana hyvinvointialueen ylimpänä viranhaltijana väliaikaisen valmistelutoimielimen alaisuudessa toimi muutosjohtaja Elina Felin. Aluevaltuustokauden alettua ylimpänä viranhaltijana toimi hyvinvointialuelain mukaisesti hyvinvointialuejohtaja. Aluevaltuuston päätösten mukaisesti Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen hoiti hyvinvointialuejohtajan tehtävää väliaikaisena viranhaltijana oman virkansa ohella, kunnes aluevaltuuston kesäkuun kokouksessaan hyvinvointialuejohtajaksi valitsema terveystieteiden tohtori Kirsi Leivonen aloitti hyvinvointialuejohtajana 15.8.2022.

Aluehallituksen päätöksen mukaisesti hyvinvointialueen johtavien virkatehtävien hoito ajalla 21.3.-31.12.2022 järjestettiin voimaanpanolain 12 §:n virka-apusäännöksen nojalla siten, että Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän seuraavat viranhaltijat hoitivat hyvinvointialueen hallintosäännössä määrättyjä virkatehtäviä väliaikaisina viranhoitajina oman suostumuksensa mukaisesti ja omien virkatehtäviensä ohella 31.12.2022 saakka, jolloin henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymästä hyvinvointialueelle. Nämä viranhaltijat olivat:

- hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen
- talousjohtaja Ismo Rouvinen
- henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen, 30.10.2022 saakka, 1.11. - 31.12.2022 va.
henkilöstöjohtaja Kati Koppinen
- kehittämisjohtaja Heli Aalto
- viestintäjohtaja Susanna Prokkola
- toimialuejohtaja Jarmo Kukkonen 30.10.2022 saakka, 1.11. - 31.12.2022 va. toimialuejohtaja
Susanna Wilén
- toimialuejohtaja Eija Rieppo
- toimialuejohtaja Leena Korhonen
- vs. ympäristöterveydenhuollon johtaja Kirsi Hiltunen
- pelastusjohtaja Markus Viitaniemi
- tarkastuspäällikkö Leena Timonen 31.7.2022 saakka.

Hyvinvointialueen tarkastuspäällikkönä 1.11.2022 alkaen toimi Pia Sorsa.

Voimaanpanolain mukaisena valmistelun hallinnollisena tukiorganisaationa toimi Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä.

Väliaikaishallinto

Voimaanpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) mukaisesti hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin vastasi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes aluevaltuusto valittiin ja aluevaltuuston asettama aluehallitus aloitti toimintansa.

Väliaikainen valmistelutoimielin

Väliaikaisessa valmistelutoimielimessä oli 11 jäsentä ja se muodostui Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän viranhaltijoina olevista johtoryhmän jäsenistä. Väliaikaisen valmistelutoimielimen puheenjohtajana toimi Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän toimitusjohtaja, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän hallintojohtaja ja toisena varapuheenjohtajana Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän talousjohtaja. Väliaikainen valmistelutoimielin kokoontui vuonna 2022 neljä kertaa.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet 2022 olivat

- Toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen (puheenjohtaja)
- Toimialuejohtaja, terveys ja sairaanhoitopalvelut Jarmo Kukkonen
- Toimialuejohtaja, ikäihmisten palvelut Eija Rieppo
- Toimialuejohtaja, perhe ja sosiaalipalvelut Leena Korhonen
- Talousjohtaja Ismo Rouvinen (2. varapuheenjohtaja)
- Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen (1. varapuheenjohtaja)
- Henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen
- Kehittämisjohtaja Heli Aalto
- Viestintäjohtaja Susanna Prokkola
- Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi
- Vs. ympäristöterveydenhuollon johtaja Kirsi Hiltunen

Väliaikaishallinnon aikana valmistelua johti väliaikaisen valmistelutoimielimen alaisuudessa ylimpänä viranhaltijana muutosjohtaja Elina Felin, joka toimi valmistelutoimielimen esittelijänä

2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuoden 2022 taloudelliseen kehitykseen vaikutti edelleen merkittävästi niin valtakunnallisesti kuin Pohjois-Karjalassakin vuonna 2020 alkanut maailmanlaajuinen koronapandemia. Myös Venäjän aloittama jo yli vuoden jatkunut hyökkäysota Ukrainassa on vaikuttanut merkittävästi kertomusvuoden taloustilanteeseen; taloudelliset vaikutukset liittyvät etenkin energian ja raaka-aineiden saatavuuteen ja hintaan, mutta myös turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen kohdistuviin panostuksiin.

Valtiovarainministeriön tilinpäätöksen mukaan toimintaympäristö on muuttunut myös inflaation ja korkotason osalta. Yli vuosikymmenen jatkunut hyvin hitaan inflaation ja poikkeuksellisen matalan korkotason aika näyttää olevan ohi. Myös Suomessa ja laajemmin euroalueella inflaatio on nopeutunut pitkälti koronakriisin ja Venäjän hyökkäyksen seurauksena, kun ne ovat rajoittaneet erilaisten tuotantopanosten saatavuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen mittaluokka on suomalaisessa ja jopa kansainvälisessä hallintohistoriassa erittäin suuri. Uudistuksen toimeenpano eteni ministeriön arvion mukaan suurin harppauksin. Ensimmäiset aluevaalit toimitettiin 23.1.2022 ja aluevaltuustojen toimikausi alkoi 1.3.2022. Aluevaltuustojen tehtävänä on muun muassa päättää keskeisistä palveluja koskevista periaatteista ja linjauksista sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja -suunnitelmasta.

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen. Rahoitukseen liittyvä valmistelu oli erittäin keskeisessä asemassa vuoden aikana. Rahoituslainsäädäntöä muutettiin ja rahoitukseen liittyviä siirtolaskelmia päivitettiin. Uudistuksessa

siirtyviä kustannuksia vastaavat tulot siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen vuoden 2023 alusta alkaen. Lisäksi valtioneuvosto teki hyvinvointialueiden investointeja mahdollistavat päätökset hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksista kesäkuussa 2022.

Valtioneuvosto tuki aktiivisesti uudistuksen alueellista toimeenpanoa ja vuodenvaihteen 2022–2023 siirtymä kuntapohjaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon ja alueiden pelastustoimen järjestämistä vastuusta hyvinvointialueille toteutui ministeriön mukaan onnistuneesti.

Kuntatalous pysyi ministeriön tilinpäätösarvioiden tunnusluvuilla mitattuna vuonna 2022 melko vahvana menojen ripeästä kasvusta huolimatta. Tilikauden tulos oli tilinpäätösarvioiden mukaan noin 1,3 miljardia ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lievästi negatiivinen. Vuoden 2022 tulosta paransivat kuitenkin kertaluonteiset myynnit. Kuntatalouden toimintakate heikkeni lähes 7 prosenttia edellisvuodesta ja vuosikate noin 8 prosenttia. Valtio korvasi jälleen kunnille ja kuntayhtymille koronaepidemiasta aiheutuneet välittömät kustannukset, mutta muuten covid-19-tukitoimet pienuivat huomattavasti edeltäneen vuoden tasosta.

2.2.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Olennainen muutos kuntayhtymän toiminnassa on sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon järjestämistä vastuun siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Lisäksi Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän (Islab) toiminta piti järjestellä uudelleen sote-uudistusta koskevan lainsäädännön vuoksi, jotta Islabin toiminta vastaa jatkossa hyvinvointialuelain (611/2021) vaatimuksia.

2.2.5 Kuntayhtymän henkilöstö

Kuntayhtymän henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli 7 780, josta vakituista henkilöstöä 6 638. Vakituudesta henkilöstöstä 2 638 työskenteli terveys- ja sairaanhoitopalveluissa, 2 042 ikäihmisten palveluissa, 901 perhe- ja sosiaalipalveluissa, 723 yhteisissä palveluissa, 51 ympäristöterveydenhuollossa ja 283 Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella. Lisäksi pelastuslaitoksella työskenteli yhteensä 451 sivutoimista sopimuspalomiestä.

Henkilöstömäärämme kasvoi vuoteen 2021 verrattuna 146 henkilöllä. Kasvu tapahtui lähes jokaisella toimialueella. Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 143 henkilöllä ja määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi kolmella henkilöllä. Henkilötyövuosina mitattuna kasvu tapahtui 143 henkilötyövuotta. Suurinta kasvu oli ikäihmisten palvelujen toimialueella (95 henkilötyövuotta), jossa avattiin vuoden 2022 aikana kaksi uutta asumisyksikköä, Naljakan hoivakoti ja Riihisärkänkadan hoivakoti. Uudet asumisyksiköt lisäsivät henkilötyövuosien määrää noin 40 henkilötyövuodella. Henkilöstömäärän kasvu aiheutti myös

vanhuspalvelulain muutos, jonka myötä henkilöstömitoitus iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon osalta nousi 0,55 työntekijästä 0,6 työntekijään. Kuntayhtymän henkilöstöä koskeva henkilöstökertomus 2022 kuvaa kuntayhtymän henkilöstötilannetta ja henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja erillisenä asiakirjana tarkemmin.

Kuntayhtymäkonsernin henkilöstö oli vuoden lopussa 8 421 työntekijää, josta 61 työntekijää Siun työterveys Oy:ssä, 569 työntekijää Polkka Oy:ssä ja 11 työntekijää Tikkamäen Palvelut Oy:ssä.

Työkykyperäiset poissaolot kääntyivät kasvuun jo loppuvuodesta 2021 ja päivien määrä pysyi korkealla tasolla koko vuoden 2022. Kasvua tapahtui vuodesta 2021 noin 31 %. Kalenteripäivissä mitattuna työkykyperäisiä poissaoloja oli 42 982 päivää enemmän vuoteen 2021 verrattuna, yhteensä 180 999 kalenteripäivää. Tällä kasvulla oli merkittävä euromääräinen vaikutus vuoden 2022 talouteen muun muassa lisääntyneen sijaistarpeen myötä. Suurin yksittäinen selittävä tekijä työkykyperäisten poissaolojen kasvulle oli koronavirus. Työkykyperäisiin poissaoloihin lasketaan sairauspoissaolot, kuntoutustuet ja tapaturmasta johtuvat sairauspoissaolot. Sairauspoissaolojen osuus työkykyperäisistä poissaoloista oli noin 94 %.

Vuonna 2022 työkykyperäisiä poissaoloja oli 26,2 pv/HTV2 (2021: 20,4 pv/HTV2). Henkilötyövuosiin suhteutettujen päivien määrä kasvoi Ympäristöterveydenhuollon toimialuetta lukuun ottamatta jokaisella toimialueella. Eniten työkykyperäisiä poissaoloja oli Ikäihmisten palvelujen toimialueella 36,3 pv/HTV2.

Työterveyshuollon kustannukset on kuvattu taulukossa 1 ja ne olivat vuonna 2022 yhteensä 3 642 574 euroa. Tästä summasta Kelan korvausluokka I:n kustannukset olivat 2,4 milj. euroa ja Kelan luokka II:n kustannukset olivat 1,1 milj. euroa.

Työterveyshuollon kustannukset nousivat viime vuodesta. Työterveyshuolto nosti vuonna 2022 hintoja kaikkien palvelujen osalta. Työterveyshuollolla oli tarjottavana vuotta 2021 suurempaa yleislääkärikapasiteettia, jonka kasvu näkyy työterveyspainotteisen sairausvastaanoton käyttömäärissä ja siten kustannuksissa. Työkykyperäiset poissaolomäärät vaikuttivat myös merkittävästi työterveyspainotteisen sairaanhoidon kustannusten kasvuun.

Työterveyshuollon henkilöstön vaihtuvuus, toiminnan laadun vaihtelut ja prosessien toimimattomuuden haasteet ovat myös osaltaan vaikuttaneet kustannusten kasvuun.

TAULUKKO 1. SIUN SOTEN TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET VUONNA 2022

Kustannukset	2022	2021
Kela 1	2 440 856 €	2 235 139 €
Kela 2	1 092 025 €	820 559 €
Kela 0	109 694 €	81 003 €
Yhteensä	3 642 575 €	3 136 701 €

Pelastuslaitoksen työterveyshuollon kustannukset on kuvattu taulukossa 2 ja ne olivat vuonna 2022 yhteensä 257 775 euroa. Tästä summasta Kelan korvausluokka I:n kustannukset olivat 214 041 euroa ja Kelan luokka II:n kustannukset olivat 34 363 euroa.

TAULUKKO 2. PELASTUSLAITOKSEN TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET VUONNA 2022

Kustannukset	2022	2021
Kela 1	214 041 €	133 967 €
Kela 2	34 363 €	26 531 €
Kela 0	9 371 €	7 598 €
Yhteensä	257 775 €	168 096 €

Kehityskeskustelujen käyntiaste oli 84 %, kun vastaavat luvut aikaisempina vuosina ovat olleet 85 % (2021), 86 % (2020) 94 % (2019) ja 91 % (2018).

Toteutuneet henkilöstökulut vuonna 2022 olivat 386,6 milj. euroa. Kasvua vuodesta 2021 oli 6,3 %. Suhteellisesti eniten palkat kasvoivat Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella, johtuen takautuvasti maksetuista varallaolokorvauksista. Korvaukset liittyvät työtuomioistuimen kevään 2022 ratkaisuun, jossa todettiin useamman työntekijän aiemmin varallaoloksi luetun työajan olevan työaikaa. Palkkaharmonisoinnista on tehty Siun soten tilinpäätökseen omistajaohjauksen linjauksen mukaisesti 24,1 milj. euron varaus, joka on kohdennettu jäsenkunnille muutetun perussopimuksen mukaisesti.

Virka- ja työehtosopimusten mukainen yleiskorotus ja keskitetty järjestelyerä nostivat palkkoja sopimusalaista riippuen noin 2,5 %. Kustannusvaikutus vuoden 2022 henkilöstökuluihin oli noin 1,3 %. Lisäksi henkilöstökulujen nousuun vaikuttivat vuoden 2022 aikana toteutettu palkkaharmonisointi sekä henkilöstömäärän kasvu. Tarkemmat henkilöstöä koskevat tiedot löytyvät erillisestä Henkilöstökertomuksesta 2022.

2.2.6 Ympäristöasiat

Kuntayhtymän ympäristöasioiden osalta vuosi 2022 oli sekä valmistautumista tulevaan että uuden lainsäädännön toteuttamista. Uuden jätelain lajittelua koskevat velvoitteet astuivat voimaan 1.7.2022. Uuden lainsäädännön mukaisesti yrityksen toimitiloissa on järjestettävä jätteiden lajittelu silloin, kun viikkokohtaiset jakeiden painorajat ylittyvät. Aikaisemmin tämä on ollut suositus, mutta heinäkuusta 2022 alkaen se ei ole ollut enää vapaaehtoista. Kaikkien lain velvoittamien jätejakeiden viikkorajat ylittyvät Siun soten osalta erillisiä toimitiloja suuremmissa kiinteistöissä. Kyseisissä kohteissa erilliskeräysvelvoite täyttyi, pois lukien yritysmuovipakkauksien keräys osassa maakuntien toimipisteissä. Vuoden 2023 keväällä

pilotoidaan kirkkaiden kalvomuovien sekä kovien muovien erillisajittelu päiväkirurgian- sekä anestesia- ja leikkausosastoilla.

Jätekirjanpito ja raportointi on jatkossa lakisääteistä, sillä Siun soten alueella syntyy yli 100 tonnia jätettä vuodessa, minkä lisäksi toiminnasta syntyy vaarallista jätettä sekä POP (pysyvät orgaaniset yhdisteet) - jätettä. Siun soten osalta jätehuoltopalvelujen tuottajat tarjoavat perustason jäteraportit veloitusetta.

Lakisääteisten kunnallisten palvelujen osalta polttokelpoisen jätteen sekä biojätteen jätemäärät vähenivät Siun soten alueella lähes 20 %, samoin kustannukset laskivat vajaa 9 % edellisvuodesta. Yhtenä merkittävänä tekijänä voidaan nähdä koronaepidemian väistyminen ja sen seurauksena vaiheittaisen pois siirtymisen poikkeusajan toimintamalleista. Trendin voi kuitenkin odottaa jatkuvan muovin erilliskeräyksen myötä myös tulevaisuudessa.

Ennestään erilliskerättävien jakeiden osalta (tietosuoja, pahvi, paperi jne.) keräysmäärät pysyivät suhteellisen samoina (-1,9 %), mutta kustannukset nousivat yli 32 % vuoteen 2021 verrattuna. Tähän voi olla syynä maailman poliittisen tilanteen aiheuttama polttoainehintojen voimakas nousu, joka pakotti logistiikka-alan yritykset nostamaan palveluhinnastojaan. Erilliskerättävien materiaalihyötyaste kasvoi lähes 13 % edellisvuodesta. Lukeman voi odottaa nousevan vastaisuudessaakin muun muassa loppuvuodesta toteutetun kuormalavakilpailutuksen myötä, jonka seurauksena keskusvaraston EUR-lavat myydään eteenpäin puujätteeseen heittämisen sijasta.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän muuttuminen hyvinvointialueeksi vuoden 2023 alussa aiheuttaa sen, ettei polttokelpoisen- ja biojätteiden osalta kunnallisen toimijan jätehuoltopalvelut ole enää lakisääteisiä. Tästä syystä koko jätehuolto on tarkoitus kilpailuttaa vuoden 2023 aikana. Jätepuristimien kilpailutuksen osalta otettiin ensimmäiset askeleet, kun kilpailutuksen voittaneen uuden toimijan ensimmäiset puristimet asennettiin Tikkamäen M-talon yhteyteen lokakuussa 2022. Jätepuristimia tullaan korvaamaan sitä tahtia, kun entisten sopimuskaudet päättyvät.

Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista 740/2021 tuli voimaan 2.8.2021 ja se velvoittaa myös Siun sotea hankkimaan ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita ajoneuvoja. Kertomusvuoden aikana organisaatioon on hankittu yksi täyssähköauto, yksi lataushybridi sekä kuusi yli 50 grammaa hiilidioksidia kilometriltä päästävää ns. likaista autoa. Prosentuaalinen vaade Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle on 20 % ja tällä hetkellä olemme sillä uralla. Kuitenkaan tämä lain vaade ei kosketa Siun sotea vielä tällä hankintakaudella, koska uusi leasing-autojen kilpailutus on julkaistu ennen lain voimaantuloa.

Vuonna 2023 on tarkoituksena tilata 97 kappaletta autoja, joista noin kymmenen on tarkoitus hankkia täyssähköisenä. Luku voi vielä muuttua, koska tarvemäärittelyt ovat kesken. Tällä hetkellä sähköautojen viralliset latauspaikat on rakennettu keskussairaalan F-talon lastauslaiturille, Siilaisen terveysaseman kunnossapidon parkkipaikan yhteyteen sekä Honkalampi-keskuksen kiinteistöyksikön eteen.

Lokakuussa aloitettiin talouden tavoiteohjelman mukaisesti suunnittelemaan energiansäästöohjelmaa vuodelle 2023, jonka tavoitteen on 5 % säästöt sähkö- ja lämmitysenergian suorasta kulutuksesta hyvinvointialueella. Ohjelmaan sisältyy välittömästi käynnistetyt kiinteistöyksikön tekniset toimenpiteet, kuten kiinteistöautomaation optimointi sekä energiatehokkaampien valaistusratkaisujen uusimisen

jatkaminen. Tämän lisäksi vuoden 2023 aikana järjestetään henkilöstölle tiedotteita ja pienimuotoinen kampanja henkilökohtaisista toimenpiteistä, joilla voi omalta osaltaan vähentää turhaa energiankulutusta. Toimenpiteiden toteutumista sekä energiankulutuksen kehittymistä seurataan tiiviisti dokumentoinnilla sekä raportoinnilla.

Vuonna 2022 Siun sotien itse kustannettavissa kohteissa sähkönkulutus oli 20.352,71 MWh, josta merkittävimpien kohteiden osuudet olivat Tikkamäki 75 %, Siilainen 13 % ja Honkalampi 7,5 %. Sähkönkulutus laski aiempaan vuoteen verrattuna yli 8 % siitäkin huolimatta, että Kontiolahden uuden terveysaseman verkkosähkönkulutus sisällytettiin vuoden 2022 laskelmiin mukaan. Osan Kontiolahden kulutuksesta kattoi terveysaseman katolle asennetut aurinkopaneelit. Tikkamäen alueella sähkönkulutus laski lähes 10 %. Myös Tikkamäelle on pyydetty tarjous aurinkosähköjärjestelmästä.

Sähköenergian kokonaiskustannukset (sähkö + siirto) kuitenkin kasvoivat Siun sotien alueella 18,6 %. Kustannusten nousu oli voimakkainta Joensuun alueella, missä nousua oli 21,8 %. Tähän on syynä erityisesti vuoden jälkimmäisellä puoliskolla merkittävästi kohonnut sähköenergian markkinahinta. Vuositasolla kustannusten nousua hillitsi maaliskuussa EPAD-johdannainen, jonka referenssihintaa (systeemihinnan ja aluehinnan erotus) oli negatiivinen. Sähköenergian hinnan nousu näkyi myös sähkölaskujen kustannusrakenteessa, sillä vuonna 2021 siirtomaksujen osuus sähkölaskuista oli 50,5 %, mutta vuonna 2022 enää 31,8 %.

2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntayhtymän hallinnossa noudatetaan avoimuutta päätöksenteossa. Toimielinten kokousten asialistat ja pöytäkirjat julkaistaan sähköisesti kuntayhtymän www-palvelussa lukuun ottamatta asioita, jotka eivät ole julkisia. Samoin ne viranhaltijapäätökset, joihin kuntalaisilla on muutoksenhakuoikeus, julkaistaan www-palvelussa.

Kuntalaki edellyttää tiettyjen tietojen saatavuutta yleisessä tietoverkossa. Kuntayhtymällä on ollut näihin rinnastettavista asiakirjoista www-sivuillaan perussopimus, hallintosääntö, talousarvio ja -suunnitelma, strategia, henkilöstöstrategia, viestinnän yleiset periaatteet, konserniohje, asiakirjajulkaisuuskuvaukset sekä palvelutuotantosuunnitelma 2030, samoin kuin hinnastot ja sidonnaisuusilmoitukset. Osa vaadituista tiedoista on sisällä hallintosäännössä (mm. luottamushenkilöiden palkkioiden ja korvausten perusteet, joiden suuruudesta on päätetty vuosittain talousarviossa).

Kuntien ja kuntayhtymien keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuutensa Kuntalain 84 §:n mukaisesti. Tarkastuslautakunta toimii Siun sotien verkkosivuilla julkaistujen sidonnaisuusrekisterien rekisterinpitäjänä. Tarkastuslautakunta on valvonut ilmoituspiiriin kuuluvien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattanut kuntayhtymän lakisääteiset ja vapaaehtoiset sidonnaisuusilmoitukset sekä tietosuojaselosteet tiedoksi yhtymävaltuustolle § 58/13.12.2022 (29.11.2022 tilanteen mukaisena). Sidonnaisuusilmoitusten

tietosuojaselosteet ja sidonnaisuusrekisterit vastaavat EU:n yleistä tietosuojasetusta (General Data Protection Regulation, GDPR, EU 679/2016).

Siun soten tiedonhallintamalli on hyväksytty yhtymähallituksessa § 281/20.12.2021. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki, 906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Laissa säädetään tiedonhallintayksikön velvollisuudesta ylläpitää sen toimintaympäristön määrittelevää ja kuvaavaa tiedonhallintamallia. Tiedonhallintamallia on ylläpidetty tarvittavilta osin, mutta painopiste on ollut vuonna 2022 hyvinvointialueen tiedonhallinnan valmistelussa. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä on tiedonhallintalaissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö.

Kuntayhtymän korruption ja lahjonnan torjuntaa käsitellään henkilöstöjohtajan ohjeessa vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Kuntayhtymä noudattaa vastuullisia liiketoimintakäytäntöjä kaikilla toimialueillaan. Päätöksenteossa huomioidaan mahdolliset jääviydet. Sivutoimiluvista ja -ilmoituksista säädetään hallintosäännössä.

Konserniohjeessa yhtymävaltuusto on määrittänyt kuntayhtymässä noudatettavat ehdottomat esteellisyydet ja suositeltavat esteellisyydet intressiristiriitojen poistamiseksi. Työnantajan ja työntekijöiden edustajien yhteistyönä on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, Syrjimätön Siun sote, joka määrittää toimenpiteet Siun soten henkilöstön yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuuden edistämistyössä tavoitteena on työntekijöiden tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen. Toimenpiteet suunnitelmassa kohdistuvat mm. rekrytointiin, työntekijöiden moninaisuuden tukemiseen, palvelussuhdetekijöihin ja henkilöstön osallisuuden parantamiseen siten, että pystytään saavuttamaan tosiasiallista yhdenvertaisuutta.

2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Palvelujen järjestämisvastuun siirto vuodenvaihteessa onnistui sujuvasti ja hyvinvointialue on käynnistänyt vauhdilla toiminnan uudistamiseen tähtäävän palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelun. Palvelustrategian ja palveluverkon uudistamisella vastataan siihen, miten Pohjois-Karjalassa järjestetään väestön tarpeita vastaavat ja lakiin perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut hyvinvointialueella käytössä olevilla resursseilla. Hyvinvointialueen keskeisimpänä tavoitteena saada hyvinvointialueen palvelutuotanto taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävälle pohjalle vuoden 2025 loppuun mennessä.

2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on kerrottu tarkemmin kohdassa 2.3.

Kuntayhtymän toimintaan vaikuttavina riskilajeina tunnistetaan ylätasolla strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit sekä rahoitus- ja vahinkoriskit.

Strategiset riskit

Strategisissa riskeissä on erotettava kaksi ulottuvuutta – ensinnä kuntayhtymään liittyvät strategiset riskit, jotka tulevat lähinnä toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista, ja toisaalta kuntayhtymän oman strategian sisältä nousevat riskit.

Keskeinen toimintaympäristöön liittyvä riski kertomusvuonna liittyi sote-järjestämisvastuun siirtymiseen kuntayhtymältä hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueen valmistelussa lähdettiin siitä, että siirtymä voi tapahtua turvallisesti, ja mm. organisaatiomuutoksiin liittyvät tarpeet jätettiin tietoisesti myöhempään ajankohtaan. Vaikka kuntayhtymällä on ollut hyvinvointialuelainsäädännön mukainen palvelujen järjestämisvastuu, y-tunnuksen vaihtumisesta lähtien monet hallinnolliset prosessit tuli päivittää ja siirtää hyvinvointialueella hyväksyttäväksi. Järjestämisvastuun siirtymisen on katsottava onnistuneen kokonaisuutena hyvin. Hyvinvointialueelle rekrytoitiin muutosjohtajan lisäksi noin kymmenen henkilön valmistelutiimi.

Siun sote kuntayhtymän strategian vuosille 2021–2025 isot linjat jatkuvat samoina kuin edellisessä strategiassa, mutta tässä asiakas nostettiin aiempaa selvemmin strategian ytimeen. Tämä korostuu toisaalta palvelujen laatuun, saatavuuteen, oikea-aikaisuuteen, kitkattomuuteen ja vaikuttavuuteen liittyvinä tavoitteina, mutta toisaalta myös kansalaisten itsensä aktivoimiseen oman elämän hallinnassa palvelujen tarvetta ennaltaehkäisten. Tavoitteiden saavuttamisessa keskeinen riski on se, miten kotona asumisen tukemisessa onnistutaan. Keinoina ovat mm. kotiin vietävät palvelut ja moniammatillinen yhteistyö Siun soten eri toimijoiden kesken. Tämä edellyttää perinteisten toimintatapojen rajapintojen poistamista ja toimialueiden välisen yhteistyön lisäämistä, jota edesautetaan digitaalisilla palveluilla ja koordinoidaan mm. tilannekeskustyyppisellä monitoroinnilla. Tilannekeskuksen perustamisesta päätettiin vuonna 2021, mutta sen käyttöönotto tapahtuu vasta keväällä 2023 hyvinvointialueen vastatessa toiminnasta. Kotona asumisen tukemisella edesautetaan myös ihmisten oman elämän hallintaa.

Viestinnän rooli ja nopeus ovat nousseet aiempaa tärkeämpään asemaan strategisessa johtamisessa sähköisten medioiden myötä. Viestinnän oikea-aikaisuus ja oikean tilannekuvan viestiminen riittävän varhaisessa vaiheessa niin organisaation sisälle kuin ulkopuolelle on ensiarvoisen tärkeää, ja tähän on pyritty vahvistamalla toimialueiden viestinnällistä tukea sekä toimialuekohtaisilla, strategian toimeenpanoa tukevilla viestintäsuunnitelmilla. Vuoden 2023 aikana Siun sote laati yli 400 lehdistötiedotetta ja Siun sote

mainittiin yli 1200 uutisartikkelissa vuoden aikana. Tiedotteiden sisällöissä korostuivat palvelut ja niissä tapahtuvat muutokset, koronarokotukset sekä hyvinvointialueen valmistelu ja käynnistäminen. Viestinnässä panostettiin vuonna 2023 myös omaan, työnantajamielikuvaa rakentavaan artikkelituotantoon.

Toiminnalliset riskit

Merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen ja työhyvinvointiin sekä toimitilojen ja tietojärjestelmien käytettävyyteen. Näihin vaikuttavat mm. sektorikohtaiset lainsäädäntömuutokset, yleinen kehitys sekä resursseille asetettavat vaatimukset. Ammattihenkilöstön saatavuudesta ja riittävyydestä tuli kuntayhtymän viimeisen vuoden merkittävin riski. Henkilöstön riittävyys ja saatavuus on kaikilla viidellä päätoimialueella tunnistettu iso riski. Hoitajamitoituksen asteittainen lakisääteinen nousu vanhuspalvelujen ympärivuorokauden hoidon ja hoivan yksiköissä on edellyttänyt hoitajamäärän lisäämistä, mistä kilpailevat myös yksityiset palvelutuottajat. Monimuotoisen koulutuksen lisääminen, työn houkuttelevuus sekä ammattilaisten saatavuus maakunnan ulkopuolelta nousevat tärkeiksi tekijöiksi riittävän hoitajaresurssin takaamiseksi. Erityisesti ikäihmisten palveluissa sekä tulevana vuosina erikoissairaanhoidossa ammattirakenteita ja tehtävänkuvia on tarkasteltava suhteessa henkilöstön saatavuuteen ja sosiaalihuollon tutkintopohjaista osaamista on hyödynnettävä aikaisempaa laajemmin.

Toimintalähtöinen työvuorosunnittelu on tärkeä työkalu henkilöstövoimavarojen arjen johtamisessa ja työvoiman riittävyyden hallinnassa. Henkilöstön riittävyys ja saatavuus nousevat haasteeksi myös mm. pth-lääkäreiden ja joidenkin erikoislääkäreiden sekä sosiaalihuollon ammattilaisten osalta. Epidemia-ajan poikkeusjärjestelyt johtivat monilla työkuorman kasvuun ja akuutteihin henkilöstövajeisiin mm. koronajäljittämiseen ja -rokotuksiin irrotettavan henkilökuntatarpeen takia. Epidemia vaimeni kertomusvuonna, mutta mm. epidemia-ajan hoitovelan purkaminen ja häiriötilanteen aikana muodostuneiden terveysongelmien esiin tuleminen viiveellä aiheuttivat edelleen ylimääräistä resurssitarvetta normaalitilanteeseen verrattuna, ja heikensivät mm. työssäjaksamista.

Siun sote toimii sairaalan ja kehitysvammaisten erityishuollon osalta omissa tiloissa. Muut toimintatilat on vuokrattu kunnilta ja muilta ulkopuolisilta toimijoilta. Omien tilojen osalta mahdollisten terveydellisten ongelmien korjaaminen on omissa käsissä, eikä tässä ole merkittävää riskiä. Sairaalan osalta riskiä sen sijaan sisältyy investointien aikaisiin poikkeusjärjestelyihin mm. fyysisten turvallisuustekijöiden osalta väistötilayms. järjestelyissä. Vuokratiloissa on tullut esiin terveydellisiä ongelmia, joita on tapauskohtaisesti pyritty ratkaisemaan kiinteistön omistajan kanssa yhteistyössä. Kuntien kanssa aloitettiin vakiomuotoisen tilakonseptin toteuttaminen uudisrakennusten yhteydessä perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen integroiduissa tilaratkaisuissa, mikä mahdollistaa tilojen monikäyttöisyyden. Ensimmäinen tämän mallin mukainen terveysasema otettiin käyttöön Kontiolahdella kertomusvuonna.

Päivittäisen toiminnan sujuvuudessa moniammatillinen yhteistyö ja integroidut palvelukokonaisuudet ovat keskiössä. Toimimattomat prosessit ja osaoptimointi voivat aiheuttaa hoidollisia riskejä, eivätkä ne ole kustannustehokkaita. Sote-toiminta perustuu yhä enemmän kokonaisvaltaiseen asiakas- ja potilastiedon (aptj) hallintaan. Ns. Aster-hankkeen kaatumisen jälkeen ei ole aloitettu uutta laajaa aptj-hanketta, vaan vanhojen järjestelmien käyttöä on jatkettu päivittämällä niitä välttämättömillä muutoksilla. Osa ns. Aster-hankkeeseen tehdystä perustyöstä hyödyttää uudessa hankkeessa, jota lähtökohtaisesti pyritään viemään eteenpäin hyvinvointialueiden yhteistyönä.

Taloudelliset riskit

Vuoden 2022 TA-kirjassa on nostettu esille taloudellisista riskeistä lakisääteisten palvelujen järjestämisen turvaaminen kansalaisille omistajakuntien antaman talousraamin puitteissa. Koska omistajakuntien perussopimuksen 24 § mukaisesti kuntayhtymälle antama talousraami ja siten kuntayhtymän vuoden 2022 talousarvio poikkesi kuntayhtymän esittämästä vähimmäistarpeesta, sisältyi talousarvion toteutumiseen merkittäviä taloudellisia riskejä. Lisäksi varautumista inflaatioon ja ulkoisten toimijoiden hinnankorotuspaineisiin ei ollut mahdollista huomioida sopeutetussa talousarviossa siinä mittakaavassa kuin sote-toiminnan muuttuva toimintaympäristö olisi vaatinut.

Omistajien tahtotila syksyn 2021 neuvotteluissa oli, että tuotannollisista ja taloudellisista syistä johtuvat koko kuntayhtymää koskevat YT-neuvottelut ja niistä mahdollisesti seuraavat lomautukset ja irtisanomiset eivät olleet sopeuttamistavoitteen saavuttamiseksi keinovalikoimassa. Myöskään palveluverkkoon omistajat eivät halunneet tehdä palvelutuotantosuunnitelmasta poikkeavia muutoksia.

Vuosina 2017–20 kuntayhtymä toimi taloustilanteessa, jossa vuotuinen inflaatio oli 0–1 % välillä. Vuodesta 2021 eteenpäin inflaatio on noussut rajusti ollen joulukuussa 2022 yli 9 %. Syksyisin pidetyissä omistajaohjausneuvotteluissa Siun soten omistajille esitetyissä muutostarpeissa lähdettiin vuosittain siitä, että inflaation vaikutus pystytään eliminoimaan toimintoja kehittämällä. Neljän ensimmäisen vuoden aikana tässä pääosin onnistuttiin, mutta vuosina 2021–22 vastaavasti ei, koska toimintaympäristö muuttui merkittävästi. Tämä tarkoitti, että TA22-kirjassa esitetty taloudellinen riski realisoitui, joka johti 39,6 milj. euron alijäämän kattamisvelvollisuuteen jäsenkunnille ilman palkkaharmonisointia.

Investoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla, joiden korkokustannus on yleiseen korkotilanteeseen nähden maltillinen (keskikorko 0,46 %). Kuntayhtymän lainasalkun koko oli vuoden 2022 lopussa 182,4 milj. euroa ja konsernin lainasalkun koko vastaavasti 205,5 milj. euroa. Vuoden lopussa johdannaisten nimellismäärä kuntayhtymässä oli 144,5 milj. euroa (79 % lainasalkusta) ja konsernissa 165,9 milj. euroa (81 % lainasalkusta).

Kuntayhtymän lainasalkusta on tehty korkojen herkkyysanalyysi, joka osoittaa eri korkovaihtoehtojen vaikutuksen korkomaksujen kehitykseen. Markkinoiden hinnoittelua kuvaavaan ns. termiinikäyrään verrattuna kuntayhtymän korkokustannukset kasvaisivat seuraavan kymmenen vuoden aikana noin 10 milj. euroa, jos korot toteutuisivat prosenttiyksikön korkeammalla tasolla tai markkinoilla vallitsisi hidas toipuminen. Jos markkinat lähtisivät vahvaan kasvuun, korkokustannukset kasvaisivat seuraavan kymmenen vuoden aikana yli 20 milj. euroa. Koska markkinakorot ovat kasvaneet viimeisen vuoden aikana merkittävästi, niin kasvavien korkojen erilaiset kasvuskenaariot puolestaan ovat pienentyneet edellisistä vuosista.

Korkokustannusten ennakoitavuutta ja talouden hallintaa varten yhtymävaltuusto on hyväksynyt korkoriskin hallintaperiaatteet. Näiden periaatteiden mukaan korkojohdannaisten käyttöä on toteutettu, jotta useamman vuoden ajan vallinnut poikkeuksellisen matalan korkotason hyödyntäminen on mahdollistunut. Johdannainen on rahoitusmarkkinoiden väline, jolla voidaan suojautua lainojen korkoriskiltä. Korkojohdannaisilla pyritään hallitsemaan korkojen vaihteluun liittyviä riskejä ja sitä kautta luomaan ennakoitavuutta lainanhoitokuluihin ja myös muuhun taloussuunnitteluun. Konsernin johdannaissopimukset on tehty lainasalkkua suojaavina tiedostaen, että lainasalkun koko tulee kasvamaan meneillään olevien

investointien myötä tulevina vuosina. Lainojen suojausaste on tällä hetkellä huomattavasti pienempi kuin lainasalkun koko, mutta suojausaste on kuitenkin pyritty pitämään valtuuston hyväksymien rajojen puitteissa.

Vahinkoriskit

Kuntayhtymän vakuutukset kilpailutettiin syksyllä 2020 ja ne tulivat voimaan porrastetusti vuoden 2021 aikana. Aluehallitus hyväksyi kuntayhtymän aikana hankittujen vakuutusten jatkamisen myös hyvinvointialueen vakuutusturvassa aikaisemman sisältöisinä. Potilasvakuutus on otettu KYS-erva järjestämissopimuksen osana Suomen Keskinäiseltä potilasvakuutusyhtiöltä (SKPVY). Vakuutus on kiinteähintainen, eikä siitä tule ns. jälkiseuraamusmaksuja. Ennen vuotta 2021 syntyneet vahingot menevät vanhan Potilasvakuutuskeskuksen kautta järjestetyn vakuutuksen mukaan, josta aiheutuu vielä takautuvia vakuutusmaksuja.

Vireillä olevat merkittävimmät oikeustapaukset

Kuntayhtymällä ei ole vireillä tapauksia hallinto-oikeudessa eikä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Kuntayhtymän aikaan kohdistuu, mutta 1.1.2023 lukien hyvinvointialueen vastattavaksi on siirtynyt kahteen oikeudenkäyntiin liittyvät vastuut. Molemmissa tapauksissa hyvinvointialueen puolesta esitetyt korvausvaatimukset on kiistetty. Toisessa oikeudenkäynnissä on kyse hallintoriidasta liittyen kolmen vuoden takaisissa YT-neuvotteluissa irtisanotun viranhaltijan takaisinottamiseen. Vaaditut korvaukset yhteensä 65 724 euroa. Toisessa oikeudenkäynnissä on kyse rikosasiasta, jossa hyvinvointialueelta vaaditaan isännänvastuun nojalla korvauksia yhteensä noin 43 000 euroa.

Järjestöt ovat riitauttaneet Siun soten kanssa käydyt paikallisneuvottelut koskien palkkaharmonisointia. Asia on tällä hetkellä keskusneuvotteluissa ja sen käsittely on kesken. Mikäli neuvotteluissa ei päästä sopimukseen, asia voi edetä ratkaistavaksi työtuomioistuimessa.

Palkkaharmonisointi

Siun sotessa on toteutettu palkkaharmonisointia vuosien 2018–2021 aikana taloussuunnitelman ja vuosittaisen talousarvion mukaisesti. Palkkaharmonisoinnilla on poistettu samoissa tehtävissä työskentelevien tehtäväkohtaisten palkkojen perusteettomia eroja. Harmonisoinnin vaikutukset henkilöstökustannuksiin ovat olleet vuosina 2018–2022 yhteensä 8,0 milj. euroa.

Siun soten hallituksen henkilöstöjaosto hyväksyi palkkaharmonisointisuunnitelman 24.11.2020. Suunnitelmaa on noudatettu hyväksymisestä lähtien määrätietoisesti. Harmonisoinnin toteuttamisesta huolimatta pääsopijajärjestöt riitauttivat palkkaharmonisoinnin paikallisneuvotteluissa. Asia eteni keskusneuvotteluihin syksyllä 2021. Keskeinen erimielisyys neuvotteluissa on liittynyt harmonisoinnin toteutuksen riittävään aikatauluun sekä tasoon, johon palkat tulisi harmonisoida.

Keskusneuvottelut ovat edenneet tilanteeseen, jossa on olemassa riski neuvottelujen päättymisestä erimielisinä. Hyvinvointialueella on varauduttu palkkaharmonisointikustannuksia koskevalla kustannuslaskennalla riskiin siitä, että tehtäväkohtaisten palkkojen harmonisointi olisi tullut toteuttaa

nopeammalla aikataululla ja korkeampaan palkkatasoon. Mahdollinen takautuva palkkaharmonisointivelka aiheuttaa konkretisoituessaan merkittävän taloudellisen vaikutuksen palkkakustannuksiin.

Takautuviksi harmonisointikustannuksiksi muodostuu noin 1,2 milj. euroa kuukautta kohti riippuen siitä, mille kärkipalkkatasolle harmonisointi lopulta tehdään ja millaiseksi takautuva aika muodostuu. Kärkipalkkoihin harmonisointi nostaisi Siun soten palkkakustannuksia vuositasolla keskimäärin 15 milj. euroa. Palkkaharmonisointineuvottelut jatkuvat keskustasolla helmi-maaliskuun 2023 aikana.

2.3 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (Kuntal 115.1 §). Yhtymähallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot:

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kuntayhtymässä järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

2.3.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Siun soten yhtymävaltuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet § 47 / 1.12.2017. Yhtymähallitus on puolestaan hyväksynyt § 86 / 21.6.2018 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen, jolla tuetaan sisäisen valvonnan järjestämistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa sekä osavuosikatsausten yhteydessä. Yhtymähallitus täsmensi riskikartoituksen raportointia § 112 / 28.5.2021, jonka mukaisesti riskikatsaus annetaan hallitukselle tiedoksi kerran vuodessa ja referoidaan osavuosikatsauksissa.

Siun soten yhtymähallitus on § 16 / 23.2.2017 hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen, jonka mukaisesti sisäinen tarkastus on järjestetty. Sisäistä tarkastusta on tehty yhtymähallituksen vuosittain hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Sisäinen tarkastaja on raportoinut havainnoista Siun soten toimitusjohtajalle, yhtymähallitukselle, tarkastuslautakunnalle, tilintarkastajalle ja toimintojen vastuhenkilöille.

Sisäistä valvontaa toteutetaan kuntayhtymässä eri tasoilla. Yhtymähallitukselle annetaan tieto otto-oikeuden alaisista viranhaltijapäätöksistä, joita seurataan myös mm. henkilöstöpäätösten osalta henkilöstöpalveluissa.

Toimialuejohtajat vastaavat toimialueensa sisäisen valvonnan käytännöistä. Johtoryhmässä käsitellään kuukausittain toiminnan ja talouden keskeiset toteumatiedot ja ennusteet. Kuukausiraportointia uudistettiin vuoden 2021 alussa niin, että se kattaa aiempaa tarkemmin talousarvion ja strategian mukaisen mittareiden seurannan. Toimialuejohtajat, palvelujohtajat ja päälliköt ja esimiehet seuraavat vastuualueensa toimintaa ja taloutta. Poikkeamiin reagoidaan ja ne käsitellään osavuosikatsausten yhteydessä ja viedään tarvittaessa sitovuustasojen mukaan käsiteltäväksi luottamustoimielimiin. Sähköinen JOHDA! -raportointiportaali sisältää keskeiset tiedot toiminnan ja talouden seuraamiseksi.

Riskikartoitukset päivitetään toimialueilla osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä ja raportoidaan yhtymähallituksen määrittämällä tavalla. Laajempaa riskienarviointia tehdään toimialueesta riippuen edellä mainittua harvemmin. Arviointi kattaa toimintaympäristön, päätöksenteon, hallinnon, strategian ja toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisen, henkilöstöasiat ja -prosessit, talouden ja taloushallinnon prosessit, ostot, omaisuuden, tiedonkulun ja viestinnän. Tilivuonna aloitettiin valmistella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittämistä hyvinvointialueella käyttöön otettavaksi.

Gloaalissa ja digitalisoituvassa maailmassa tietoturvan ja tietosuojan merkitys on suuri. Tietoturvan ja tietosuojan tavoitteet, periaatteet, toteuttamisen organisointitavat ja vastuut on koottu Siun soten yhtymähallituksen hyväksymään Tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaan. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Siun sotessa EU:n tietosuoja-asetusta (GDPR). Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedon hallintaa sääntelevät useat kansalliset erityislait ja asetukset. Tietojen säilytystä, arkistointia, hävittämistä ja muuta käsittelyä ohjataan Siun soten tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti sekä organisaation omalla tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksella. Kyberuhkiin varautumisen merkitys on kasvanut osana laajaa tietoturvallisuutta.

Kuntayhtymässä kokonaisvastuu tietoturvan ja tietosuojan toteutumisesta on ollut Siun soten toimitusjohtajalla. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan toteutuksesta vastaa Siun soten johtoryhmä, joka varmistaa myös tietosuojatyöhön tarvittavat resurssit. Tietoturvavastuu on kohdistettu edelleen organisaatiossa alaspäin, jossa apuna on keskitetty tietosuoja-asiantuntijaresurssi. Tietosuoja on sote-toiminnassa ollut hyvin sisäinrakennettuina ja yleisesti ottaen kunnossa.

EU-asetuksen mukaista rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuutta toteutetaan dokumentaatiolla, johon kuuluu tietoturva- ja tietosuojapolitiikan lisäksi tietosuojaan liittyviä periaatteita, suunnitelmia ja toimintaohjeita. Henkilötietojen käsittelyn valvonta perustuu tietosuojan seuranta- ja valvontasuunnitelmaan, joka on hyväksytty YT-toimikunnassa. Tietoturvaloukkaukset dokumentoidaan asianhallintajärjestelmään ja niistä tehdään määrätyissä tapauksissa ilmoitus tietosuojavaaluttetulle ja rekisteröidylle. Lisäksi on laadittu EU-asetuksen vaatima seloste henkilötietojen käsittelytoimista ja rekisteröidyn informointidokumentti. Siun soten lukuun toimivien sopimuskumppaneiden sopimukseen liitetään henkilötietojen käsittelyn ehtoliite ja tietosuariskien hallintaa varten Tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi (DPIA) -ohjeistus ja lomakepohja. Pilvipalvelut ovat tuoneet ohjelmistojen käyttöön, tietojen tallennukseen ja tietosuojaan uuden ulottuvuuden ja haasteen. Tietotilinpäätöksellä raportoidaan vuosittain tietosuojan tilasta Siun soten johdolle.

Siun soten tietotilinpäätös 2022 on organisaation sisäisen tarkastelun eli omavalvonnan tuloksena syntyvä raportti, jonka tarkoituksena on mm. antaa kokonaiskuva tietojenkäsittelyn nykytilasta, kuvata tietosuojan ja tietoturvan toteutuminen rekisterinpitäjän toiminnassa sekä toimia suunnittelun ja toiminnan ohjauksen

sekä johtamisen tukena. Tietotilinpäätöksessä arvioidaan lisäksi tunnistettujen kehittämistarpeiden toteutumista. Siun sotessa tietosuojan toteutuminen on hyvällä tasolla ja tietosuojaa on kehitetty huomioiden jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö sekä valtakunnallinen palvelujärjestelmä uudistus. Vuoden 2022 osalta tietosuojaa ja tietoturvaa kehitettiin osana hyvinvointialueen ICT-muutoshanketta, jossa valmistauduttiin siirtymään kuntayhtymästä hyvinvointialueeksi Sote-uudistuksen alueellisen valmistelun tiekartan pohjalta. Keskeiset tietosuojan ja tietoturvan osalta tunnistetut kehittämistarpeet hyvinvointialueella liittyvät mm. tietosuojaa koskeviin vaikutustenarvioihin (DPIA), tietosuojavalvonnan kehittämiseen, tietoturvapoikkeamiin varautumiseen sekä henkilöstön tietosuoja- ja tietoturvaohjeistuksiin.

Sisäisen tarkastuksen kohdennetut toimeksiannot pureutuvat kulloinkin valittuihin tarkastuskohteisiin. Tarkastusraportit tuovat esiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kannalta tärkeitä huomioita sekä suosituksia, joiden mukaisesti toimimalla epäkohtia voidaan korjata. Yhtymähallitukselle annetaan kuukausittain tiedoksi viranhaltijapäätökset joihin hallituksella on otto-oikeus, lukuun ottamatta päätöksiä, joista hallitus on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeutta.

Yhtymähallitukselle on raportoitu kuukausittain toiminnan ja talouden toteutumisesta sekä sopimuksiin ja hankintoihin liittyvistä seurantatiedoista.

Kuntayhtymän häiriötilannejohtoryhmä kokoontui säännöllisesti koronaepidemian ollessa akuutti. Ukrainan kriisin alettua häiriötilannejohtoryhmässä seurattiin viikoittain myös yleiseen turvallisuuteen liittyvää tilannetta sekä varautumisen toimenpiteitä keväällä syntyneen työtaistelu-uhkan varalta. Koronaepidemian vaimetessa ja työmarkkinaratkaisun synnyttyä kokoontumisia harvennettiin, mutta tilanteen kehitystä seurattiin valmisteleavassa työryhmässä viikoittain. Häiriötilannejohtoryhmätyöskentelyn myötä on saatu merkittävästi kokemusta normaaliajan häiriötilanteen johtamisesta, jossa myös riskienhallinta on ollut olennainen osa.

2.3.2 Selonteko ja käsittely

Kuntayhtymän riskit muuttuivat vuosi sitten keväällä nopeasti maailmanpoliittisen tilanteen muutoksen myötä. Ukrainan sota sai aikaan yleisen turvallisuustason noston ja varautumisen, ja maahanmuutto lisääntyi Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Koronaepidemia testasi huoltovarmuutta ja sote-organisaation muutoskykyä, ja myös nyt on varauduttava kriittisten tarvikkeiden varmistamiseen. Orastanut työtaistelu-uhka ei toteutunut, mutta syntyneet palkkaratkaisut ovat tulossa kesällä arvioitua kalliimmiksi, kun sote-sopimukseen tuli liikkuvia eriä riippuen muiden alojen sopimusratkaisuista. Myös sote-sopimukseen liittynyt koronakertaerä on osoittautunut ennakoitua suuremmaksi kustannusvaikutuksiltaan. Yleinen hintakehitys on jo nostanut myös monien muiden tuotantopanosten ja ostopalvelujen hintoja.

Toimialueet ja tytäryhtiöt ovat kartoittaneet toimintansa merkittävimmät riskit tilinpäätöshetken tilanteessa. Toimialueiden riskikartoitus annetaan erillisenä aluehallitukselle tiedoksi tilinpäätöksen käsittelyn ohessa. Riskikartoituksessa kuvataan riskit, määritetään toimenpiteet, vastuuhenkilöt sekä

seuranta- ja raportointikäytännöt merkittävimmille korkean riskiluvun saaneille riskeille. Toimialuekohtaisia riskejä on kuvattu tarkemmin toimialueiden osiossa toimintakertomuksessa.

Tilinpäätöshetken merkittävimmät riskit liittyvät lainsäädännön muutoksiin, henkilöstön saatavuuteen, osaamiseen, kuormittumiseen ja näiden yhteisvaikutuksena työhyvinvointiin, palvelutarpeen kasvuun, tietojärjestelmiin ja tiedolla johtamiseen, joihinkin ostopalveluihin ja yleisesti talouden tilan aiheuttamiin haasteisiin ja säästöpaineesiin. Toimitiloihin liittyvät riskit näyttävät hieman vähentyneen uusien tilojen käyttöönoton myötä. Kuntayhtymästä hyvinvointialueelle siirtyminen on takana ja keskeisessä siirtymäkauden tavoitteessa 'turvallisessa siirtymässä' onnistuttiin hyvin, ja mm. henkilöstöhallinnon ohjelmistovaihtoon liittyvä riski tammikuun 2023 palkanmaksun ongelmista ei realisoitunut. Hyvinvointialuelainsäädäntöön liittyvät epävarmuustekijät ovat kokonaisuutena helpottaneet, mutta epävarmuutta aiheuttavat nyt mm. vammaispalvelulaki ja hoitajamitoituksen nousu. Yksittäisenä riskinä suurimmaksi nousee tällä hetkellä jo aiemmin mainittu riittävän henkilökunnan saatavuus. Hyvinvointialuelainsäädännön mukainen lainanottovaltuus on kriittinen tekijä tarkoituksenmukaisten ja hyväkuntoisten toimitilojen takaamiseksi tulevaisuudessa.

Yleisenä huomiona voidaan todeta, että häiriötilanteisiin liittyvät riskit ovat kolmen vuoden kuluessa kasvaneet ja muuttaneet olemustaan. Mm. epidemia-ajan ja muuttuneen maailmanpoliittisen tilanteen myötä kyberuhkiin ja huoltovarmuuteen liittyvät riskit ovat arkipäivää. Talouteen liittyvät riskit laskivat hieman välillä, mutta ovat nyt taas selvemmin nähtävissä, kun hyvinvointialueiden rahoituspohja lähivuosille on arvioitavissa. Riskien yksiselitteistä yhteenvetoa vaikeuttaa niiden sisällölliset painotukset ja keskinäiset syy-seuraussuhteet. Riskejä on kuvattu niiden luonteen perusteella jo edellä kohdassa 2.2.9 ja toimialuekohtaisia riskejä on raportoitu tarkemmin luvussa 3, talousarvion toteutumisen yhteydessä.

Tytäryhtiöiden riskit

Tytäryhtiöiden merkittävimmät riskit liittyivät hyvinvointialuelainsäädännön mukanaan tuomaan toimintaympäristön muutokseen sekä henkilökunnan saatavuuteen. Hyvinvointialuelainsäädäntö erotti 1.1.2023 jäsenkunnat inhouse-asetuksesta niin Siun työterveyden kuin Polkan palvelujen ostamisessa. Kunnilla ei myöskään ole enää mahdollista myydä laitoshuolto- ja ateriapalveluja suoraan hyvinvointialueelle. Jotta kunnat voivat jatkaa sidosyksikköhankintoja yhtiöiltä tai palvelujen myyntiä hyvinvointialueelle, niiden tuli hakeutua yhtiöiden omistajiksi.

Mainitut yhtiöt kumpikin järjestivät suunnatun osakeannin jäsenkunnille. Siun työterveyden osalta omistajiksi tuli yhdeksän kuntaa ja Polkan omistajiksi kuusi uutta kuntaa. Omistajuuden ulkopuolelle jäävät kunnat joutuvat järjestämään kyseiset palvelut joko itse tai hankkimaan ne markkinoilta. Tämä aiheuttaa epävarmuutta asiakaskunnan pysyvyyteen ja tulopohjaan. Yhtiön merkittävin riski onkin asiakaskunnassa mahdollisesti tapahtuvat muutokset. Kuntien työterveyshuoltopalvelut ovat muodostaneet yhtiön tuloista yli 20 %. Hyvinvointialue ostaa laitoshuollon ja ateriapalvelut kokonaisratkaisuna Polkalta vuoden 2023 alusta lukien. Niiden kuntien alueella, jotka eivät ole Polkan omistajia, kuntien resursseja ei voida käyttää hyvinvointialueen palvelujen tuottamiseen.

Siun soten päätös myydä jäsenkuntien omistajaohjauksen mukaisesti Siun työterveys Oy aiheutti epävarmuuden tilanteen tulevaisuudesta, mikä realisoitui yhtiössä mm. henkilökunnan pysyvyyteen ja

saatavuuteen liittyvänä riskinä. Kauppa ei toteutunut ja yhtiö jatkaa hyvinvointialueen tytäryhtiönä. Muutoinkin yhtiöllä oli vaikeuksia saada riittävästi henkilökuntaa varsinkin haja-asutusalueille. Tämä on vaikuttanut yhtiön kykyyn tarjota palveluja asiakkaille, ja aiheuttanut epävarmuutta tulevaisuuden palvelukykyä erityisesti maakuntakeskuksen ulkopuolella. Epävarmuus yhtiön omistuksesta lykkäsi mm. potilastietojärjestelmän uusimista. Nykyisen potilastietojärjestelmän toimimattomuus on riski.

Polkan strategiset riskit liittyvät yhtiön omistajayhteisöjen toimintaan. Nopeat muutokset omistajayhteisöjen palvelutarpeessa voivat aiheuttaa epävarmuutta yhtiön toiminnan jatkuvuudelle. Hyvinvointialueen taloudellinen epävarmuus heijastuu myös yhtiön toimintaan. Operatiivisista riskeistä merkittävimpiä ovat asiakkaille tarjottavaan ruokaan liittyvät laatupoikkeamat sekä henkilöstön riittävyys kriittisimmissä kohteissa. Liiketoimintaa vaarantavia vahinkoriskejä voivat olla äkilliset ja ennakoimattomat häiriöt sähkön- tai vedenjakelussa, tietojärjestelmissä tai tulipalot, joita vastaan on varauduttu vahinko- ja keskeytysvakuutuksin.

Sähkön ja raaka-aineiden hintojen nousu lisäävät taloudellista riskiä tytäryhtiöissä ja paineita siirtää kustannusten nousua hintoihin. Kiinteistöosakeyhtiöillä kiinteistöjen kuntoon ja kiinteistövahinkoihin liittyvät riskit nousevat muita riskejä suuremmiksi, mutta näihin on varauduttu mm. suunnitelmallisella korjausrakentamisella. Siun säätiön toimintaan liittyy sijoitusrahastojen pääomariski, joka on otettu huomioon maltillisella sijoitusprofiililla.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kuntayhtymän toiminta siirtyi lain nojalla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Aluevaltuusto ja aluehallitus ohjaavat hyvinvointialueen toiminnan suunnittelua mukaan lukien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus ja käytännöt. Laaja-alaisen valmiussuunnittelun ja varautumisen merkitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osana tulee nousemaan näkyvämpään asemaan kuin aikaisemmin. Aluehallitus antaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2022 tarkastettavaksi.

Aluehallitus arvioi, että kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen ovat olleet vuonna 2022 riittävällä tasolla. Talouden ja toiminnan säännöllinen seuranta ja raportointi sekä toimitusjohtajan kattavat infot ovat luodanneet kehityksen kulkua, ja nostaneet esille kulloinkin olennaiset kuntayhtymän toimintaan ja talouteen vaikuttavat tekijät ja riskit. Riskien tiedostamisesta huolimatta, kaikkiin haasteisiin ei ole pystytty reagoimaan toivotulla tavalla.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kuntayhtymän viimeisen toimintavuoden alkuperäisessä talousarviossa tavoiteltiin edellisvuosista poiketen ylijäämäistä tulosta taseessa vuoden 2021 tilinpäätöksessä olleen kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi. Vuoden 2022 talousarvio valmisteltiin tilintarkastajan ohjeistuksen mukaan 16,7 milj. euroa ylijäämäiseksi, koska vuoden 2020 tilinpäätöksessä kumulatiivinen alijäämä oli 12,2 milj. euroa ja vuoden 2021 arvioitiin lokakuun tietojen perusteella muodostuvan 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi. Kumulatiivinen alijäämä tarkentui kuitenkin 2021 tilinpäätöksessä 17,1 milj. euroon, joten yhtymävaltuusto teki vuoden 2022 talousarvioon vastaavan muutoksen lokakuun kokouksessaan. Omistajakunnat maksoivat joulukuussa 2022 vuoden 2021 kumulatiivisen alijäämän 17,1 milj. euroa.

Tilikausi muodostui lopulta 17,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuonna 2022 aikana kertyi poistoeroa 0,4 milj. euroa. Tilikauden tulos oli siten 17,1 milj. euroa. Tavoiteltuun tulokseen pääsemiseksi jäsenkuntien alijäämän kattamisvelvollisuuden myötä vuoden 2022 tilinpäätöksessä oleva katettava määrä on 63,7 milj. euroa. Tämä summa koostuu normaalitoiminnan 39,6 milj. euron budjettipoikkeamasta sekä palkkaharmonisointivaruuden 24,1 milj. eurosta. Näiden kirjausten jälkeen kumulatiivinen alijäämä, jossa huomioitiin poistoero (vähennettynä Islab:n purkautumiseen liittyvällä osuudella) ja rahoitusosuudet, tuli katetuksi.

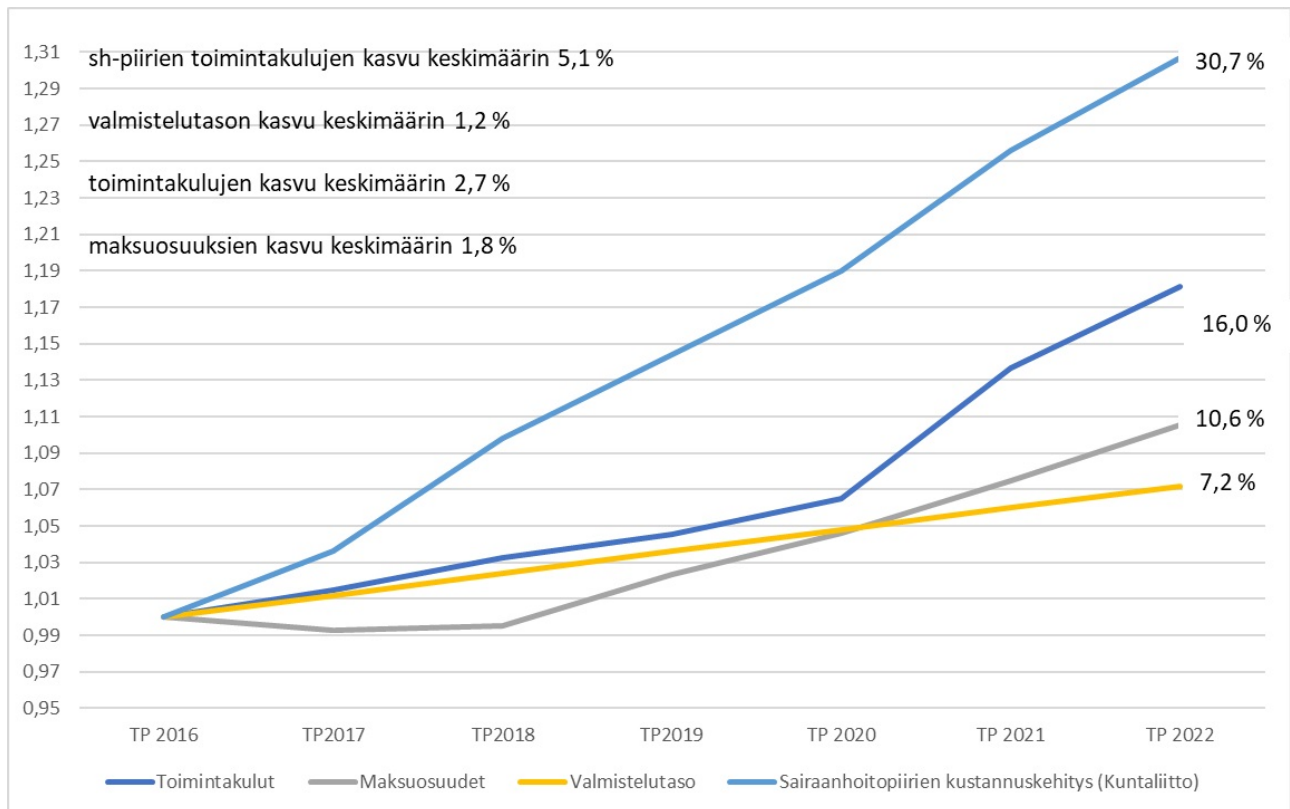
Vuonna 2022 valtio korvasi edellisvuoden tapaan koronaepidemian aiheuttamat korvaukset suoraan palvelujen järjestäjälle. Koronaan liittyviä korvauksia tuli valtiolta noin 14,8 milj. euroa, jotka kattoivat kirjanpidossa olevat tarkentimen avulla eroteltavat kustannukset.

Kuuden toimintavuoden toimintakulujen keskimääräinen kasvu on ollut noin 2,7 prosenttia, tämä luku pitää sisällään myös koronaepidemian kustannukset. Jäsenkuntien maksuosuudet ovat samaan aikaan kasvaneet keskimäärin 1,8 prosenttia. Siun soten valmisteluvaiheessa tavoitteeksi Siun soten kustannuskehitykselle annettiin enintään 1,2 prosenttia. Vuoden 2020 lopussa kuntayhtymän kustannuskehitys ilman koronaepidemian vaikutuksia olisi ollut alle omistajien asettaman tavoitetason. Vuosien 2021 ja 2022 kustannuskehitykset poikkeavat merkittävästi vuosista 2017–20, jolloin keskimääräinen kustannuskehitys oli noin 0,7 prosentin luokkaa. Vuosina 2021 ja 2022 toimintakulut ovat kasvaneet keskimäärin noin 6 prosenttia, mikä on jopa hiukan valtakunnan tasoa enemmän. Tämä osoittaa, että integroidulla organisaatiolla on huomattavan hyvät mahdollisuudet toiminnan tehostamiseen heti alkuvaiheessa, mutta vastaavaa kehitystä ei ole mahdollista toteuttaa pysyvästi.

Kaiken kaikkiaan Siun soten kulukehitys poikkeaa valtakunnallisesta tasosta koko toiminta-aika merkittävästi (14,7 %), mikä tarkoittaa euroissa noin 100 milj. euron säästöä. Suuresta kuntien katettavaksi jäävästä alijäämästä huolimatta voidaan todeta, että Siun sote kuntayhtymä on THL:n tarvevakioiduilla kustannusmittareilla järjestänyt palvelut 525 euroa / asukas /vuosi (n. 85.000.000 euroa) valtakunnan keskimääräistä kustannustasoa edullisemmin (lähde 17.11.2022 VM laskelma).

Taulukosta 3 löytyy valmistelutason tavoitteen, toimintakulujen toteuman sekä jäsenkuntien maksuosuuksien kumulatiivinen muutos suhteellisesti tarkasteltuna.

TAULUKKO 3. VALMISTELUTASON TAVOITTEEN, TOIMINTAKULUJEN TOTEUMAN SEKÄ JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUKSIEN KUMULATIIVINEN MUUTOS SUHTEELLISESTI TARKASTELTUNA

Tuottavuusohjelma

Vuoden 2022 talousarviota valmisteltaessa tiedettiin, että vuodesta tulee erittäin tavoitteellinen edellisten vuosien kaltaisesti. Kevään 2022 aikana kuntayhtymässä aloitettiin tuottavuusohjelman valmistelu osana vuosineuvotteluprosessia. Yhtymähallitukselle esiteltiin tuottavuusohjelman valmistelun tilannekatsaus kesäkuussa. Tilannekatsauksessa tuottavuusohjelman n. 17 milj. euron tavoite oli jaettu poliittiseen ja viranhaltijoiden päätöksentekoa vaativiksi toimenpiteiksi vuosien 2022 ja 2023 aikana. Viranhaltijapäätöksillä toteutettavia toimenpiteitä vuonna 2022 oli noin 4,6 milj. euron edestä, joiden toteuttamiseen toimialueet olivat sitoutuneet.

Tuottavuusohjelman toimenpiteillä oli tarkoitus löytää keinoja tulosennusteessa olevan alijäämän pienentämiseen. Toisessa osavuositarkastuksessa on todettu, että toisen vuosikolmanneksen jälkeen taloustavoitteen saavuttamista pidettiin erittäin epätodennäköisenä tuottavuusohjelman toteuttamisesta huolimatta. Vuoden lopussa viranhaltijapäätöksillä toteutettavasta osuudesta lopulta toteutui noin 2,6 milj. euroa (57 %).

TAULUKKO 4. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2022	2021	muutos%
Toimintatuotot	858 068	778 652	10,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-825 631	-768 567	7,4 %
Toimintakate	32 437	10 085	221,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut:	-2 375	682	-448,2 %
Korkotuotot	843	1 079	-21,9 %
Muut rahoitustuotot	149	1 063	-86,0 %
Korkokulut	-1 791	-1 441	24,3 %
Muut rahoituskulut	-1 576	-19	8194,7 %
Vuosikate	30 062	10 767	179,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-12 996	-15 615	-16,8 %
Satunnaiset tuotot	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	
Tilikauden tulos	17 066	-4 848	-452,0 %
Tilinpäätössiirrot	412	412	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	17 478	-4 436	-494,0 %
Kumulatiivinen ylij./alij.	17 478	-4 436	
Oman pääoman oikaisun jälkeen	0	0	

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	103,9 %	101,3 %
Vuosikate/Poistot, %	231,3 %	69,0 %
Vuosikate euro/asukas	184,9	65,9
Asukasmäärä	162543	163286

Taulukossa 4 on kuntayhtymän tuloslaskelma ja tuloslaskelman tunnusluvut. Toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 79,4 milj. euroa (10,2 %). Toimintakulut kasvoivat puolestaan edellisestä vuodesta 57,1 milj. euroa (7,4 %). Toimintatuottojen kasvettua toimintakuluja enemmän toimintakate parani 22,4 milj. euroa. Vuosikate oli 2,4 milj. euroa toimintakatetta pienempi rahoituserien negatiivisesta kehityksestä johtuen.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen suhde oli kertomusvuonna 103,9 % ja toimintakatteeksi muodostui 32,4 milj. euroa. Kuntayhtymän toiminnan kannalta on välttämätöntä, että toimintakate on ylijäämäinen.

Vuosikatteen ja poistojen suhdeluku oli 231,3 % ja vuosikate oli 30,1 milj. euroa. Jotta kuntayhtymän tulo-rahoitus olisi ylijäämäinen, vuosikatteen pitäisi ylittää poistot. Koska tilinpäätös-vuonna Siun soten poistojen määrä oli vuosikatetta pienempi, päättyi vuosi 2022 omistajien ylimääräisten maksuerien myötä ylijäämäiseksi. Ilman ylimääräisiä maksueriä tilikausi olisi ollut merkittävästi alijäämäinen. Hyvinvointialueen

talouden näkökulmasta vuosikate on saatava huomattavasti paremmalle tasolle, jotta valtion määräämä lainanottovaltuus on riittävän suuri suunniteltujen investointien toteuttamiseksi.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymää koskevan perussopimuksen 21 § mukaan kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa yhtymähallitus neuvottelee kuntien kanssa kuntayhtymän taloudesta ja investointitarpeista. Perussopimuksen 24 § mukaisesti järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella (= kuntien maksuosuudet). Omistajaohjauksessa määrätään maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos vuosittain. Vuoden 2022 maksuosuuksien muutoksen pohjana on käytetty vuoden 2021 syyskuun toteumatietojen pohjalta laadittua ennustetta. Kunnan talousarviovuoden käytön mukainen osa perustuu edelleenkin kuluvan vuoden ennusteeseen ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti: kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen.

Vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisen lähtökohtana oli kuntien omistajaohjauksen määrittämä muutosprosentti (+ 3,0 %) vuoden 2021 talousarviosta. Perussopimuksen mukaan kuntien talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen eikä sitä tasata tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2022 alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt mahdollisia koronaepidemiasta aiheutuvia kustannuksia.

Vuoden 2022 talousarvio valmisteltiin tilintarkastajan ohjeistuksen mukaan 16,7 milj. euroa ylijäämäiseksi, koska vuoden 2020 tilinpäätöksessä kumulatiivinen alijäämä oli 12,2 milj. euroa ja vuoden 2021 arvioitiin lokakuun tietojen perusteella muodostuvan 4,5 milj. euroa alijäämäiseksi. Tilinpäätöksen 2021 vahvistamisen yhteydessä kumulatiiviseksi alijäämäksi määräytyi 17,1 milj. euroa, jonka perusteella yhtymävaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen lokakuussa 2022. Koska talousarviovuodesta muodostui lopulta alijäämäinen, niin omistajakunnat kattavat muutetun perussopimuksen mukaisesti vuodelta 2022 kertyvän alijäämän (39,6 milj. euroa) vuoden 2022 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa.

TAULUKKO 5. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	30 062	10 767
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	22 463	-2 484
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 241	-19 493
Rahoitusosuudet investointimenoihin	590	56
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	737	882
Toiminnan ja investointien rahavirta	22 611	-10 272
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-6	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 124	-11 374
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000	-10 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-35 331	-3 701
Rahoituksen rahavirta	-6 912	14 925
Rahavarojen muutos	15 699	4 653
Rahavarat 31.12.	58 339	42 640
Rahavarat 1.1.	42 640	37 987
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuotta (v. 2017 kertymä 5 vuotta)	-60 649	-199 819
Investointien tulorahoitus, %	98,1	55,4
Lainanhoitokate	1,3	0,6
Kassan riittävyys, pv	24,0	19,0
Asukasmäärä 31.12.	162 543	163 286

Taulukossa 5 on kuntayhtymän rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta oli 22,6 milj. euroa ylijäämäinen. Rahoituksen rahavirta oli 6,9 milj. euroa alijäämäinen, koska

kuntayhtymässä luovuttiin lyhytaikaisesta rahoituksesta kertomusvuoden aikana. Koska toiminnan ja investointien rahavirta oli suurempi kuin rahoituksen rahavirran alenema, tämä näkyi rahavarojen kasvamisena, jotka olivat tilinpäätöshetkellä 58,3 milj. euroa. Investointimenot olivat kertomusvuonna 31,2 milj. euroa, jossa suurimpina tekijöinä oli E-hankkeen 2. osan rakentaminen.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen tulkintaa häiritsee edelleen PKSSK:Itä fuusioitumisen yhteydessä siirtyneet erät, jotka näkyvät toiminnan ja investointien viiden vuoden kertymässä. Investointien tulorahoitus (98,1 %) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiivisesti, joten pitkän aikavälin tavoitteeksi hyvinvointialueella kannattaa asettaa investointien omarahoitustavoitteen kasvattaminen. Lainanhoitokate (1,3), joka kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, on arvon 2 alapuolella, jota pidetään hyvän lainanhoitokyvyn rajana. Jos tunnusluku olisi alle luvun 1, lainanhoitokyky kääntyisi tyydyttävästä heikoksi. Jatkossa vuosikatteen olisi oltava kertomusvuoden tasolla, jotta tulorahoitus riittää lainojen maksuun. Kassan riittävyys oli 24 päivää.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli kertomusvuoden lopussa 378,0 milj. euroa, mikä näkyy taulukossa 6. Edelliseen vuoteen verrattuna taseen loppusumma on kasvanut 76,9 milj. euroa. Vastaavaa puolella suurimmat muutokset tapahtuivat myyntisaamisissa, jossa näkyy jäsenkuntien alijäämän kattamisesta johtuva tulovajaus, jonka jäsenkunnat maksavat tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Vastattavaa-puolella painopiste siirtyi hiukan vieraan pääoman puolelle. Oma pääoma kasvoi ylijäämäisen tilikauden seurauksena. Vieraan pääoman määrä kasvoi pitkäaikaisen rahoituksen kasvun myötä, ollen vuoden 2022 lopussa 317,7 milj. euroa. Konsernitilin varat siltä osin kuin kyseessä ovat tytäryhtiöiden varat, ovat lyhytaikaisissa veloissa Muut velat -rivillä.

TAULUKKO 6. KUNTAYHTYMÄN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	M€	M€		M€	M€
A PYSYVÄT VASTAAVAT	198,9	181,5	A OMA PÄÄOMA	28,7	11,3
I Aineettomat hyödykkeet	4,0	1,0	I Peruspääoma	29,5	29,5
1. Aineettomat oikeudet	3,0	0,8	II Liittymismaksurahasto	0,0	0,0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1,0	0,2	III Arvonkorotusrahasto	0,0	0,0
3. Ennakkomaksut	0,0	0,0	IV Muut omat rahastot	0,5	0,5
II Aineelliset hyödykkeet	186,5	173,7	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-18,7	-14,3
1. Maa- ja vesialueet	3,6	3,6	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	17,4	-4,4
2. Rakennukset	131,9	125,9	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2,2	1,1
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2,6	2,5	1. Poistoero	1,1	1,1
4. Koneet ja kalusto	28,0	25,9	2. Vapaaehtoiset varaukset	1,1	
5. Muut aineelliset hyödykkeet			C PAKOLLISET VARAUKSET	29,1	6,4
6. Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	20,4	15,8	1. Eläkevaraukset	0,1	0,1
III Sijoitukset	8,4	6,8	2. Muut pakolliset varaukset	29,0	6,3
1. Osakkuusyhteisöosuudet	0,3	0,0	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,3	0,4
2. Osakkeet ja osuudet	8,1	6,7	1. Valtion toimeksiannot	0,3	0,4
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
4. Muut lainasaamiset	0,0	0,0	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
5. Muut saamiset	0,0	0,0	E VIERAS PÄÄOMA	317,7	281,9
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen	168,0	133,1
1. Valtion toimeksiannot			1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	168,0	133,1
3. Muut toimeksiantojen varat			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	179,1	119,6	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	4,0	6,7	5. Saadut ennakot		
1. Aineet ja tarvikkeet	4,0	6,7	6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet	0,0	0,0	7. Muut velat		
3. Valmiit tuotteet/Tavarat	0,0	0,0	8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0	II Lyhytaikainen	149,7	148,8
5. Ennakkomaksut	0,0	0,0	1. Joukkovelkakirjalainat	0,0	10,0
II Saamiset	116,8	70,3	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	14,4	12,4
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset	0,0	0,0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
2. Lainasaamiset	0,0	0,0	5. Saadut ennakot		
3. Muut saamiset	0,0	0,0	6. Ostovelat	39,0	34,2
4. Siirtosaamiset	0,0	0,0	7. Muut velat	22,3	24,4
Lyhytaikaiset saamiset	116,8	70,3	8. Siirtovelat	74,0	67,8
1. Myyntisaamiset	52,9	12,4	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	378,0	301,1
2. Lainasaamiset	0,0	0,0			
3. Muut saamiset	10,4	6,3	TASEEN TUNNUSLUVUT		
4. Siirtosaamiset	53,5	51,6	Omavaraisuusaste, %	8,2	4,1
III Rahoitusarvopaperit	0,0	0,0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,0	36,2
1. Osakkeet ja osuudet	0,0	0,0	Kertynyt yli-/alijäämä, M€	-1,3	-18,7
2. Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	0,0	0,0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-8 €	-115 €
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0	Lainakanta 31.12., M€	182,4	155,4
4. Muut arvopaperit	0,0	0,0	Lainasaamiset 31.12., M€	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	58,3	42,6	Lainat ja vuokravastuut, 31.12., M€	242,8	202,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	378,0	301,1	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1493,8	1240,8
			Asukasmäärä 31.12.	162 543	163 286

Kuntayhtymän taseen tunnusluvusta omavaraisuusaste mittaa kuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 8,2 %. Pitkän ajan tavoitteena omavaraisuusasteen nostaminen huomattavasti nykytilanteesta olisi tärkeää, joten tämän tunnusluvun nostamiseen pitää kiinnittää huomioita hyvinvointialueella.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kuntayhtymän käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntayhtymän suhteellinen velkaantuneisuus oli 37,0 %. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kuntayhtymällä on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kuntayhtymällä oli ensimmäisen kerran alijäämää vuoden 2018 lopussa ja vuoden 2021 lopussa kumulatiivinen alijäämä oli 18,7 milj. euroa ilman tuloksen korjauseuriä. Kumulatiivisen alijäämän kattamiseksi kertomusvuonna jäsenkunnat kattavat perussopimuksen mukaan taseessa olevan kumulatiivisen alijäämän, koska kuntayhtymän toiminta loppui vuoden 2022 lopussa. Vuoden lopussa kuntayhtymän lainakanta oli 182,4 milj. euroa.

2.6 Kokonaistulot ja -menot

Kuntayhtymän kokonaistulot ja -menot on esitetty taulukossa 7. Kuntayhtymän kokonaistulot vuonna 2022 olivat 911,8 milj. euroa ja kokonaismenot 860,8 milj. euroa. Tuloissa merkittävimpiä tekijöitä olivat toimintatuotot ja pitkäaikaisten talousarviolainojen nostot. Vastaavasti menoissa merkittävimmät tekijät olivat toimintakulut, investointimenot sekä pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset lainasalkun hallintaan liittyen.

TAULUKKO 7. KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2022

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2022

1 000 €

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	858 068		825 631
Verotulot			
Valtionosuudet			
Korkotuotot/kulut	843		1 791
Muut rahoitustuotot/kulut	149		1 576
Satunnaiset tuotot			
Tulorahoituksen korjauserät			
		Pakollisten varausten muutos	-22 599
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-137	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden lyuovutustappiot	-1
Investoinnit		Investoinnit	31 241
Rahoitusosuudet investointimenoihin	590		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	737		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset			
Antolainasaamisten lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		Antolainasaamisten lisäys	6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 124
Oman pääoman lisäykset		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	10 000
Oman pääoman vähennykset	1 549		
Kokonaistulot yhteensä	911 799	Kokonaismenot yhteensä	860 769

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot =	911 799	860 769	51 030
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	15 699	-35 331	51 030

2.7 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous

2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Siun sote -konserni muodostuu kuntayhtymästä ja sen määräysvallassa olevista tytäryhteisöistä. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kuntayhtymä käyttää kirjanpitolain 1. luvun 5 §:n mukaista määräysvaltaa. Kirjanpitolain mukaisia osakkuusyhteisöjä (omistus 20–50 %) Siun sotella on ainoastaan Järvi-Suomen Terveys Oy. Omistusosuus Järvi-Suomen Terveystestä aleni kertomusvuonna 25 prosenttiin, kun myös Pohjois-Savon hyvinvointialue tuli yhtiön omistajaksi. Omistukset on kuvattu taulukossa 8.

TAULUKKO 8. OMISTUKSET

Konserni		Osakkuusyhtiöt ja muut osakkuudet			
100 % omistus		Muut osakkuudet joissa hallituspaikka		Muut osakkuudet	
(Siun säätiö 100 %)	Siun työterveys Oy 100 %	Meidän IT ja talous Oy 18,3 %	Sakupe Oy 9,59 %	SOTEVirtuaali-kirjasto Oy 6,25 %	
Tikkamäen palvelut Oy 100 %	Kiinteistö Oy Tikkamäen vuokratalot 100 %	Järvi Suomen terveys Oy 25 % (osakkuusyhtiö)		Sarastia Oy 0,04 %	Istekki Oy 0,06 %
Enemmistöosakas				Sansia Oy 0,7 %	UNA Oy 6,13 %
Kiinteistö Oy Paiholankoski 57,1 %	Polkka Oy 60 %			2M-IT Oy 0,03 %	

Osakeyhtiöiden lisäksi konsernikaavioon on sisällytetty Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen tukisäätiö Siun säätiö -sr. Säätiö on emoon nähden itsenäinen, mutta se on sitoutunut noudattamaan konserniohjetta. Siun soten yhtymähallitus nimeää säätiön hallituksen.

2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksesta säädetään hallintosäännössä ja yhtymävaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa (§ 4 / 12.4.2017, päivitetty § 7/17.3.2021). Konsernijohtoon kuuluvat hallitus ja toimitusjohtaja, joka toimii konsernijohtajana. Toimitusjohtaja on nimennyt tuekseen konserniohjausryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ja avustaa toimitusjohtajaa konserniohjausta koskeissa asioissa ja konserniohjauksen kehittämisessä.

Yhtymävaltuuston hyväksymä konserniohje on perinteistä konserniohjetta laajempi asiakirja, ja siinä on huomioitu myös omistajaohjauksen elementtejä. Kuntayhtymässä ei ole määritelty erillistä omistajaohjausta. Konserniohjeen omistajaohjaus kohdistuu nimenomaan emon ja tytäryhtiöiden toimintaan. Tässä on erotettava perussopimuksessa määritelty omistajaohjaus, jota jäsenkunnat käyttävät Siun soteen nähden. Konserniohjeessa mainitut omistajaohjauksen keskeiset periaatteet koskevat niin emoa kuin tytäryhtiöitä ja ne ovat:

- valmius muuttaa konsernin rakennetta ja omistuksia
- omistamisen tarpeen määrittää perustehtävä
- yhteinen konserni
- aktiivista omistajuutta
- volyymi ja kapasiteetti hyödynnetään

Konsernin toiminnan ohjaus pitää sisällään jatkuvan yhteydenpidon tytäryhtiöiden kanssa, minkä ohella keskeinen työfoorumi on konserniohjausryhmän ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien yhteinen konsernitapaaminen, joka konserniohjeen mukaan tulee pitää kolmannesvuosittain. Tapaamisissa on käyty vuoropuhelun muodossa läpi ajankohtaisia asioita ja pyydettyjä etukäteistietoja yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta, sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Konserniohje on hyväksytty tytäryhtiöiden hallituksissa.

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuonna 2022 Siun soten konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia, mutta Siun työterveyden ja Polkan omistajapohja laajeni. Edellisvuosien tavoin konsernin toimintaa hallitsivat tarkka taloudenpito, koronaepidemia ja myös laajamittaisemmat ammattihenkilöiden rekrytointivaikeudet koskivat niin emoa kuin tietyssä määrin myös tytäryhteisöjä. Koronaepidemian vaikutukset olivat edellisvuotista pienempiä, häiriötilanteessa opittiin jo toimimaan hallitummin ja erityistoimenpiteitä pystyttiin vähitellen purkamaan. Epidemian vaikutukset kohdistuivat tyttäriin eri tavoin.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen myötä **Polkka-yhtiön** toiminnassa tapahtui mittavia muutoksia. Hyvinvointialuelaki ei mahdollista palvelujen ostoa suoraan kunnilta, ja hyvinvointialueella päädyttiin

ratkaisuun, jossa kaikki hyvinvointialueen tarvitsemat laitoshuollon palvelut ja ateriapalvelut ostetaan Polkalta. Samassa yhteydessä yhtiön omistajat tarjosivat alueen kunnille mahdollisuuden tulla Polkan omistajiksi. Muutoksen yhteydessä aloitettiin uutena toimialana logistiikan palvelutuotanto. Uusiksi omistajiksi omistajiksi tulivat Heinävesi, Ilomantsi, Kitee, Liperi, Nurmest ja Tohmajärvi. Omistukset toteutettiin niin, että Joensuun kaupunki myi omistamiaan yhtiön osakkeita uusille omistajille, ja Siun soten omistusosuus säilyi ennallaan 60 prosentissa. Toimiala- ja omistusmuutosten myötä muutettiin yhtiöjärjestystä ja osakassopimusta. Liperiä ja Nurmesta lukuun ottamatta uuden omistajat siirsivät liikkeenluovutuksella henkilöstön Polkkaan, ja lisäksi Joensuun kaupunki siirsi liikkeenluovutuksella logistiikkahenkilöstöä. Hallituksen kokoa kasvatettiin väliaikaisesti yhdellä uusien omistajien nimeämällä yhteisellä jäsenellä.

Polkan liikevaihto kasvoi em. muutosten myötä 35,8 miljoonaan euroon (+ 12,2 %), ja keskimääräinen työntekijämäärä oli 569 (+ 6,0 %). Tilikaudelta muodostui tappiota 461.187,11 euroa. Tappiosta suurin osa muodostui em. muutosten valmistelusta ja liikkeenluovutuksista muodostuneista kustannuksista. Yhtiö ei saanut hyvinvointialueelta kompensatiota muutosten valmisteluun. Tappion myötä yhtiön oma pääoma pieneni n. 18 prosentilla, mutta on edelleen selvästi positiivinen. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa.

Hyvinvointialueen palveluverkko etenee päätöksentekoon kesäkuussa. Jos maakunnan palveluverkkoon päätetään tehdä muutoksia, ne vaikuttavat myös Polkan palvelutuotannon sijaintiin ja henkilöstöön. Myös omistajakuntien koulu- ja päiväkotiverkossa tapahtuu muutoksia.

Siun työterveyden toiminnassa koronavuosien palvelukysynnän notkahdus vaihtui kasvuksi, johon ei kaikilta osin pystytty vastaamaan. Työterveyshuoltoon päteviä ammattilaisia on ollut haasteellista saada erityisesti tietyille maakunnan reuna-alueilla ammattiryhmästä riippumatta, ja mm. lääkäripalveluissa on jouduttu turvautumaan pitkälti ostopalveluihin. Asiakasyritysten määrä väheni vuoden aikana. Hyvinvointialuelainsäädännön myötä kuntien asema yhtiön asiakkaina edellytti näiden hakeutumista omistajiksi, mikäli ne haluavat säilyttää inhouse-aseman palvelujen ostossa. Omistaja päätti kilpailuttaa työterveyshuoltopalvelut yhdessä tiettyjen jäsenkuntien kanssa kertomusvuoden kesällä. Kilpailutukseen liittyi yhtiön osakekannan myyminen valitulle palvelutuottajalle. Myyntihanke kariutui loppuvuodesta, jonka jälkeen yhtiökokous päätti suunnatusta osakeannista kuntayhtymän jäsenkunnille sidosyksikköaseman mahdollistamiseksi jatkossa. Yhdeksän kuntaa merkitsi yhtiön osakkeita. Yhtiö sanoi irti työterveyshuollon palvelusopimukset niiltä kunnilta, jotka eivät merkinneet osakkeita. Hyvinvointialue päätti hankkia työterveyshuoltolain 18 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuisen työterveyshuollon Siun työterveydeltä vuoden 2023 alusta lukien.

Siun työterveyden liikevaihto kasvoi tilivuonna lähes 11 % edellisvuotisesta, ja oli n. 7,9 milj. euroa. Tilikaudelta muodostui 363.182,35 euron ylijäämä. Ylijäämän myötä yhtiön oma pääoma vahvistui, mutta kaikkia edellisten vuosien tappioita ei saatu katettua. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa. Palveluksessa olevan henkilöstön määrä kasvoi noin kahdella (HTV1), ja oli keskimäärin 60,3 työntekijää.

Osakkeiden merkitseminen suunnatussa osakeannissa ei edellytä kunnilta yhtiön palvelujen ostamista. Osa kunnista on ilmoittanut kilpailuttavansa palvelut osakemerkinnästä huolimatta. Kilpailutusten tuloksista riippuen yhtiön asiakaskuntaan voi tulla muutoksia. Hankintalain mukaisen ulosmyyntirajan noudattaminen puolestaan edellyttää yhtiöltä tarkastelua kilpailutuksiin osallistumisista mahdollisten yksityisten toimijoiden

osalta. Mahdolliset asiakasmäärän muutokset edellyttävät yhtiöltä toiminnan ja resurssien tarkastelua uuden asiakastilanteen mukaisesti. Vuoden vaihteen jälkeen yhtiön johdossa on tapahtumassa muutoksia irtisanoutumisten vuoksi.

Tikkamäen Palvelut Oy:n toiminta jatkoi toipumista vuosien 2020–2021 koronaepidemian aiheuttamasta liikevaihdon ja kannattavuuden laskusta sekä kahvilan haasteellisesta sijainnista väistötiloissa. Kesällä 2022 kahvila pääsi muuttamaan uusiin tiloihin sairaalan päärakennuksen aulaan, jonka jälkeen myynnin kasvu on ollut vahvaa. Väistötiloissa toimiminen alkuvuonna ja elintarvikkeiden hinnan nousu kuitenkin johtivat alijäämäväiseen kahvilaliiketoiminnan tulokseen. Asiakaspysäköinnin (P1) liikevaihto aleni mm. päärakennuksen eteen tulleen lyhytaikaisen pysäköinnin myötä ja kulupuolta kasvatti pysäköintijärjestelmän uusiminen, jolla mahdollistetaan autojen automaattinen tunnistus puomilla, kun pysäköintimaksu on maksettu. P1-talon tulos oli positiivinen. Henkilökuntapysäköinnin (P2) liikevaihto kasvoi hieman, mutta oli talokohtaisesti tappiollista. Pysäköintitoiminta kokonaisuutena oli jonkin verran tappiollista. M-talon liiketoiminnan tuotot olivat edellisvuotisella tasolla, ja tulos oli hieman positiivinen.

Yhtiön tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 72,22 euroa. Korkojen nousu ei ennättänyt vaikuttamaan tilivuonna negatiivisesti tulokseen, osittain tehtyjen korkosuojausten ansiosta. Yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä pitkäaikaista velkaa 22,9 milj. euroa. Tilikauden aikana yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 11 henkilöä. Yhtiön aikaisempi toimitusjohtaja eläköityi loppuvuonna jatkaen tehtävässä erillissopimuksella, kunnes uusi toimitusjohtaja aloitti helmikuussa 2023.

Koy Tikkamäen Vuokratalot on Siun soten omistama kiinteistöosakeyhtiö. Yhtiö omistaa neljässä osoitteessa Joensuun kaupungin alueella vuokrakäytössä olevia rakennuksia, joissa asuntoja on yhteensä 111 kappaletta. Yhtiön liikevaihto oli tilivuonna noin 797.800 euroa, missä nousua edellisvuotisesta 2,2 %. Tilikaudella kiinteistöjen hoitokulut olivat selvästi tavanomaista korkeammat, noin 1,1 milj. euroa Karjamäentien taloissa tehtyjen eri saneeraustoimien seurauksena. Muissa kohteissa tehtiin tavanomaisia korjaustoimenpiteitä. Saneeraukset rahoitettiin aikaisempina vuosina tehdyillä asuintalovarauksilla. Vuotuiset kiinteistönhuoltokulut olivat suunnilleen edellisvuotisella tasolla. Tilikauden tulos oli nolla. Yhtiön huoneiston vuokrausaste on ollut ennakoitua korkeampi ja maksuvalmius on ollut hyvä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa. Päätöksiä muista suuremmista korjauksista ei ole, mutta isompia remontteja aikataulutetaan 10 PTS-suunnitelman mukaisesti.

Koy Paiholankoski harjoittaa asuinhuoneistojen vuokrausta Kontiolahdella Paiholan kylällä. Siun sote omistaa yhtiöstä noin 57 % ja Kontiolahden kunta noin 43 %. Yhtiölle tehtiin vuonna 2019 talouden tervehdyttämishjelma, jonka mukaisesti yhtiö lyhensi lainoja vuonna 2020. Rahoituskulujen alenemisella on saatu tuettua yhtiön taloutta. Asuntojen vuokrausaste oli tilinpäätöshetkellä 90 %, mutta vaihteli vuoden aikana mm. Joensuun kaupunkialueelle valmistuneiden opiskelija-asuntojen seurauksena. Kiinteistön huoltokulut ylittyivät jonkin verran mm. lämmityksen ja sähkön osalta, mutta korjauskuluja aiheutui budjetoitua vähemmän. Asuintalovarauksen jälkeen tilikauden tulos oli 4,18 euroa. Hallitus on liittänyt toimintakertomukseen kiinteistön kuntoarvioselvityksen, jossa on kuvattu tarkemmin tulevia korjaustarpeita. Hallitus toteaa lisäksi kiinteistön rakennusvuosi huomioiden rakenteiden yms. kunnostamisen ja uusimisen tarpeesta, vaikka hallitus tai yhtiökokous ei olisi tehnyt niistä päätöstä. Rahalaitoslainaa yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä noin 209.000 euroa, ja pääomalainaa omistajilta 50 000 euroa.

Siun säätiö kuuluu Siun soten konserniin. Kuntayhtymän hallitus nimittää säätiön hallituksen, joka päättää säätiön toiminnasta sääntöjen puitteissa ja noudattaa konserniohjetta soveltuvin osin. Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Siun soten perustajakuntien alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, sen henkilöstön ammattiosaamista, sekä sen toimintaan liittyvien tieteenalojen tutkimusta ja opetusta. Lisäksi säätiön tarkoituksena on edistää alueen väestön terveyttä ja hyvinvointia. Toiminta-ajatuksena on jakaa avustuksia ja apurahoja sekä tukea säätiön tarkoituksenmukaista toimintaa muilla tavoilla. Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan avustuksia, apurahoja, lahjoituksia ja testamentteja. Säätiö hallinnoi Maire Jokisen rahastoa.

Säätiö sai kertomusvuonna lahjoituksia noin 74 000 euroa, mikä on suunnilleen sama määrä kuin edellisenä vuonna. Lahjoitukset kohdistuivat pääosin Siun soten eri yksiköiden toiminnan tukemiseen ja lääketieteelliseen tutkimukseen. Yleisrahastosta jaettiin avustuksia Siun soten yksiköille yhteensä noin 27.200 euroa ja tutkimusapurahoja 16.500 euroa. Maire Jokisen rahastosta apurahoja tieteelliseen tutkimukseen jaettiin 18.000 euroa. Hallinnollisten kulujen ja rahastosiirtojen jälkeen tilikaudelta kirjattiin noin 100 euron alijäämä. Siun sote avusti säätiötä hallinnon kulujen kattamisessa säätiön kuitenkin vastatessa suurimmasta osasta kustannuksia.

Osakkuusyhteisöissä tapahtui vuoden 2022 lopussa merkittävä muutos, kun Islab-liikelaitoskuntayhtymän toiminta piti järjestellä uudelleen sote-uudistusta koskevan lainsäädännön vuoksi. Tämä toiminnan uudelleen järjestely tarkoitti käytännössä liikelaitoskuntayhtymän purkamista ja toiminnan jako-osuuksien siirtämistä sairaanhoitopiireille, voimaanpanolain 20 § mukaista yleisseuraantoa hyvinvointialueille sekä sopimukseen perustuvaa toiminnan siirtoa perustetulle Islab-hyvinvointiyhtymälle.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhteisöt edustavat merkittävää osaa kuntayhtymän tarvitsemista tukipalveluista, ja ne ovat kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Konserniohjeessa määritetyt omistajaohjauksen periaatteet mahdollistavat joustavan omistajapolitiikan. Konsernin rakennetta ja tytäryhtiöiden roolia arvioidaan tapaus kerrallaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta, mikä ohjaa myös konsernin yhteisten toimintojen ja rajapintojen kehittämistä.

Hyvinvointialuelainsäädännön myötä tytäryhteisöjen ja muiden yhtiöiden osakkeiden omistus siirtyi 1.1.2023 kuntayhtymältä hyvinvointialueelle. Kuntien menetettyä lainsäädännön muutosten takia sidosyksikköasemansa, jotkut kunnat hakeutuivat Siun työterveyden ja Polkan osakkaiksi, joista kerrottu edellä.

Lainsäädäntöuudistus ei velvoita muuttamaan konsernin kiinteistöomistussuhteita. Hyvinvointialuelain mukaisesti perustetaan valtakunnallinen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskus, jossa osakkaina ovat hyvinvointialueet, ja jossa valtio voisi olla osakkaana. Osaamiskeskuksen asiakkaita ovat osakkaat ja ne hyvinvointialueiden määräysvallassa olevat osaamiskeskuksen toimialan tehtäviä hoitavat yhteisöt, jotka eivät toimi laissa toisaalla tarkoitettulla tavalla kilpailutilanteessa markkinoilla. Hyvinvointialueen ja sen

tytäryhteisön on käytettävä osaamiskeskuksen tilatietojärjestelmää ja siihen liittyviä palveluja, sekä jos hyvinvointialueet niin sopivat, muita osaamiskeskuksen tuottamia palveluja.

Konsernirakenteeseen ja -ratkaisuihin liittyvät päätökset kuuluvat jatkossa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Siun työterveyden myyntitavoitteen rauettua ja sen suunnatun osakeannin tekemisen jälkeen kuntayhtymän aikana ei ole tehty päätöksiä eikä valmisteluja, jotka muuttaisivat nykyistä kokonaisuutta.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohje määrittää periaatteet konsernihallinnolle ja valvonnalle. Konserniohje suosittelee tytäryhtiöitä käsittelemään konserniohjeen yhtiöiden hallituksissa ja sitoutumaan siihen. Tytäryhteisöt ovat käsitelleet konserniohjeen hallituksissaan. Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan pyydetyllä frekvenssillä. Raportoinnissa on kysytty mm. yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, tilikauden tuloksen ennusteesta, riskienhallinnasta ja muista ajankohtaisista asioista. Määrämuotoisen yhteydenpidon lisäksi virkajohto on vuoden mittaan neuvotteluissa yhtiöiden johdon kanssa. Palvelujohto ja nimetyt viranhaltijat seuraavat ja valvovat palvelusopimuksessa määriteltyjen palvelujen ja niiden kriteerien toteutumista.

Merkittävässä asioissa tytäryhtiöt ovat velvollisia kysymään ennakkokäsitystä konsernijohtajalta. Toimitusjohtajalla tai hänen varahenkilöllään on oikeus osallistua hallitusten kokouksiin.

Tytäryhtiöiden, sekä yhteisöjen, joissa Siun sotella on hallitus- tai johtokuntaedustus, toimintakertomukset ja tilinpäätökset viedään yhtymähallitukselle evästettäväksi yhtiökokousta tai yhtymäkokousta varten. Hallitus evästää mm. hallitus- tai johtokunnan jäsenten valintaa. Osassa yhtiöiden hallituksia on mukana viranhaltijoita kuntayhtymän konserniohjausryhmästä, mikä mahdollistaa omistajaohjauksellinen valvontanäkökulman saamisen konsernijohtoon tietoon. Konsernijohtaja on tarvittaessa yhteydessä yhteisöjen johtoon. Hallitusten jäsenet ovat kuitenkin tehtävässään osakeyhtiölain alaisia ja velvollisia toimimaan yhtiön edun mukaisesti. Tytäryhtiöissä on yhtymävaltuuston valitseman tilintarkastusyhteisön nimeämä tilintarkastaja.

2.7.6 Konsernitalinpäätös ja sen tunnusluvut

Taulukossa 9 on konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut. Konsernin toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 60,4 milj. euroa (7,7 %) ja toimintatuotot puolestaan kasvoivat 79,7 milj. euroa (9,9 %). Tämän kehityksen seurauksena konsernin toimintakate parani 19,1 milj. euroa, vuosikatteen kasvu vastaavasti oli 16,6 milj. euroa. Konsernin vuosikate riitti kattamaan vuotuiset poistot, minkä seurauksena tilikausi muodostui ylijäämäiseksi 16,3 milj. euron verran.

TAULUKKO 9. KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 eur	2022	2021	muutos%
Toimintatuotot	881 681	801 983	9,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	
Toimintakulut	-848 149	-787 711	7,7 %
Osuus osakkuusyhteisöjen voitoista (tappioista)	-115	0	
Toimintakate	33 417	14 272	134,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut:	-2 626	-79	3224,1 %
Korkotuotot	849	1 082	-21,5 %
Muut rahoitustuotot	148	569	-74,0 %
Korkokulut	-2 014	-1 454	38,5 %
Muut rahoituskulut	-1 609	-276	483,0 %
Vuosikate	30 791	14 193	116,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 832	-17 399	-14,8 %
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	
Satunnaiset kulut	0	0	
Tilikauden tulos	15 959	-3 206	-597,8 %
Tilinpäätössiirrot	208	-32	-750,0 %
Tilikauden verot	0	-31	
Laskennalliset verot	-89	-68	
Vähemmistöosuudet	179	-34	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	16 257	-3 371	-582,3 %
Kumulatiivinen ylij./alij.	16 257	-3 371	
Oman pääoman oikaisun jälkeen	0	0	

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	104,0 %	101,8 %
Vuosikate/Poistot, %	207,6 %	81,6 %

Konsernin tuloslaskelma ei poikkea merkittävästi kuntayhtymän tuloslaskelmasta, koska tytäryhtiöiden liikevaihto on noin kolme prosenttia konsernin liikevaihdosta. Tytäryhtiöiden liikevaihto kuluihin nähden nostaa toimintakatetta, joka oli euromääräisesti konsernissa n. 1,0 milj. euroa kuntayhtymää korkeampi. Vuosikatteessa ero puolestaan on noin 0,7 milj. euroa kuntayhtymää korkeampi, lähinnä tytäryhtiöiden korkokuluista johtuen. Toimintatuottojen ja toimintakulujen suhteellisuutta kuvaava tunnusluvut ovat konsernissa ja kuntayhtymässä lähes yhtä suuret. Vuosikatteen ja poistojen suhdeluku konsernissa on 207,6 prosenttia, mikä on 23,7 prosenttiyksikköä kuntayhtymää matalampi.

TAULUKKO 10. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta	1 000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		30 791	14 193
Satunnaiset erät		0	0
Tilikauden verot		0	-31
Tulorahoituksen korjauserät		22 415	-2 484
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-32 665	-19 888
Rahoitusosuudet investointimenoihin		590	56
Pysyvien vastaavien luovutustulot		1 822	898
Toiminnan ja investointien rahavirta		22 953	-7 256
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys		-6	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		48 503	38 815
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-13 124	-11 374
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-9 841	-10 154
Oman pääoman muutokset		-587	5
Muut maksuvalmiuden muutokset		-35 639	-3 972
Rahoituksen rahavirta		-10 694	13 320
Rahavarojen muutos		12 259	6 064
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12		58 456	46 197
Rahavarat 1.1		46 197	40 133
		12 259	6 064
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuotta		-46 985	-221 479
Investointien tulorahoitus, %		96,0	71,6
Lainanhoitokate		1,2	0,7
Kassan riittävyys, pv		24	21

Taulukossa 10 on konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 23,0 milj. euroa ylijäämäinen. Rahoituksen rahavirta oli 10,7 milj. euroa alijäämäinen koska

emokuntayhtymässä luovuttiin lyhytaikaisesta rahoituksesta kertomusvuoden aikana. Rahavarat kasvoivat 12,3 milj. euroa ollen tilinpäätöshetkellä 58,5 milj. euroa. Lainasalkku vuoden vaihteessa oli 205,5 milj. euroa, mikä on 25,6 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 lopussa. Investointimenot olivat kertomusvuonna 32,7 milj. euroa, jossa suurimpana yksittäisenä tekijänä oli E-hankkeen rakentaminen.

Myös konsernin rahoituslaskelman tunnuslukujen tulkintaa häiritsee edelleen PKSSK:ltä fuusioitumisen yhteydessä siirtyneet erät, jotka näkyvät toiminnan ja investointien viiden vuoden kertymässä. Investointien tulorahoitus (96,0 %) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Konsernissa tämä tunnusluku on hieman huonompi kuin kuntayhtymässä. Lainanhoitokate (1,2), joka kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraanpääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, on reilusti arvon 2 alapuolella, jota pidetään hyvän lainanhoitokyvyn rajana. Kassan riittävyys oli 24 päivää.

TAULUKKO 11. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 M€	2021 M€	VASTATTAVAA	2022 M€	2021 M€
A PYSYVÄT VASTAAVAT	220,4	204,8	A OMA PÄÄOMA	33,3	17,9
I Aineettomat hyödykkeet	3,5	1,2	I Peruspääoma	29,5	29,5
1. Aineettomat oikeudet	2,9	0,9	II Liittymismaksurahasto		
2. Muut pitkävaikutteiset me	0,6	0,3	III Arvonkorotusrahasto		
3. Ennakkomaksut			IV Muut omat rahastot	1,2	1,3
II Aineelliset hyödykkeet	212,2	200,5	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijää)	-13,7	-9,5
1. Maa- ja vesialueet	4,1	4,1	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	16,3	-3,4
2. Rakennukset	155,6	150,7	VÄHEMMISTÖOSUUS	1,0	1,0
3. Kiinteät rakenteet ja laitte	2,6	2,5	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,0	0,0
4. Koneet ja kalusto	29,2	27,4	1. Poistoero		
5. Muut aineelliset hyödykke	0,0	0,0	2. Vapaaehtoiset varaukset		
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	20,7	15,8	C PAKOLLISET VARAUKSET	29,0	6,5
III Sijoitukset	4,7	3,1	1. Eläkevaraukset	0,1	0,1
1. Osakkuusyhteisöosuudet	0,1	0,0	2. Muut pakolliset varaukset	28,9	6,4
2. Osakkeet ja osuudet	4,6	2,6	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,3	0,5
3. Joukkovelkakirjalainasaam	0,0	0,5	1. Valtion toimeksiannot	0,3	0,5
4. Muut lainasaamiset	0,0	0,0	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	0,0	0,0
5. Muut saamiset	0,0	0,0	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			E VIERAS PÄÄOMA	337,0	303,4
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	189,6	156,4
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	189,6	156,4
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	180,2	124,5	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus	3,9	6,7	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Aineet ja tarvikkeet	3,9	6,7	5. Saadut ennakot		
2. Keskenkäynteiset tuotteet			6. Ostovelat		
3. Valmiit tuotteet/Tavarat			7. Muut velat		
4. Muu vaihto-omaisuus			8. Siirtovelat		
5. Ennakkomaksut			II Lyhytaikainen	147,4	147,0
II Saamiset	117,9	71,6	1. Joukkovelkakirjalainat	0,0	10,0
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	15,8	13,6
1. Myyntisaamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0
2. Lainasaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Muut saamiset			5. Saadut ennakot	0,1	0,0
4. Siirtosaamiset			6. Ostovelat	37,3	34,3
Lyhytaikaiset saamiset	117,9	71,6	7. Muut velat	15,9	16,7
1. Myyntisaamiset	53,1	13,5	8. Siirtovelat	77,5	71,8
2. Lainasaamiset	0,0	0,0	9. Laskennalliset verovelat	0,8	0,6
3. Muut saamiset	11,0	6,5	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	400,6	329,3
4. Siirtosaamiset	53,8	51,6			
III Rahoitusarvopaperit	0,0	2,6	TASEEN TUNNUSLUVUT		
1. Osakkeet ja osuudet			Omavaraisuusaste, %	8,5	5,8
2. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	0,0	0,0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,2	37,8
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), M€	2,6	-12,8
4. Muut arvopaperit	0,0	2,6	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	16,1	-79,0
IV Rahat ja pankkisaamiset	58,4	43,6	Lainakanta 31.12., M€	205,5	179,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	400,6	329,3	Lainakanta 31.12., €/asukas	1 264	1 102
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	255	217
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 569	1 332
			Lainasaamiset 31.12., M€	0	0
			Konsernin henkilöstömäärä	8 247	8 247
			Asukamäärä	163543	163286

Konsernin taseen loppusumma oli kertomusvuoden lopussa 400,6 milj. euroa, mikä näkyy taulukossa 11. Taseen loppusumma on kasvanut 71,3 milj. euroa. Merkittävimpänä tekijänä on emokuntayhtymä myyntisaamisten kasvu, jossa näkyy jäsenkuntien alijäämän kattamisesta johtuva tulovajaus, jonka jäsenkunnat maksavat tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Pysyvät vastaavat kasvoivat edellisvuodesta (15,6 milj. euroa), mutta pysyvien vastaavien osuus taseesta hiukan pieneni edellisestä vuodesta, ollen 55,0 %. Valmiiden rakennusten osuus on pysyvistä vastaavista yli 70 % (150,7 milj. euroa). Konsernin omistuksessa on PKSSK:lta ja sen tytäryhtiöiltä siirtyneet kiinteistöt. Vaihtuvien vastaavien osuus taseesta kasvoi edellisestä vuodesta ollen 180,2 milj. euroa (45,0 %). Merkittävän osan vaihtuvista vastaavista (32,4 %) muodostavat rahat ja pankkisaamiset 58,4 milj. euroa sekä siirtosaamiset 53,8 milj. euroa (29,9 %) ja myyntisaamiset 53,1 milj. euroa (29,5 %). Tytäryhtiöiden osuus konsernitaseesta oli 5,6 prosenttia.

Vastattavaa puolella oman pääoman osuus taseesta oli 33,3 milj. euroa (8,3 %). Vieraan pääoman osuus oli 337,0 milj. euroa (84,1 %). Vieras pääoma jakautuu kuntayhtymän 94,3 prosentin ja tytäryhtiöiden 5,7 prosentin suhteessa. Tytäryhtiöiden osuus koostuu pääasiassa Tikkamäen Palvelut Oy:n pitkäaikaisista lainoista, joiden yhteismäärä on reilut 22 milj. euroa.

Konsernin taseen tunnusluvuista omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Konsernin omavaraisuusaste oli 8,5 %, mikä on 2,7 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 38,2 prosenttia, mikä on 0,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet organisaatiolla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1 Asiaa koskeva säätely

Jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kuntayhtymällä oli taseessa kattamatonta alijäämää kaikkiaan 17,1 milj. euroa vuoden 2021 lopussa. Koska kuntayhtymän toiminta lakkasi vuoden 2022 lopussa, niin jäsenkunnat perussopimuksen mukaisesti kattavat vuoden 2022 lopussa olevan alijäämän. Näin ollen erillistä talouden tasapainottamissuunnitelmaa ei enää tarvita.

2.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle tilikauden 2022 tuloksen käsittelyä siten, että

- vähennetään poistoeroa 412.443,56 euroa
- tilikauden ylijäämä 17.478.307,26 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille

2.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talouden tasapainottamissuunnitelmaa ei valmistella, koska kuntayhtymän toiminta on lakannut 31.12.2022. Hyvinvointialueella on parhaillaan toteutuksessa erillinen talouden tavoiteohjelma.

3. Talousarvion toteutuminen

3.1. Seuranta koskeva sääntely

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa yhtymähallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa annetaan talousarvion toteutumisvertailuosassa (KuntaL 113, 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121.2 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

3.2. Tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän tavoitteiden toteutumisessa käsitellään lyhyesti kunkin toimialueen strategiasta johdettuja mittareita, jotka on johdettu kuntayhtymän kriittisistä menestystekijöistä. Lisäksi kuntayhtymän toimialueista esitetään samassa yhteydessä lyhennetyt tuloslaskelmat. Tuloslaskelmat on laadittu siten, että palveluja tuottavien toimialueiden ulkoiset toimintakulut, poistot ja rahoituserät saadaan katettua ulkoisilla toimintatuotoilla. Yhteisten palvelujen osalta toimintakulut ja muut erät katetaan sisäisillä toimintatuotoilla.

Kuntayhtymän valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet käsitellään toimintakertomuksen kohdassa 3.3.5: *Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta*. Pelastuslaitoksen omien tavoitteiden toteutuminen käsitellään toimintakertomuksen kohdassa 6: *Liikelaitoksen erillistilinpäätös*.

3.2.1 Yhteiset palvelut

Yhteisillä palveluilla tarkoitetaan muita, kuin varsinaisia asiakkaille tarjottavia palveluja. Ne ovat palveluja, jotka luovat läpäisyperiaatteella edellytyksiä varsinaisten sote-palvelujen järjestämiselle ja tuottamiselle. Yhteisillä palveluilla rakennetaan ja ylläpidetään ympäristöjä, jotka mahdollistavat toimialueiden keskittymisen palvelujen antamiseen asiakkaille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Yhteisiin palveluihin kuuluivat vuonna 2022 organisaatioyksikköinä hallintopalvelut, hankinta- ja logistiikkapalvelut, henkilöstöpalvelut (HR), kehittämispalvelut, talouspalvelut, tekniset palvelut, digitaaliset palvelut, viestintäpalvelut ja ei-kliiniset tukipalvelut laajana käsitteenä.

Koko yhteisten palvelujen painopisteenä vuonna 2022 oli turvallisen siirtymän toteuttaminen hyvinvointialueelle. Vuosi oli yhteisten palvelujen henkilöstölle erittäin kuormittava, mikä näkyi mm. sairauspoissaolojen merkittävänä lisäyksenä. Turvallinen siirtymä toteutui tavoitteiden mukaisesti, mikä on joustavasti toimineen ja asiantuntevan henkilöstön ansiota.

Yhteiset palvelut olivat merkittävästi mukana väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyssä. Tämän toimielimen puheenjohtajana toimi Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän toimitusjohtaja, ensimmäisenä varapuheenjohtajana kuntayhtymän hallintojohtaja ja toisena varapuheenjohtajana kuntayhtymän talousjohtaja. Myös muita yhteisten palvelujen henkilöstöstä oli kiinnitetty hyvinvointialueen valmisteluun joko määräaikaisella palvelussuhteella tai kohdennettavalla työpanoksella.

TAULUKKO 12. YHTEISTEN PALVELUJEN TULOSLASKELMA

Yhteiset palvelut

Ulkoiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP2021, ulkoiset	TA2022, alkuper., ulkoiset	TA2022 muuttettu, ulkoiset	Toteuma 1-12/2022	Tot.%, alkuper., ulkoiset	Tot.%, muuttettu, ulkoiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset	TA 2022 muuttettu ulkoiset ja sisäiset	TP2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022 muuttettu, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	40 810	54 532	81 763	110 707	203,0%	135,4%	203 997	228 631	258 406	126,7%	113,0%
Toimintakulut	-154 640	-170 260	-163 620	-182 637	107,3%	111,6%	-179 113	-172 906	-192 079	107,2%	111,1%
Toimintakate	-113 830	-115 728	-81 857	-71 930	62,2%	87,9%	24 884	55 725	66 327	266,5%	119,0%
Rahoitustuotot ja -kulut	693	-1 070	-770	-2 334	218,1%	303,0%	-1 070	-770	-2 334	218,1%	303,0%
Vuosikate	-113 137	-116 798	-82 627	-74 264	63,6%	89,9%	23 814	54 955	63 993	268,7%	116,4%
Poistot ja arvonalentumiset	-10 578	-7 640	-7 640	-7 217	94,5%	94,5%	-7 640	-7 640	-7 217	94,5%	94,5%
Tilikauden tulos	-123 715	-124 438	-90 267	-81 481	65,5%	90,3%	16 174	47 315	56 776	351,0%	120,0%
Poistoeron muutos	44	44	44	44	100,0%	100,0%	44	44	44	98,9%	98,9%
Tilikauden yli-/alijäämä	-123 671	-124 394	-90 222	-81 437	65,5%	90,3%	16 218	47 360	56 821	350,4%	120,0%

Yhteisten palvelujen lyhennytyssä tuloslaskelmassa (taulukko 12) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Yhteisiin palveluihin (tarkemmin konsernihallinto) on kohdennettu sekä jäsenkuntien palkkaharmonisoinnin tulosvaraus, että jäsenkuntien alijäämien kattaminen. Myös toimintakulujen sisällä on palkkaharmonisointiin liittyvä menokirjaus. Pääasiassa niiden talousarviosta poikkeavien erien vuoksi toimintatuotot toteutuivat 54,4 milj. euroa alkuperäistä ja 29,8 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Toimintakulujen osalta yhteisissä palveluissa toteuma oli 19,2 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi palkkaharmonisoinnin kirjauksesta johtuen. Muuten yhteiset palvelut onnistui toimintakulujen hallinnassa sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon nähden.

Rahoituserät poikkesivat muutetusta talousarviota pääasiassa palkkaharmonisoinnin viivästyskorkojen kirjaamisen takia. Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi peräti 56,8 milj. euroa ym. tulokirjauksista johtuen.

Taulukossa 13 on esitetty yhteisten palvelujen toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 13. YHTEISTEN PALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMA

Yhteiset palvelut	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Sisäinen asiakastytyväisyys hyvällä tasolla	NPS > 40	73	61	33
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %	> 223 päivää	45,4% (+1698)	55,6% (+4112)	57% (+6605)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	14,7 %	62,0 %	97,6 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 47,7 %			44,9 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8%	9,2 %	10,4 %	10,9%
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	12,9 %	13,2 %	11,6%
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli-/alijäämä	≥ 16,6 M€	16,2	18,2	56,8
	Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma	≤ 35,9 M€	19,6 %	47,3 %	87,0 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Taloudellisesti mennyt vuosi oli yhteisten palvelujen osalta tavoitteen mukainen normaalitoiminnan osalta. Kokonaisuutena yhteisten palvelujen tilikausi muodostui 56,8 milj. euroa ylijäämäiseksi, mikä johtuu ylimääräisistä tulokirjauksista. Investointien koordinoituvastuu on yhteisissä palveluissa ja niihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma talousarviossa (35,9 milj. euroa) alittui 4,7 milj. eurolla. Molemmat taloudelliset tavoitteet toteutuivat.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Yhteisten palvelujen tehtävä on mahdollistaa vaikuttavien palvelujen tuottaminen toimialueilla asiakasrajapinnassa. Yhteisten palvelujen tavoitteet vuodelle 2022 oli muodostettu koko kuntayhtymän tavoitteista.

Sisäinen asiakastyytyväisyys on ollut hyvällä tasolla uusitun asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella pitkin vuotta, mutta joulukuussa tehty viimeisen mittauksen perusteella tavoite ei toteutunut.

Työhyvinvoinnin lisäämistä tavoiteltiin sairauspoissaolojen vähentämällä vähintään 2 prosenttia. Yhteisissä palveluissa sairauspoissaolojen kehitys oli vastaavaa kuin muuallakin organisaatiossa ja sairauspoissaolot lopulta kasvoivat yli 6 600 päivää (57 %) edellisvuodesta. Tämä tavoite ei siten toteutunut.

Henkilöstön kehityskeskustelujen tavoitteena yhteisissä palveluissa oli kuntayhtymän tapaan 100 %. Yhteisten palvelujen kehityskeskustelujen käyntiprosentti oli 97,6 %, joten tavoite ei täytynyt kokonaisuudessaan. Tavoitteen mukaiseen 100 % pääsivät kuitenkin talouspalvelut, viestintä sekä konsernihallinto. Kehityskeskustelujen hyödyllisyydessä tavoiteltiin parempaa tulosta kuin vuonna 2021, mutta tavoitteesta jäätiin 2,8 prosenttiyksikköä. Tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Rekrytointiin liittyvä tavoitekokonaisuus toteutui osittain, koska lähtövaihtuvuusprosentti oli tavoitearvon yläpuolella, mutta vastaavasti tulovaihtuvuusprosentti oli suurempi kuin lähtövaihtuvuusprosentti.

RISKIEN HALLINTA

Kuntien ja kuntayhtymien lakisääteinen velvollisuus on varautua normaaliaikojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Yhteisten palvelujen tehtävänä on varmistaa, että palveluja tuottavat toimialueet pystyvät toimimaan kaikissa mahdollisissa olosuhteissa.

Varautumisella pyritään ehkäisemään vaaratilanteita ja valmistaudutaan toimimaan erilaisissa häiriötilanteissa. Tavoitteena on mahdollisimman häiriötön toiminta erilaisten onnettomuuksien, yhdyskuntatekniikan ja ICT-häiriöiden ja jopa sodan aikana. Kunnilla ja kuntayhtymillä on lakisääteinen velvollisuus tehdä valmiussuunnitelmat. Yhteiset palvelut on vetovastuussa normaaliolojen häiriötilanteen johtamisesta, jota varten kuntayhtymässä on laadittu erillinen ohjeistus.

3.2.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Toimialue jakaantui vuonna 2022 neljään palvelualueeseen: Sairaalapalvelut, vastaanottopalvelut, kuntoutuspalvelut sekä terveys- ja sairaanhoitopalvelujen yhteiset palvelut.

Koronaepidemia leimasi edelleen vuotta 2022. Koronapotilaiden hoito, jäljitystyö, rokottaminen, kansalaisviestintä ja koronahoitovelan kurominen normaalitoimintojen rinnalla muokkasivat toimintaympäristöä. Hoitohenkilöstön saatavuusongelmat korostuivat johtaen potilaspaikkojen määräaikaisiin vähennyksiin ja hoitoketjujen toimintahäiriöihin, mitä edelleen korostivat Tepas-asumisen resurssihaasteet. Vuonna 2021 alkanut palvelujen ostojen lisääntymistä ei saatu hillittyä.

Erikoissairaanhoidossa palvelujen kysyntä väheni hieman, vuonna 2021 lähetteitä tuli 47 757 (korjattu luku) ja viime vuonna 44 651. Erikoissairaanhoitokäyntejä oli erikoissairaanhoidon päivystyskäynnit mukaan lukien 324 222, kun vuonna 2021 niitä oli 354 717 (korjattu luku). Leikkaustoimenpiteiden määrä väheni edelleen; vuonna 2021 niitä oli 11 298 (korjattu luku) ja vuonna 2022 vastaavasti 10 190. Hoitotakuussa pysyminen huonontui erityisesti ortopedian ja silmätautien osalta 2022. Silmäklinikan erikoislääkärit irtisanoutuivat 2022 vuoden lopulta ja joulukuussa aloitettiin järjestelyt toiminnan turvaamiseksi ostopalveluilla. Lisätöinä jonoja on purettu edelleen mm. sydänkeskuksessa, vatsakeskuksessa ja kuvantamisessa. Osastopaikkojen sulkua on ollut henkilökuntapulan takia erityisesti sydänkeskuksessa ja osastoilla 2G ja 3K. Osasto 2K kantoi merkittävää kuormaa hoitaessaan koronapotilaita kohortoituna sinne.

Erikoislääkärtilanne keskussairaalassa on yleisellä tasolla kohtuullinen. Pulaa on ollut edelleen erityisesti radiologeista, urologeista, psykiatreista ja keuhkolääkäreistä. Vuodepaikkojen riittävyys on ajoittain ollut haastavaa myös jatkohoitoa jonottavien potilaiden takia. Elektiivistä kirurgiaa on peruttu 2022 ajoittain myös jatkohoitopaikkojen puutteen takia.

Päivystyspoliklinikalla 24/7-toimintaa ovat leimanneet pitkittyneet läpimenoajat. Koko kuntayhtymän lääkäreitä koskeva päivystysveloituspäätös tehtiin maaliskuussa 2020 ja sitä jatkettiin vuodelle 2021 ja edelleen vuodelle 2022. Suurimpana ongelmana on kuitenkin ollut jatkohoitopaikkojen puute, joka johti kesällä 2022 läpimenoaikojen selvään pidentymiseen ja myös valvovien viranomaisten puuttumiseen asiaan.

Alkuvuonna 2021 avatulla puskuriosastolla oli jatkuvasti työvoimapulaa ja keväällä 2022 sen toiminta siirrettiin soveltuvien osien Siilaisen sairaalaan. Vaikka suurin osa hoitohenkilökunnasta hakeutui muihin yksiköihin töihin, näin saatiin parhaiten turvattua henkilöstön jääminen Siun soten palvelukseen.

Vastaanottopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat olleet yhteydensaannin ja palvelujen saatavuuden parantaminen, hoitoon pääsyn nopeuttaminen ja laadukas asiakaskokemus.

Vuonna 2022 Siun soten terveysasemilla oli yhteensä 641 123 käyntiä (lääkärit ja hoitajat), joka on vähemmän kuin 2021 (844 855). Kiireettömään hoitoon pääsi vuonna 2021 7 päivän sisällä 91,3 % asiakkaista ja vuonna 2022 83 %. Koronaepidemia työllisti terveysasemia merkittävästi vuoden aikana. Koronarokotukset aloitettiin keväällä 2021 ja yhteensä vuoden aikana annettiin 204 519 koronarokotusta 108 960 henkilölle ja vuonna 2022 122 254 kpl 91 024 henkilölle.

Vastaanottopalveluissa on ollut 2022 lääkirivajetta ja tilannetta on koetettu turvata ostopalveluilla, mutta kaikkia puutteita ei olla edes siten kyetty paikkaamaan. Kilpailuetua lääkäri työvoiman saatavuuteen on tuonut Terveyskeskuslääkäri 2.0 toimintamalli.

Suunterveydenhuollossa toteutettiin 2022 päivystyksen ulkoistus ja otettiin käyttöön päivystyksen jatkohoitokäyntejä koskeva palveluseteli parantamaan hoidon saatavuutta.

Perhekeskustoimintaa ja lasten sekä nuorten mielenterveyspalveluita on kehitetty systemaattisesti osana Tulevaisuuden sote-keskus -hanketta yhteistyössä perhe- ja sosiaalipalvelujen kanssa. Hankkeen myötä on onnistuttu luomaan perhekeskushoitajien ja lääkäreiden tiimi, joka keskittyy potentiaalisesti paljon palveluita käyttävien lasten ja perheiden asioiden parempaan koordinaatioon ja viranomaisyhteistyöhön ”kerralla kuntoon” ja yhteisasiakastoiminnan periaatteilla.

Kuntoutuksen palvelualueella toteutettiin vuonna 2021 perustason lasten ja nuorten neuropsykologisen kuntoutuksen prosessin uudistus. Perustason kouluikäisten lasten ja nuorten neuropsykologinen kuntoutus oli toteutunut Lapsiperhepalveluissa perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella. 1.1.2022 muodostettiin Kuntoutuspalveluihin lasten kuntoutuksen yksikkö, joka on vakiinnuttanut kuluneen vuoden aikana toimintaansa ja pystynyt merkittävällä tavalla purkamaan moniammatillisella työotteella vuosien saatossa syntyneitä jonoja. Muutosta voidaan pitää onnistuneena.

Tulevaisuuden sote-keskus II-hanke on ollut toimeenpanovaiheessa ja edennyt kuntoutuspalveluissa sekä vastaanottopalveluissa suunnitelman mukaisesti. Painopisteessä ovat olleet Meijän mallin kehittämistyö vastaanotto toiminnan osalta sekä lasten kuntoutuspalvelujen kokonaisuus osana perhekeskuksen kehittämistä. Tämän lisäksi marraskuussa 2022 edettiin etupainotteisesti ikäihmisten lääkäripalvelujen saatavuuden osalta ns. vastuulääkärin mallin pilotointi vaiheeseen parantaen pilottikuntien hoiva-asumisen lääkäripalveluita merkittävällä tavalla samanaikaisesti keventäen lääkäripulasta kärsivien terveysasemien työtaakkaa.

Yhteisasiakastoimintaa kehitettiin ja se sovittiin siirrettäväksi terveys- ja sairaanhoidon yhteisiin palveluihin 2023 vuoden alusta.

Toimialueelta on ollut edustus STM:n kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 valmistelun ohjausryhmässä. Toimialue on ollut myös mukana STM:n sote-tiedolla johtamisen, ohjaamisen ja valvonnan toimeenpano-ohjelman (Toivo) Virta-hankkeessa, jossa yhteistyössä DigiFinlandin ja hyvinvointialueiden yhteistyöverkostossa on tavoitteena ollut luoda alueiden väliseen vertailuunkin soveltuvaa tietopohjaa ja sen määrittelyitä kansallisesti yhteensopiviksi.

Potilasvahinkoja oli toimialueella 2022 316 kpl, joka on muutaman vähemmän kuin edellisenä vuonna (319). Potilasvahinkokeskuksen päätöksiä oli 2022 156, joista hylättyjä oli 100kpl. 2021 luvut olivat 304 ja hylättyjä 175. Vuoden 2022 potilasvahingoista asiankäsitteily on kesken vielä 160 kpl.

Toimialueelle kohdistuneita muistutuksia vuonna 2021 tuli yhteensä 375 kpl ja vuonna 2022 510. Henkilötiedon korjaamisvaatimuksia oli 2022 241 kpl, vuonna 2021 233 kpl.

Sairaala-apteekissa lääkekustannusten osalta toteuma pysyi talousarvion puitteissa. Talousarviossa pysymisen mahdollistivat mm. riskinhallintasopimukset kalliiden lääkkeiden käyttöönnotossa, Erva-lääkekilpailutus, patenttien laukeaminen sekä kalliin lääkkeen saama peruskorvattavuus.

Asiakkaille sairauden hoitoon kuuluvien maksuttomien hoitotarvikkeiden kustannukset kasvoivat 12,5 % (927 300 euroa) vuodesta 2021. Eniten kasvua oli diabeteshoitotarvikkeiden 19,4 % (585 000 euroa), ja hengityshoitotarvikkeiden 84 % (330 721 euroa) osalta. Kasvua selittävät sekä asiakasmäärän kasvu että hintojen nousu.

TAULUKKO 14. TERVEYS- JA SAIRAAHOITOPALVELUJEN TULOSLASKELMA

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Ulkoiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP2021, ulkoiset	TA2022, alkuper., ulkoiset	TA2022, muutettu, ulkoiset	Toteuma 1-12/2022, ulkoiset	Tot.%, alkuper., ulkoiset	Tot.%, muutettu, ulkoiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset	TA 2022, muutettu, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	388 979	371 654	375 350	381 393	102,6 %	101,6 %	418 633	422 329	425 395	101,6 %	100,7 %
Toimintakulut	-314 881	-287 616	-310 314	-313 964	109,2 %	101,2 %	-414 269	-433 998	-437 045	105,5 %	100,7 %
Toimintakate	74 097	84 038	65 036	67 429	80,2 %	103,7 %	4 364	-11 669	-11 650	-266,9 %	99,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-8	0	0	-3			0	0	-3		
Vuosikate	74 089	84 038	65 036	67 426	80,2 %	103,7 %	4 364	-11 669	-11 652	-267,0 %	99,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 049	-4 732	-4 532	-4 385	92,7 %	96,7 %	-4 732	-4 532	-4 385	92,7 %	96,7 %
Tilikauden tulos	70 041	79 305	60 503	63 041	79,5 %	104,2 %	-368	-16 201	-16 037		99,0 %
Poistoeron muutos	368	368	368	368	100,0 %	100,0 %	368	368	368	100,0 %	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	70 408	79 673	60 871	63 409	79,6 %	104,2 %	0	-15 833	-15 669		99,0 %

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 14) tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tuloslaskelmassa tilikauden alijäämä on ulkoisten ja sisäisten erien osalta noin 15,7 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma ylittyi muutettuun talousarvioon nähden vain 0,7 % ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakuluja toteutui 5,5 % enemmän. Toimintatuottoja toimialueella saatiin 0,7 % enemmän kuin muutetussa talousarviossa oli suunniteltu ja 1,6 % enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Toimintatuotoissa suurimmat alitukset tulivat maksu- ja myyntituottojen vähenemästä. Tulosta paransi merkittävästi valtion koronatuki, jota toimialueelle kohdistui 13,3 milj. euroa.

Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakulujen ylitys koostui muun muassa koronaepidemian aiheuttamista näytteenotto-, henkilöstö- ja rokotuskustannuksista. Suoraan kirjanpitoon näitä koronakustannuksia oli kirjattuna tilinpäätöksessä noin 8,4 milj. euroa. Muuhun kuin suoraan koronaepidemiaan liittyvissä kustannuksissa merkittävimmät ylitykset tulivat asiakaspalveluostoissa, laboratorio-ostoissa ja työvoiman vuokrauksessa sekä lääkäripalveluostoissa. Asiakaspalveluostoissa ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden oli noin 8,6 milj. euroa. Vuonna 2022 potilaan valinnan kustannukset olivat noin 4,8 milj. euroa (vuonna 2021 myös noin 4,8 milj. euroa). Pääasiassa valinta kohdistui Kuopion

yliopistolliseen keskussairaalaan ja jonkin verran Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin. Säästöjä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna tuli pääosin vain lääkäreihin liittyvistä henkilöstökuluista.

Taulukossa 15 on esitetty terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 15. TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla	NPS > 60	75	77	78
Palvelujen piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoidon tarpeen arvio 3 kk)	100 %	89,0 %	75,0 %	74,0 %
	Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoitojono 6 kk)	100 %	87,7 %	77,4 %	73,9 %
	Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (suun terveydenhuolto 3 kk)	100 %	79,7 %	75,5 %	83,0 %
	Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (tiimimallin puitteissa 1 viikko, hybridimallissa 2 viikkoa)	100 %	79,1 %	83,7 %	80,4 %
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %	> 957 päivää	51,7% (+7501)	38,5% (+11748)	25,9% (+13148)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	8 %	32 %	77 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 45,0 %			52,3 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8%	10,3 %	11,3 %	10,4%
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	13,4 %	14,2 %	13,2%
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli/alijäämä	≥ 0 M€	-18,0	-18,8	-15,7

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kokonaisuutena terveys- ja sairaanhoitopalvelujen tilikausi muodostui 15,7 milj. euroa alijäämäiseksi, joten toimialueen taloudellinen tavoite ei toteutunut alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Strategisten mittareiden osalta erikoissairaanhoidossa ei ole vielä päästy systemaattiseen asiakastytyväisyyden seurantaan. Toteutetussa perusterveydenhuollon mittaroinnissa asiakastytyväisyys on kuvastunut vuoden 2022 osalta hyvällä tasolla. Hoitoonpääsystä sekä perusterveydenhuolto että erikoissairaanhoito eivät ole 100 prosentin tavoitteessaan. Erikoissairaanhoidon tilastot ovat huonontuneet ja tässä suurin merkitys on silmäkeskuksen toiminnan haasteissa.

Sairauspoissalojen vähenemistavoitteeseen ei ole päästy. Kehityskeskustelujen toteumassa on ongelmia, mutta hyödyllisyysarviossa on päästy tavoitteeseen.

RISKIEN HALLINTA

Toiminnallisesti keskeisin haaste on henkilöstön riittävyys sekä epidemian mahdollinen jatkuminen. Keskeistä on onnistua rekrytoinnissa 2023. Toimialueen pitää myös saada kurottua hoitovelkaa kiinni vuoden 2023 aikana. Tässä apuna on mm. silmäkeskuksen lääkäriyövoiman ulkoistaminen 2023.

3.2.3 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten toimialueen palveluja ovat arjen tukipalvelut (jossa mm. Seniorineuvonta Ankkuri, sotaveteraanien palvelut sekä turva- ja ateriapalvelut, palveluohjaus ja gerontologinen sosiaalityö, omais- ja perhehoidonpalvelut), kotihoitopalvelut, eritasoiset asumispalvelut ja terveyskeskussairaalahoito.

Toimialueen vuoden 2022 toimintoihin vaikutti merkittävästi koronaepidemian torjuntaan liittyvät ohjeet, järjestelyt ja suojautumistoimet. Toimialueen palvelujen luonteen johdosta vain pieni osa henkilöstöstä pystyi työskentelemään etänä ja hyödyntämään Teams-toimintoja. Painopisteenä toimialueella on ollut turvallisen kotona asumisen edistäminen ja siihen liittyvän monialaisen yhteistyön vahvistaminen. Merkittävää kaikissa palveluissa on ollut vanhuksen tunne arvostavasta kohtaamisesta.

Toimialueella oli koko vuoden haasteita henkilöstön saatavuudessa ja rekrytoinneissa. Lisähaastetta toi lakivelvoite henkilöstömitoituksesta, joka kohdistaa henkilöstöä ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Henkilöstörakennetta monipuolistettiin, erityisesti asumispalveluissa. Henkilöstövajeet ja korona vaikuttivat toimintaan. Palveluja jouduttiin ajoittain supistamaan asumispalveluissa ja terveyskeskussairaaloissa. Kesäkuukaudet olivat erityisen haasteellisia.

Kotona asumista edistettiin monialaisesti, sosiaaliohjausta lisättiin ja omais- ja perhehoidon palveluja kehitettiin. Kotihoitoa ja kotona asumista tuettiin mm. ostamalla yksityisiltä toimijoilta asiakaskäyntejä palvelusetelin käytön lisäksi. Oma tuotanto ei olisi riittänyt vastaamaan asiakkaiden kasvaneeseen kotihoidon ja tukipalvelujen tarpeeseen. Kotihoito ja kotona asumista tukevat palvelut, ml. tukipalvelut, muodostavat ikäihmisten palvelukokonaisuuden perustan.

Kotona asumisen tukeminen ja kotihoidon toiminnan jatkuva parantaminen edellyttää lääkäritukea, ammattirakennetarkastelua, prosessien uudistamista ja teknologian käytön vaikuttavaa laajentamista. Kotihoidossa otettiin käyttöön kuvallinen lääkerobotti, joka lisää teknologiasta saatavia hyötyjä. Noin 28 prosentilla kotihoidon asiakkaista on käytössä teknologinen (lääkerobotti tai kuvapuhelin) ratkaisu. Lääkejakelijan vaikuttavuutta on arvioitu ja käytön laajuuden ansiosta henkilöstöresurseja (noin 30 HTV) on voitu kohdentaa uudelleen. Myös lääkehoidon oikeellisuus toteutuu paremmin. Tehostettu kotihoito toimii melkein kaikissa kunnissa. Keskisellä alueella toimii erikoissairaanhoidon koordinoima kotisairaala, kotihoidon päivystävä sairaanhoitaja ja ensihoidon yhden hoitajan yksikkö. Huomioitavaa ja huolestuttavaa on, että alle 75-vuotiaiden määrä kotihoidon asiakkuuksista on yli neljännes (26 %). Tämä asiakasryhmä sitoo paljon henkilöstöä, joka on mitoitettu pääosin yli 75-vuotiaille.

Ikäihmisten perhehoidon palveluja ovat osavuorokautinen, lyhytaikainen- sekä pitkäaikainen perhehoito. Perhehoidon palveluilla tuetaan ja täydennetään kotihoidon sekä omaishoidon palveluja ja monipuolistetaan asumisen vaihtoehtoja. Vuoden 2022 lopussa toimeksiantosuhteisia perhekoteja oli lähes 30, ammatillisia perhehoitokoteja 2 ja kiertäviä perhehoitajia oli noin 20. Perhehoitajia oli kaikkiaan 60.

Virka-ajan ulkopuolinen asumisyksikköjen lääkäripalvelujen konsultointimahdollisuus jatkui. Asumisyksiköissä oli käytössä rajatut lääkevarastot. Lääkelaki muuttui siten, että rajatut lääkevarastot tulivat julkisten toimijoiden osalta ilmoituksenvaraiseksi ja yksityisten toimijoiden osalta luvanvaraiseksi

toiminnaksi. Yhteistyö pelastuslaitoksen kanssa sekä laajempi tehostetun kotihoidon toiminta mahdollisti kotona ja asumisyksiköissä vanhusten monipuolisemman hoitamisen. Asumispalvelupaikkoja oli käytettävissä keskimäärin noin 1 300 omassa tuotannossa ja ostopalveluissa noin 900.

Vanhuspalvelulain mukaisesti vuoden 2022 alusta on henkilöstömitoituksen oltava ympäri vuorokauden palveluja tuottavassa asumispalvelussa vähintään 0,6 ja 1.4.2023 alkaen vähintään 0,65 työntekijää asiakasta kohti. Lainmukainen henkilöstömitoituksen toteutuminen tuo erittäin merkittäviä haasteita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön saatavuuden ja riittävyyden osalta. Toimialue on vastannut haasteeseen avaamalla lähihoitajien oppisopimuskoulutusyhteistyön sekä kansainvälisen rekryn Riverian kanssa. Vuoden 2022 aikana eri yksiköissä oli harjoittelussa kaikkiaan 230 oppisopimusopiskelijaa, joista kansainvälisiä oppisopimusopiskelijoita oli 39. Vanhuspalvelulaki velvoittaa RAI-arviointivälineen täysimääräistä käyttöä viimeistään 1.4.2023. Ohjelman käyttöön on koulutettu toimialueen henkilöstö (2 400 työntekijää). RAI-arviointiväline ohjaa palveluihin oikea-aikaista sijoittumista.

Terveyskeskussairaalat ovat olleet Outokummussa, Rääkkylässä, Kontiolahdella ja Tohmajärvellä, hoitosolupaikkoja on ollut puolestaan Heinävedellä, Polvijärvellä ja Juuassa. Yleislääketieteen akuuttisairaanhoidon terveyskeskussairaalat sijaitsevat Ilomantsissa, Kiteellä, Liperissä, Nurmeksessa ja Lieksassa. Keskimääräinen hoitoaika oli 15 päivää. Ikäihmisten sairaalatasoisen jatkohoidon järjestäminen erikoissairaalahoitoon jälkeen kotia lähinnä olevassa terveyskeskussairaalassa oli ajoittain haasteellista. Terveyskeskussairaaloissa jouduttiin turvaamaan palvelua niille ympärivuorokautista palveluasumista odottaville, jotka tarvitsivat lähes jatkuvan hoidon ja hoivan. Hoidon porrastusta ja kotiuttamista on kehitetty terveys- ja sairaanhoitopalvelujen kanssa (joustava kotiutuminen). Melkein koko vuoden toimi Lieksan terveyskeskussairaalassa perusterveydenhuollon koronapotilaiden kohorttiyksikkö 3–10 paikkaisena. Helmikuussa 2022 saatiin Kontiolahdelle käyttöön uusi terveysasema ja terveyskeskussairaala.

Toimialue oli mukana integroivaa toimintakulttuuria edistävässä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa, sosiaalihuollon kirjaamisvalmennuksessa ja KANTA-asiakastietoarkiston käyttöönoton valmistelussa. Lisäksi vuoden 2022 aikana aloitettiin Tulevaisuuden koti -hanke, jossa kehitettiin esim. kotihoito 24/7 palvelun tuottamista sekä kuntoutusta. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka kehittämällä edelleen kotihoitopalveluja. Suomen kestävä kasvun ohjelma -hankkeen kautta pilotoitiin muutama asumispalveluihin vastuulääkäripalveluja. Kokemukset olivat erittäin positiivisia. Toimialue osallistui myös hyvinvointialueelle siirtymän valmisteluihin.

TAULUKKO 16. IKÄIHMISTEN PALVELUJEN TULOSLASKELMA

Ikäihmisten palvelut

Ulkoiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP2021, ulkoiset	TA2022, alkuper., ulkoiset	TA2022 muutettu, ulkoiset	Toteuma 1- 12/2022, ulkoiset	Tot.%, alkuper., ulkoiset	Tot.%, muutettu, ulkoiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset	TA 2022 muutettu, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022 muutettu, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	195 115	206 286	207 063	205 960	94,7 %	99,5 %	206 286	207 063	205 960	99,8 %	99,5 %
Toimintakulut	-158 939	-159 459	-166 756	-172 726	92,0 %	103,6 %	-206 018	-212 501	-214 952	104,3 %	101,2 %
Toimintakate	36 176	46 826	40 307	33 234	108,9 %	82,5 %	267	-5 438	-8 992	-3363,9 %	165,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	0	0			0	0	0		
Vuosikate	36 174	46 826	40 307	33 234	108,8 %	82,5 %	267	-5 438	-8 993	-3364,1 %	165,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6	-267	-267	-232	2,7 %	86,7 %	-267	-267	-232	86,8 %	86,7 %
Tilikauden tulos	36 168	46 559	40 040	33 002	109,6 %	82,4 %	0	-5 706	-9 225		
Poistoeron muutos		0	0	0			0				
Tilikauden yli-/alijäämä	36 168	46 559	40 040	33 002	109,6 %	82,4 %	0	-5 706	-9 225		

Ikäihmisten palvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 16) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla, tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Ulkoisten ja sisäisten erien osalta toimialueen tilikauden alijäämäksi muodostui 9,2 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 4,3 % suurempina verrattuna alkuperäiseen talousarvioon nähden ja 1,2 % suurempina tarkistettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottojen toteuma alkuperäiseen talousarvioon verraten on 0,2 % pienempi ja tarkistettuun talousarvioon nähden 0,5 % pienempi. Toimintatuottojen suurimmat alitukset muodostuivat sotilasvammalain mukaisista korvauksista ja arvioidusta koronatuesta suhteessa tarkastettuun talousarvioon. Valtiolta saatua koronatukea kohdentui toimialueelle 1,05 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon nähden asiakasmaksutuotot toteutuivat noin 4 % pienempinä. Syynä tähän oli mm. henkilöstövajauksesta ja koronasta johtuneet paikkojen ajoittaiset sulut.

Toimintakulujen ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna muodostui pääasiassa henkilöstökuluista (varaus 1,4 milj. euroa), asumisen asiakaspalvelujen ostoista ja palvelusesteleistä, työvoiman vuokrauksesta, hoitotarvikeostoista ja omaishoidon tuesta. Asumisen palveluostojen kustannusten ylitykseen vaikutti asiakkaiden siirtyminen palvelusesteleistä ostopalveluihin ja loppuvuodesta uusien asiakkaiden ostopalvelujen hinnat. Koronasta aiheutuneita kustannuksia kirjautui vuonna 2022 yhteensä noin 3,3 milj. euroa, joista 1,4 milj. euroa muodostui henkilöstökuluihin tehdystä valmiuslain aikaisiin erityisolosuhteisiin liittyvän kertakorvauksen varauksesta, joka maksetaan maaliskuussa 2023.

Taulukossa 17 on esitetty ikäihmisten palvelujen toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 17. IKÄIHMISTEN PALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Ikäihmisten palvelut	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla	≥ 8,0	54/7	8,4	8,3
Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	Omaishoidontuen saatavuus määräajassa	100 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Kotihoitopalvelun saatavuus määräajassa	100 %	92,9 %	99,5%	100,0 %
	Asumispalvelujen saatavuus määräajassa	100 %	57,1 %	44,4 %	57,7 %
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %	> 1022 päivää	40,5% (+6878)	33,9% (+11494)	30,8% (+16269)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	12 %	41 %	85 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 45,5 %			47,1 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8%	13,7 %	14,9 %	14,1%
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	16,9 %	19,3 %	18,4%
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli/alijäämä	≥ 0 M€	-6,0	-6,5	-9,2

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Ikäihmisten toimialueen tilikauden tulos muodostui 9,2 milj. euroa alijäämäiseksi, jolloin toimialueen tulostavoite alkuperäiseen talousarvioon nähden ei toteutunut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toimialueella kerättiin kattavasti asiakaspalautetta kotihoitosta, asumispalveluista, terveyskeskussairaaloista sekä omais- ja perhehoidosta. Vastauksia saatiin yli 5 000. Toimialueen osalta NPS oli 42 ja kouluarvosana 8,3. Tulos on kansallisella tasolla hyvä. Vuoden 2022 lopulla toteutettiin asiakaskysely myös kotihoidon ja asumispalvelun palveluseteliasiakkaille.

Omaishoito- ja kotihoitopalvelut ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti määräajoissa. Omaishoidontuen piirissä oli vuoden 2022 aikana yhteensä noin 1 700 henkilöä. Yli 75-vuotiaiden säännöllisen kotihoidon asiakkuuksien toteuma oli 9,5 %. Kotihoidossa asiakkaiden kokonaismäärän oli noin 11 000.

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa oli yli 75-vuotiaita vajaa 8 %. Tiheimmin asutuilla alueilla on ollut asumispalvelupaikoista selkeää vajetta. Jonoutumista (yli 90 vrk odotusaika) asumispalveluun on muodostunut erityisesti Joensuussa ja sen seutukunnassa, mutta ajoittain myös muissa kunnissa. Paikkojen täysimääräistä käyttöä on vaikeuttanut henkilöstön saatavuusongelmat ja koronatapaukset.

Sairauspoissaolojen vähentämiseen paneuduttiin monin eri toimin. Toimialueella toteutettiin työhyvinvointijohtamisen mallia (käytössä mm. Havahu, Sisu ja Tano) ja oltiin Työterveyslaitoksen HYVÄ VETO-työhyvinvointihankkeessa mukana, jonka tuella edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja pyritään vähentämään eettistä kuormittuneisuutta esim. rakentamalla eettisiä pelisääntöjä yksiköihin. Käyttöön valmisteltiin ja saatiin Vanhustyön vatupassi-ohjelma, joka tukee esihenkilötyötä. Ergonomiaosaamiseen ja apuvälineiden käyttämiseen kiinnitettiin myös huomiota. Kuitenkin työperäisten poissaolojen määrä kasvoi edellisvuodesta yli 30 %. Suurimmat nousut sairauspoissaoloissa muodostuivat erilaisten infektioiden aiheuttamista lyhyistä ja äkillisistä poissaoloista.

Kehityskeskustelujen toteumaprosentti oli 85 %. Toimialueella tapahtui useita esihenkilövaihdoksia, minkä johdosta kehityskeskusteluita ei ollut mahdollista toteuttaa suunnitellusti. Keskustelujen hyödyllisyystavoite toteutui. Toimialueella on painotettu arvostavaa johtamiskulttuuria ja ymmärrettävää vuorovaikutteista tiedolla johtamista. Toimialueen MSK-kyselyssä kokonaistulos on ollut jo useamman vuoden hienoisessa nousussa.

Terveysten- ja sosiaalihuollon ammattihenkilöstön saatavuus on ollut vaikeutunutta harvaanasutuissa kunnissa. Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 14,1 %. Tulovaihtuvuus pysyi ennallaan, ollen yli 18 %. Koronaepidemian pitkäkestoisuus, kasvaneet mahdollisuudet vaihtaa työyksikköä, siirtyä vuokrafirman palvelukseen ja ympäröivän yhteiskunnan muutokset, johon liittyy mm. työn merkityksellisyyden muutos, ovat osaltaan vaikuttaneet henkilöstön työhön sitoutumiseen.

RISKIEN HALLINTA

Ikäihmisten asumispalvelukiinteistöjen riittävyys on ollut haasteena kauan. Pitkäjänteistä yhteistyötä kuntien kanssa tehden on tila-asioissa lopulta etenemistä tapahtunut. Vuoden 2022 aikana saatiin Joensuun kantakaupungin alueelle 120 monimuotoisen asumisen asumispaikkaa ja Kontiolahdelle 20 paikkaa. Kontiolahdella Varparannan asumisyksikön toiminta päättyi ja palvelut siirrettiin uuteen Kaarnakodin asumisyksikköön. Polvijärvi, Outokumpu ja Liperi käynnistivät asumispalvelukiinteistöjen suunnittelun. Tilojen on tarkoitus valmistua vuosina 2023–2024. Elinkaarirakentamisen, ikäystävällisten elinympäristöjen ja tulevaisuussuuntautuvan ajattelun toteuttaminen edellyttää valvontaviranomaisten, hyvinvointialueen, kuntien, yksityisten ja muiden toimijoiden yhteistyötä. Isot yksityiset asumispalveluyritykset irtisanoivat sopimuksiaan, nouseva kustannuskehitys asumispalvelujen ostossa kiihtyi.

Mittavia haasteita palvelujen järjestämiselle on tuonut ja tuo henkilöstön kasvava tarve (henkilöstömitoitus), eläköityvien suuret määrät, työikäisen väestön vähenemä ja työorientoituneisuuden muutos. Toimialueen henkilöstön lisätarve on lähivuosina satoja henkilötyövuosia. Saatavuutta pyritään turvaamaan monin keinoin mm. eri alueille kohdennetuilla lähihoitajien oppisopimuskoulutusryhmillä, kansainvälisillä rekrytoinneilla ja teknologian lisäämisellä etähoivapalveluun. Työhyvinvoinnin vahvistamiseen panostetaan (esim. osallisuus, palkitseminen ja urakehitys). Myös ikääntyneiden sosiaalipalvelujen kasvanut tarve edellyttää sosiaalihuollon henkilöstön määrän lisäämistä. Karelia AMK:ssa on käynnistynyt geronomiopinnot ja Itä-Suomen yliopisto on järjestänyt yhteistyössä alueelle sosiaalityön opinnot, joissa on mukana myös työntekijöitä toimialueelta.

3.2.4 Perhe- ja sosiaalipalvelut

YLEISTÄ

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, työikäisten palvelut ja vammaispalvelut. Asiakkaina on kaikenikäisiä kuntalaisia, joille palveluja tuotetaan yhteistyössä muiden toimialueiden kanssa.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatio muuttui vuoden 2022 alusta niin, että kaikki palvelualueet toimivat maakunnallisesti substanssien mukaisesti myös muissa kuin vammaispalveluissa ja vammaispalvelujen asumisessa ja työ- ja päivätoiminnassa. Muutoksen myötä lapsiperhepalvelujen, lastensuojelun ja työikäisten palvelujen prosesseja kehitettiin osana työtä. Palvelujen johtamista vahvistettiin palvelupäälliköiden tehtävien kautta, joiden tuki prosessien kehittämisessä ja jalkauttamisessa on merkittävää.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa valmisteltiin hyvinvointialueen toiminnan käynnistämistä. Hyvinvointivointialueelle siirtyi kuntouttavan työtoiminnan henkilöstöä kunnista sekä oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstöä Riveria-koulutuskuntayhtymästä ja Joensuun kaupungilta vuoden 2023 alusta.

Lapsiperheiden palveluissa lisättiin oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömäärää oppilas- ja opiskeluhuoltolain mitoitusta vastaavaksi. Kuraattoreiden rekrytoinnissa onnistuttiin, mutta psykologien rekrytointi oli haasteellista Siun soten koko toiminta-alueella, minkä vuoksi palvelujen järjestämisessä jouduttiin turvautumaan ostopalveluihin.

Kasvatus- ja perheneuvolapalveluissa, perheoikeudellisissa palveluissa sekä oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattoripalveluissa on ryhdytty valmistautumaan asiakastietojärjestelmämuutokseen, määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoon sekä Kanta-liityntään. Yhdessä terveydenhuollon toimijoiden kanssa pohdittiin ratkaisuja lasten ja nuorten perustason kuntoutus- ja mielenterveyspalvelujen toteuttamiseen.

Perhekeskuksen maakunnallista toimintasuunnitelmaa valmisteltiin yhteistyössä kuntien, järjestöjen, yhdistysten ja seurakuntien edustajien kanssa. Toimintasuunnitelma tukee näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoa sekä organisaatorajat läpäisevää yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden tavoitteiden edistämiseksi.

Lastensuojelun asiakasmitoitus (35 asiakaslasta sosiaalityöntekijää kohden) astui voimaan vuoden 2022 alussa. Rekrytointitilanne oli vuoden aikana haastava ja mitoituksen turvaamiseksi hyödynnettiin erilaisia rekrytoinnin keinoja.

Siun Sote on ollut osallisena Lumo – lastensuojelun uudistaminen monialaisesti hankkeessa, joka päättyi vuoden 2022 loppuun. Hankkeen työskentely on juurrutettu osaksi Siun Soten toimintaa perustamalla Syty-ohjausryhmä 1.1.2023 alkaen. Systemisen työskentelyn varmistaminen, juurruttaminen ja kehittäminen lastensuojeluun, lapsiperheidenpalveluihin sekä verkostoihin on poikkihallinnollisen ohjausryhmän keskeinen tehtävä.

Lastensuojelussa tehtiin yhteistyötä lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa yhteisen perheterapeuttisen osaamisen laajentamiseksi. Yhteisen osaamisen laajentamisen perheterapeuttiset valmiudet koulutuksen kautta saadaan vahvistusta asiakkaiden palvelutarpeeseen vastaamiseen. Lastensuojelusta on osallistuttu terapeuttinen dialogi -koulutukseen yhdessä lastenpsykiatrian kanssa, jonka kautta on päästy yhteiseen viitekehystyöskentelyyn, jonka tavoitteena on asiakkaiden ja perheiden kanssa työskentelyn vaikuttavuuden edelleen kehittyminen. Lastensuojelussa hyödynnettiin teknologisia ratkaisuja ottamalla käyttöön alkoholin kulutusta seuraava Previct alkometri ja Kontigocare sovellus. Sovelluksen avulla voitiin mm. tukea vanhempia päihteettömyydessä ja ehkäistä jossakin määrin raskaampien lastensuojelupalvelujen käyttöä.

Lastensuojelun palvelujen tarve Pohjois-Karjalassa on suuri ja kiireellisten sijoitusten määrä on maan korkein. Vuoden 2022 aikana kehitettiin edelleen palvelujen koordinoitua. Omien sijaishuollon yksiköiden kehittämistä on jatkettu. Kehittämistyössä kärkenä on edistää laadukasta sijaishuoltoa ja selkiyttää ja vahvistaa roolien mukaisia tehtäviä.

Pro Consona-asiakastietojärjestelmän asteittain korvaavan Omni 360 - asiakastietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto oli määrä aloittaa keväällä 2021, mutta Siun sotesta riippumattomista syistä käyttöönoton aloittaminen siirtyi vuoteen 2022. Asiakastietojärjestelmän muutos vei ohjelmaa käyttävän henkilöstön työaikaa paljon ja kun osa toiminnoista viivästyi ja toimi huonosti, aiheutti se palveluissa viivästymistä.

Työikäisten palveluissa valmistauduttiin kuntouttavan työtoiminnan käytännön järjestämisen siirtämiseen vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille tekemällä tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. Lisäksi tehtiin sosiaalihuoltolain vuoden 2023 aikana voimaan tulevien muutosten valmistelua osin yhteistyössä hankkeiden kanssa: lakiin tuli uusina velvoitteina mm. etsivän ja yhteisösosiaalityön tekeminen rakenteellisen sosiaalityön hengessä, päiväkeskustoiminnan järjestäminen, sosiaalisen luoton käyttöön ottaminen sekä tukipalvelujen myöntäminen kaikenikäisille asiakkaille. Työikäisten palveluissa jatkettiin tiivistä yhteistyötä kuntien, Kelan ja työvoimahallinnon sekä terveyspalvelujen kanssa.

Työikäisten palvelut ovat mukana kansallisessa sosiaalihuollon kehittämishankkeessa (TULSOTE2), jossa kehitetään monialaista sosiaalityötä ja vaikuttavaa sosiaalihuoltoa sekä testataan ja otetaan käyttöön Kanta-yhteensopiva asiakassuunnitelma. Hanketyön avulla selkiytettiin lisäksi omatyöntekijän roolia asiakas- ja palveluohjauksessa sekä monialaisessa yhteistyössä. Sosiaalisen luoton ja taloussosiaalityön yksikön valmistelu aloitettiin. Yksikköön siirtyvät välitystilat, toimeentulotuen myöntäminen ja sosiaalinen luototus.

Turvakodilla on 7 asukashuonetta, joihin voi tulla turvaan lähisuhdeväkivallalta joko aikuinen yksin tai lasten kanssa. Turvakodille otetaan vastaan sekä miehiä että naisia. Lapsityön kehittäminen on alkanut vuonna 2022 THL:n järjestämien koulutusten tukena.

Vuoden 2022 aikana tehtiin vammaispalveluissa ja muiden palvelualueiden kanssa yhteistyötä valmistautumisessa uuteen vammaispalvelulakiin, josta eduskunta teki päätöksen maaliskuussa 2023 ja se astuu voimaan 1.10.2023. Honkalammen koulun siirtyi liikkeenluovutukselle elokuun 2022 alussa Liperin kunnalle ja 25 henkilöä siirtyi Liperin kunnan työntekijäksi. Vammaispalvelujen asiantuntijapalvelut siirtyivät terveys- ja sairaanhoitopalveluihin vuoden 2023 alussa.

Vammaispalvelujen päivätoiminnoissa etäpäivätoiminta on otettu yhdeksi palvelujen järjestämisen tavaksi perinteisten päivätoimintapalvelujen rinnalle. Etäpäivätoiminnan rinnalla vammaispalvelujen tuetussa

asumisessa on kehitetty ja lisätty asumisen ohjauksen järjestämistä etäpalveluna perinteisen asiakkaan kodissa tapahtuvan ohjaustyön rinnalle täydentämään palvelukokonaisuutta.

Honkalampi-säätiön Arki digittää -hankkeessa on toimittu yhteistyökumppanina ja pilotoitu kahdessa asumisyksikössä kehitysvammaisten henkilöiden digitaalisen osallisuuden ja toimijuuden toteutumista kokeilevan yhteiskehittämisen keinoin. Joensuun alueella aloitettu kehittäminen aiemmin neljään eri yksikköön hajautetun vammaispalvelujen tilapäisen asumisen palvelujen (tilapäinen asumisjakso, arvioiva asumisjakso, asumisvalmennus) keskittämiseksi yhteen yksikköön. Muutostyön jälkeen muut alueen asumisen yksiköissä tullaan järjestämään ainoastaan vakituiseen asumiseen liittyviä palveluja.

TAULUKKO 18. PERHE- JA SOSIAALIPALVELUJEN TULOSLASKELMA

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Ulkoiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP2021, ulkoiset	TA2022, ulkoiset	TA2022 muutettu, ulkoiset	Toteuma 1-12/2022, ulkoiset	Tot.%, TA2022, ulkoiset	Tot.%, TA2022, Muutettu, ulkoiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset	TA 2022 muutettu, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022 muutettu, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	128 849	126 997	127 427	128 190	100,9 %	100,6 %	126 997	127 427	128 190	100,9 %	100,6 %
Toimintakulut	-117 200	-113 298	-122 230	-125 784	111,0 %	102,9 %	-126 877	-136 547	-141 753	111,7 %	103,8 %
Toimintakate	11 649	13 699	5 197	2 406	17,6 %	46,3 %	120	-9 120	-13 563	-11302,5 %	148,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0			0	0	0		
Vuosikate	11 649	13 699	5 197	2 406	17,6 %	46,3 %	120	-9 120	-13 563	-11302,9 %	148,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-46	-120	-120	-98	81,4 %	81,4 %	-120	-120	-98	81,6 %	81,6 %
Tilikauden tulos	11 604	13 579	5 077	2 307	17,0 %	45,4 %	0	-9 240	-13 661		147,9 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0			0	0	0		
Tilikauden yli-/alijäämä	11 604	13 579	5 077	2 307	17,0 %	45,4 %	0	-9 240	-13 661		147,9 %

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tuloslaskelmassa (taulukko 18) tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tuloslaskelmassa tilikauden alijäämä on ulkoisten ja sisäisten erien osalta noin 13,7 milj. euroa. Toimintatuottoja saatiin 0,6 % enemmän kuin tarkistetussa talousarviossa oli suunniteltu ja 0,9 % enemmän alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Toimintakulujen toteuma ylittyi tarkistettuun talousarvioon nähden 3,8 % ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakuluja toteutui 11,7 % enemmän.

Merkittävimpanä tekijänä toimintatuottojen talousarvioylitykseen vaikutti vakuutusyhtiökorvauksien ennakoitua suurempi kertymä. Toimintakuluissa ylitys syntyi asiakaspalvelujen ostoissa ja työvoimanvuokrauksessa. Asiakaspalvelujen ostojen ylitys oli alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 9 milj. euroa ja tarkistettuun talousarvioon 2,7 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostot ylittyivät etenkin lastensuojelun ja vammaispalvelujen asumisen ostoissa. Työvoimanvuokrauksen osalta talousarvio ylittyi alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,9 milj. euroa ja alittui tarkistettuun talousarvioon nähden 0,3 milj. euroa. Avustusten osalta talousarviossa syntyi alitusta alkuperäiseen talousarvioon 0,2 milj. euroa ja ylitystä tarkistettuun

talousarvioon 0,1 milj. euroa. Avustusten ylitys tarkistettuun talousarvioon nähden johtui vammaispalvelujen kuljetusten sekä henkilökohtaisen avun palveluntarpeen kasvusta. Henkilöstökulut ylittivät tarkistetun talousarvion 1,4 milj. euroa. Ylityksen aiheuttivat sijaisten käytön kasvu sekä erilliskorvaukset. Ostopalveluja ei pystytty vähentämään palvelutarpeen ollessa korkea.

Taulukossa 19 on esitetty perhe- ja sosiaalipalvelujen toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 19. PERHE- JA SOSIAALIPALVELUJEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Perhe- ja sosiaalipalvelut	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla	≥ 4,0		4,0	4,8
Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	Lastensuojeluilmoitusten käsittely määräajassa	100 %	92 %		92 %
	Toimeentulotukihakemusten käsittely määräajassa	100 %	99 %	99 %	98 %
	Vammaispalvelua koskevien hakemusten käsittely määräajassa	100 %	92 %	91 %	
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %	> 341 päivää	57,9 % (+2912)	37,6% (+4153)	35,0 % (+6176)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	13 %	31 %	88 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 54,7 %			52 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8%	12,0 %	15,80 %	11,50%
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	14,0 %	14,80 %	15,20%
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli/alijäämä	≥ 0 M€	-7,0	-8,5	-13,7

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kokonaisuutena perhe- ja sosiaalipalvelujen tilikausi muodostui 13,7 milj. euroa alijäämäiseksi, joten toimialueen taloudellinen tavoite ei toteutunut alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Vammaispalvelussa tehtiin asiakaskysely kuljetuspalvelujen ja sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen osalta. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen kyselyn tulokset olivat positiiviset ja asiakkaat olivat tyytyväisiä palveluun. Palvelujen saavutettavuuteen toivottiin kehittämistä esim. puhelujen osalta. Vuoden 2020 asiakastytyväisyyskyselyyn verratessa vastanneiden asiakkaiden suhtautuminen kuljetuspalveluun on muuttunut edelleen positiivisemmaksi, mikä näkyy mielipideväättämien vastauksissa sekä erityisesti asiakkaiden antamissa arvosanoissa kysyttäessä heidän tyytyväisyyttään kuljetuspalvelun järjestämiseen. Asiakastytyväisyyskyselyssä saatujen tulosten perusteella keskeisimmät kehityskohteet vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisessa kuljetuspalvelussa kohdistuvat asiakkaiden mahdollisuuksiin osallistua palvelujen suunnitteluun ja arviointiin, sekä kyydin tilausajan pituuteen. Nämä molemmat tulivat esille mielipideväättäminen tuloksista, mutta kyydin tilausajan pituus oli mainittu myös useasti avoimissa vastauksissa. Mielipideväättämissä muita hieman alhaisemman keskiarvon 3,6 oli myös saanut väittämä asiakkaan kuulluksi tulemisen kokemuksesta häntä koskevassa päätöksenteossa.

Vammaispalvelujen asuminen sekä työ- ja päivätoiminta -palvelualueella kerättiin asiakaspalautetta vammaispalvelujen tuetun asumisen asiakkailta. Tuettua asumista järjestetään kehitysvammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen. Kyselyyn vastasi yhteensä 136 asiakasta, mikä on 48 % vammaispalvelujen tuetun asumisen asiakkaista. Asiakaskyselyn tulokset osoittavat, että asiakkaat ovat

pääosin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin (kokonaisuudessaan 90 % vastanneista asiakkaista suosittelisi Siun sotea muille). Lisäksi kyselyn tulokset auttavat kehittämään toimintaa yhä asiakaslähtöisemmäksi.

Lapsiperheiden palveluissa marras-joulukuun vaihteessa kattavasti toteutetun asiakaskyselyn tulosten mukaan asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä palveluihin. Asiakkaat kokivat tullessa kuulluiksi ja saaneensa hyvää kohtelua. Työntekijät saivat kiitosta lämpimästä kohtaamisesta, asiantuntevasta palvelusta ja sujuvasta asioinnista.

Asiakastietojärjestelmästä saatujen tietojen mukaan vuoden 2022 lastensuojelun ja lapsiperhepalvelujen ilmoitusten käsittelyajat olivat toteutuneet 92 %, toimeentulotuen hakemusten käsittelyajat 98 %. Vammaispalvelulain mukaisten hakemusten käsittelyajat olivat 91 % ajalla 1–9/2022, koska loka-joulukuun tilastoja asiakastietojärjestelmästä ei saatu. Käsittelyaikojen aikarajoissa ei ole pysytty, koska viranhaltijoita ei ole pystytty rekrytoimaan tarvittavaa määrää. Asiakastietojärjestelmän käyttökätköt ovat myös yksi syy määräaikojen ylityksille. Toimeentulotuessa myös käsittelyn jakautuminen kahdelle toimialueelle lisää riskiä määräaikojen ylityksille.

Tavoitteena työkykyiset sairauspoissaolot vähenevät verrattuna edelliseen vuoteen ei toteutunut ja kasvu oli 35 %. Sairauspoissaoloista osa johtui koronasta, yksiköissä esiintyi enenevässä määrin influenssaa ja lisäksi on useita pitkiä poissaoloja. Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti on 11,5 % ja vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti on 15,2 %, jossa kohden tavoite toteutui. Sairauspoissaoloja seurattiin aktiivisesti, Havahu-mallia ja Sisutyötä käytetään. Työyksiköissä tehtiin töiden uudelleen järjestelyjä ja hyödynnetään osa-aikatyötä. Yksiköissä tehtiin myös ennakoivaa työskentelyä työterveyshuollon kanssa. Koronan myötä tulleita hygienia- ja suojautumisohjeita toteutetaan, kun infektioiden tartuntamäärät olivat varsinkin alkuvuodesta edelleen korkeita. Toimialueen esihenkilöt ovat osallistuneet Siun soten johtamisvalmennukseen.

Kehityskeskustelujen toteutumisaste oli 88 %. Toteutumisasteeseen vaikutti mm. henkilöstön ja etenkin lähiesihenkilöiden vaihtuvuus. Kehityskeskustelut kokivat hyödylliseksi 52 %.

Rekrytointilisän käytöstä huolimatta psykologien ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden rekrytointi oli haasteellista. Sitouttamislisän pilotointi lastensuojelun ja palvelutarpeen arvioinnin yksikön sosiaalityöntekijöiden osalta käynnistettiin heinäkuussa 2022. Lähihoitajien oppisopimuskoulutusta henkilöstön saatavuuden parantamiseksi toteutettiin vammaispalvelujen asumispalveluissa, osastoilla, työ- ja päivätoimintayksiköissä sekä lastensuojeluyksiköissä yhteistyössä Riverian kanssa. Siun sote ja Itä-Suomen yliopisto tekevät yhteistyötä sosiaalityön opintojen järjestämiseksi alueella ja Siun sote tukee työntekijöitään, jotka lähtevät ko. koulutukseen.

Vammaispalvelujen asumispalveluissa saatiin vuonna 2022 valmiiksi asumisyksiköiden RAI ID -arviointijärjestelmän kolmivuotinen käyttöönottohanke, kun loput kuusi kehitysvammaisten tehostetun palveluasumisen yksikköä ryhtyy käyttämään järjestelmää. Loppuvuodesta 2022 käynnistettiin puolivuoden kehittämishanke, jonka aikana RAI-tiedon pohjalta kehitysvammaisten asumispalveluihin rakennetaan palvelualue- ja yksikötasoiset laatutavoitteet numeerisine tavoitetasoineen ja määritellään näitä kuvaavat RAI-pohjaiset seurantaindikaattorit sekä laaditaan RAI-tiedon pohjalta laatutavoitteita tukevat kehittämistoimenpiteet yksiköittäin niiden omavalvontasuunnitelmiin integroituna.

RISKIEN HALLINTA

Henkilöstön saatavuus ja mm. sosiaalityöntekijöiden ja psykologien rekrytointi oli haasteellista koko toimialueella, mikä heikensi palvelujen saatavuutta ja lakisääteisten määräaikojen toteutumista. Lastensuojelun lakisääteinen asiakasmitoitus ei ole toteutunut ja kuntayhtymän toiminta oli siltä osin Itä-Suomen aluehallintoviraston valvonnassa niin, että tilanne on määrätty saamaan lakisääteiseksi uhkasakon uhalla. Oma toimintaa ei ole voitu lisätä suunnitelmien mukaisesti henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi. Ostopalvelujen kasvu ja inflaation seurauksen kohonneet hinnat nostivat merkittävästi ostopalvelukustannuksia. Osa palveluntuottajista irtisanoi voimassa olevia sopimuksia ja uusien sopimusten ehtona oli korotetut ostopalvelujen hinnat.

3.2.5 Ympäristöterveydenhuolto

YLEISTÄ

Ympäristöterveydenhuollon toiminnan tavoitteena on turvata ihmisille terveellinen elinympäristö maakunnan alueella. Tehtävänä ovat kunnallinen elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen sekä kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä. Valvontasuunnitelman ja eläinlääkäripalvelujen suunnitelman toteumaa arvioidaan yksityiskohtaisemmin ympäristöterveydenhuollon jaostossa.

Eläinlääkintähuollossa eläinlääkärikäyntien kokonaismäärä lisääntyi edellisestä vuodesta noin 1 %. Tilakäynnit vähenevät tilojen vähenemisen vuoksi, mutta käynneillä hoidetaan useita eläimiä samalla käynnillä tilakokojen kasvaessa. Pieneläinten käyntimäärät ovat kasvussa, erityisesti virka-ajan ulkopuolella. Kasvun syynä on todennäköisesti lemmikkien määrän viime vuosien lisääntyminen ja Pohjois-Karjalan yksityisten eläinlääkäriasemien suppeat aukioloajat.

Eläinlääkäripalvelujen osalta suurin haaste on työvoiman saatavuus. Ilmiö on valtakunnallinen ja erityisesti äkillisiin tarpeisiin sijaisten saaminen on haastavaa. Vakituisten viranhaltijoiden perhevapaiden ja muiden vapaiden sijaisten rekrytoinnissa oli haasteita sijaisten saatavuusongelmien vuoksi ja tämä kuormitti viranhaltijoita.

Eläinlääkäreiden rekrytointien onnistumiseksi toteutettiin edellisen vuoden tapaan toimenpiteitä yhdessä rekrytointiyksikön kanssa, muun muassa järjestettiin kandi-ilta. Lisäksi panostettiin sijaisten perehdytyksen ja ohjaukseen. Kesäsjaisille suunnatun kyselyn perusteella perehdytyksessä oli onnistuttu.

Terveysvalvonnassa jatkettiin ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmän (VATI) kokonaisvaltaista käyttöönottoa. Elintarvike- ja terveydensuojelulain muutosten myötä vuonna 2022 perittiin toimijoilta ensimmäisen kerran valvonnan perusmaksu. Maksujen toteuttaminen vaati kouluttautumista ja VATI-järjestelmän tietojen ajantasaistamista, mutta maksut saatiin perittyä suunnitellusti.

TAULUKKO 20. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON TULOSLASKELMA

Ulkoiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset				
	TP2021, ulkoiset	TA2022, alkuper., ulkoiset	TA2022, muutettu, ulkoiset	Toteuma 1-12/2022, ulkoiset	Tot.%, alkuper., ulkoiset	Tot.%, muutettu, ulkoiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset	TA 2022, muutettu, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, muutettu, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	4 528	4 758	4 758	4 858	102,1 %	0,0 %	4 758	4 758	4 873	102,4 %	102,4 %
Toimintakulut	-3 654	-3 926	-3 929	-3 836	97,7 %	0,0 %	-4 727	-4 744	-4 835	102,3 %	101,9 %
Toimintakate	873	832	829	1 022	122,8 %	0,1 %	31	14	38	123,9 %	272,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0,0 %		0	0	0		
Vuosikate	873	832	829	1 022	122,8 %	0,1 %	31	14	38	123,9 %	272,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7	-8	-8	-7	86,5 %	-12,7 %	-8	-8	-7	86,5 %	86,5 %
Tilikauden tulos	866	824	821	1 015	123,2 %	0,1 %	23	6	32	136,8 %	508,5 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0			0	0	0		
Tilikauden yli-/alijäämä	866	824	821	1 015	123,2 %		23	6	32	136,8 %	508,5 %

Ympäristöterveydenhuollon tuloslaskelmassa (taulukko 20) kuten muidenkin toimialueiden kohdalla tilikauden toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon.

Taulukossa 21 on esitetty ympäristöterveydenhuollon toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 21. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Ympäristöterveydenhuolto	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Asiakastytyytyväisyys on hyvällä tasolla	NPS > 50	89	92	87
Korjaavien palvelujen kysyntä vähenee	Suunnitelmallisten tarkastusten osuus terveystarkastuksissa	≥ 85 %	83	84	84
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %	> 9 päivää	52,1% (+75)	50,5% (+151)	-13,1% (-74)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	5 %	39 %	100 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 43,0 %			48 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8 %	4,0 %	7,5 %	9,2 %
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	10,0 %	3,8 %	7,8 %
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli-/alijäämä	≥ 0 M€	0	0	0

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Taloudellisesti vuosi 2022 toteutui tavoitteiden mukaisesti. Toimintakatteella katetaan ympäristöterveydenhuoltoon kohdistuvat sisäiset menot, kuten toimitilojen kulut sekä hallinto-, tuki ja henkilöstöpalvelut. Sisäisten menojen jälkeen toimintakate muodostui noin 30 000 euroa ylijäämäiseksi. Sisäiset vuokrat ylittivät budjetoidun noin 150 000 eurolla. Toimintatuotot olivat puolestaan 115 000 euroa budjetoitua suuremmat. Lisäksi palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut alittivat hieman budjetoidun, mikä mahdollisti budjetoidussa raamissa pysymisen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Ympäristöterveydenhuollon asiakastytyvyyden systemaattinen mittaaminen aloitettiin eläinlääkintähuollossa keväällä 2022. Asiakastytyvyys oli hyvällä tasolla (NPS 87).

Terveysvalvonnan korjaavien palvelujen kysynnän vähentäminen toteutui lähes asetetun tavoitteen mukaisesti. Suunnitelmallisten tarkastusten osuus terveystarkastusten kaikista tarkastuksista oli 84 %, kun tavoitteena oli 85 %. Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia ovat muun muassa erilaiset terveyshaittaepäilyyn liittyvät tarkastukset, kuten asuntojen sisäilmaongelmiin, epidemiaepäilyihin ja valituksiin liittyvät tarkastukset.

Sairaspoissaolopäivät vähenivät ympäristöterveydenhuollossa 13,1 % (74 päivää) eli tavoite sairauslomapäivien vähenemisestä toteutui.

Kehityskeskustelut pidettiin tavoitteen mukaisesti. Keskustelun koki hyödylliseksi 48 % henkilöstöstä. Keskustelun hyödyllisyydelle asetettu tavoitetaso (43 %) ylittyi, mutta keskustelun suunnittelua ja toteutusta on syytä kehittää edelleen.

Henkilöstön lähtö- ja tulovaihtuvuus ei toteutunut aivan tavoitteen mukaisesti. Lähtövaihtuvuusprosentti (9,2 %) oli hieman tavoitearvoa korkeampi ja tulovaihtuvuusprosentti (7,8 %) oli hieman pienempi kuin lähtövaihtuvuusprosentti. Eläinlääkärin virkoja on ollut vaikea saada täytettyä muun muassa eläinlääkäreiden kansallisesti vaikean saatavuustilanteen vuoksi. Terveystarkastuksessa hakijoita on ollut hyvin ja avoimena olleet virat on saatu täytettyä nopeasti.

3.2.6 Emokuntayhtymä yhteensä

Taulukossa 22 on emokuntayhtymän tuloslaskelma, jossa on sekä ulkoiset että sisäiset erät näkyvillä. Taulukossa on sekä alkuperäinen että muutettu talousarvio sekä vuoden 2022 euromääräinen toteuma ja toteuman suhde talousarvioon.

Emokuntayhtymän tilikausi oli 18,3 milj. euroa ylijäämäinen, koska pelastuslaitoksella syntynyt alijäämän kattaminen kirjattiin tilintarkastajan ohjeistuksen mukaisesti emokuntayhtymään. Ulkoiset toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 34,7 milj. euroa (4,4 %), mikä johtui pääasiassa jäsenkuntien alijäämän kattamisesta sekä palkkaharmonisointiin varautumisesta. Ulkoiset toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 32,1 milj. euroa (4,2 %). Palkkaharmonisointiin liittyvän varauksen vaikutus (24,1 milj. euroa) jakautuu toimintakuluihin 22,8 milj. euroa ja 1,3 milj. euroa rahoituseriin viivästyskorkojen vuoksi.

TAULUKKO 22. EMOKUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma, emo

Ulkoiset ja sisäiset, 1000 €	Ulkoiset						Ulkoiset ja sisäiset					
	TP2021, ulkoiset	TA2022 ulkoiset	TA2022 muutettu, ulkoiset	Toteuma 1- 12/2022, ulkoiset	Tot.%, TA2022, ulkoiset	Tot.%, TA2022 Muutettu , ulkoiset	TP2021, ulkoiset ja sisäiset	TA2022 ulkoiset ja sisäiset	TA 2022, ulkoiset ja sisäiset, muutettu	Toteuma 1- 12/2022, ulkoiset ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022, ulk. ja sisäiset	TP2022, toteuma TA2022 muutettu, ulk. ja sisäiset
Toimintatuotot	758 280	764 226	796 361	831 108	108,8 %	104,4 %	946 967	960 671	990 208	1 022 824	106,5 %	103,3 %
Myyntituotot	665 130	671 369	721 001	753 684	112,3 %	104,5 %	813 576	827 072	876 626	903 606	109,3 %	103,1 %
Myyntituotot jäsenkunnilta, josta	635 583	643 165	691 713	723 871	112,5 %	104,6 %	635 583	643 165	691 713	723 871	112,5 %	104,6 %
<i>Alijäämien kattaminen 2021</i>			16 587	17 066		102,9 %			16 587	17 066		
<i>Alijäämien kattaminen 2022</i>			31 961	39 641		124,0 %			31 961	39 641		
<i>Palkkaharmonisointi 2021</i>				12 969						12 969		
<i>Palkkaharmonisointi 2022</i>				11 143						11 143		
Sosiaali- ja terveyspalvelut	606 686	625 237	673 786	706 056	112,9 %	104,8 %	606 686	625 237	673 786	706 056	112,9 %	104,8 %
Eläkevastuut	14 697	14 201	14 201	14 089	99,2 %	99,2 %	14 697	14 201	14 201	14 089	99,2 %	99,2 %
Ympäristöterveydenhuolto	3 652	3 726	3 726	3 726	100,0 %	100,0 %	3 652	3 726	3 726	3 726	100,0 %	100,0 %
Muut myyntituotot	29 547	28 205	29 288	29 812	105,7 %	101,8 %	177 994	183 907	184 913	179 735	97,7 %	97,2 %
Maksutuotot	47 202	51 677	46 368	46 525	90,0 %	100,3 %	47 202	51 677	46 368	46 525	90,0 %	100,3 %
Tuet ja avustukset	40 960	35 379	22 997	24 890	70,4 %	108,2 %	40 960	35 379	22 997	24 890	70,4 %	108,2 %
Muut toimintatuotot	4 989	5 800	5 994	6 010	103,6 %	100,3 %	45 229	46 543	44 217	47 804	102,7 %	108,1 %
Toimintakulut	-749 314	-734 559	-766 848	-798 947	108,8 %	104,2 %	-938 001	-931 004	-960 695	-990 663	106,4 %	103,1 %
Henkilöstökulut	-358 008	-383 315	-376 733	-396 726	103,5 %	105,3 %	-358 008	-383 315	-376 733	-396 726	103,5 %	105,3 %
Palvelujen ostot	-288 012	-252 782	-288 332	-297 136	117,5 %	103,1 %	-421 694	-391 757	-427 229	-431 847	110,2 %	101,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 628	-54 215	-56 415	-59 009	108,8 %	104,6 %	-72 070	-69 878	-72 078	-74 144	106,1 %	102,9 %
Avustukset	-15 769	-15 675	-16 097	-15 903	101,5 %	98,8 %	-15 769	-15 675	-16 097	-15 903	101,5 %	98,8 %
Muut toimintakulut	-30 896	-28 572	-29 272	-30 173	105,6 %	103,1 %	-70 459	-70 378	-68 558	-72 044	102,4 %	105,1 %
Toimintakate	8 966	29 667	29 512	32 161	108,4 %	109,0 %	8 966	29 667	29 512	32 161	108,4 %	109,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	683	-1 070	-770	-2 338	218,5 %	303,5 %	683	-1 070	-770	-2 338	218,5 %	303,5 %
Korkotuotot	1 081	151	151	850			1 081	151	451	850		
Muut rahoitustuotot	1 062	79	79	148			1 062	79	79	148		
Korkokulut	-1 441	-1 297	-997	-1 759			-1 441	-1 297	-1 297	-1 759		
Muut rahoituskulut	-18	-3	-3	-1 576			-18	-3	-3	-1 576		
Vuosikate	9 649	28 596	28 742	29 823	104,3 %	103,8 %	9 649	28 596	28 742	29 823	104,3 %	103,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 686	-12 767	-12 567	-11 938	93,5 %	95,0 %	-14 686	-12 767	-12 567	-11 938	93,5 %	95,0 %
Tilikauden tulos	-5 037	15 829	16 175	17 884	113,0 %	110,6 %	-5 037	15 829	16 175	17 884	113,0 %	110,6 %
Poistoeron muutos	412	412	412	412	100,0 %	100,0 %	412	412	412	412	99,9 %	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 625	16 241	16 587	18 297			-4 625	16 241	16 587	18 297		

3.2.7 Pelastuslaitos

Liikelaitoksen erillistilinpäätös löytyy kohdasta 6. Seuraavana on lyhyt vastaava kuvaus toimialueen toiminnasta ja taloudesta vastaavanlaisesti kuin muillakin toimialueilla.

Taulukossa 23 on esitetty pelastuslaitoksen toimitusjohtajaan nähden sitovat kuntayhtymän yhteisistä tavoitteista johdetut strategiset tavoitteet, mittarit ja niiden toteutuminen.

TAULUKKO 23. PELASTUSLAITOKSEN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Pelastuslaitos	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla	> 90 %			89
Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka A-B ydinkeskusta ensihoito 90 % tehtävistä	≤ 11 min	13:55	11:57	12:26
	Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka C koko maakunta/ensihoito	≤ 30 min	39:55		38:59:00
	Palvelutasopäätöksen toteutuminen kiireelliset pelastustehtävät, ensimmäinen yksikkö 1. riskiluokka, saavutettu tavoiteajassa prosenttia/tehtävistä	≥ 50%	43 %	46 %	43 %
	Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa onnettomuuskohteet kaikissa riskiluokissa 12 minuutissa (mediaanitarkastelu).	≤ 12 min	8:57	9:34	9:04
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	Ongelmalliset riskiruojut lkm/pelastustoimi OVK	< 4 kpl	4	4	5
	Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %	> 87 päivää	65,8% (+830)	40,2% (+1056)	16,9% (+779)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvoastavaa	Kehityskeskustelujen toteumaprosentti	100 %	38 %	56 %	91 %
	Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti	> 36,0 %			31,2 %
Onnistumme rekrytoinnissa	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti	≤ 8%	6,5 %	7,9 %	9,2%
	Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti	≥ lähtövaihtuvuus	9,0 %	7,1 %	7,8%
Toimintamme on kustannustehokasta	Tilikauden yli/alijäämä	≥ 0,5 M€	0	-0,3	-0,8
	Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma	≤ 1,6 M€	37,9 %	66,8 %	97,2 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Pelastuslaitos ei saavuttanut yhtymävaltuuston asettaman muutetun talousarvion mukaista taloudellista tavoitetta. Pelastuslaitoksen toimintatulot olivat 35,4 milj. euroa ja toimintamenot 35,1 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 1,1 milj. euroa. Tilikauden tulos oli alijäämäinen 0,8 milj. euroa.

Pelastustoimen asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 94,51 euroa / asukas. Pelastuslaitoksen tuottaman ensihoitopalvelun asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 45,53 euroa / asukas.

Henkilöstökulut ylittyivät 0,33 milj. eurolla (+1,3 %). Ylitys aiheutui ennakoitua suuremmasta sijaisten tarpeesta ja erilliskorvausten määrästä. Henkilöstökulut sisältävät työtuomioistuinten päätöksen mukaisia henkilöstölle maksettuja takautuvia työaikakorvauksia yhteensä 4,64 milj. euron edestä. Maksetut korvaukset laskutettiin kunnilta ylimääräisinä yhteistoimintakorvauksina.

Materiaalit ja palvelut ylittyivät 0,59 milj. eurolla (+12,0 %). Ylitys johtuu muun muassa polttoaineiden hinnankorotuksista ja hoitotarvikkeiden ennakoitua suuremmasta tarpeesta sekä kaluston rikkoutumisista aiheutuvista kunnossapitomenoista.

Pelastuslaitoksen nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1,6 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Investointiryhmien välillä tehtiin muutoksia kansainvälisen turvallisuustilanteen aiheuttaman painopisteiden muutosten ja kaluston toimitusvaikeuksien vuoksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Päätoimisen henkilöstön kanssa käydyille kehityskeskusteluille asetettu tavoite ei täytynyt. Kehityskeskustelut käytiin 91 %:n kanssa henkilöstöstä, koska mm. korona ja äkilliset poissaolot vaikuttivat sovittujen keskustelujen toteutumisen haasteeseen kehityskeskustelujen yhteensovittamisessa operatiivisen toiminnan alueella.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi 16,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauksista ja tapaturmista aiheutuneita poissaoloja oli yhteensä 5 390 päivää, joka on henkilötyövuosiksi muutettuna 16,3 HTV:ta. Koko vuotta poissaoloissa kuvastaa tartuntataudeista koronan johtuva kasvava vaikutus, painottuen erityisesti alkuvuoteen. MSK-kyselyn lähes kaikkien osa-alueiden tulokset ovat parantuneet edelliseen toimintavuoteen nähden. Kehityskeskustelujen hyödyllisyyden kokemalle asetettua tavoitetta ei saavutettu ja edelleen on kehittämistarvetta johtamisen kokonaisuuksissa. Työyhteisön toimivuus ja työnteckemisen kokemus on parantunut edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Pelastustoimen hälytystehtävät (onnettomuudet ja muut tehtävät) vähentyivät kokonaisuudessaan noin 1,0 %. Ensihoitopalvelujen tehtävämäärät lisääntyivät 4,9 %.

Pelastuslaitos tuki moniammatillisesti ikäihmisten kotona asumisen turvallisuutta ja pyrki lisäämään omalla toiminnallaan turvallisuuden tunnetta. Ikäihmisten koteihin tehtiin kohdennettuja valvontakäyntejä, huolehdittiin harva-asutusalueilla turvapuhelintehtävistä ja koko maakunnan alueella hoidontarpeen arvioinnista. Kotiin vietäviä palveluja kehitetään yhteistyössä Siun soten muiden toimijoiden kanssa.

Pelastustoimen tuottaman nopean avun toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät toteutuneet 1. riskiluokan alueella. Joensuun keskustan alueella on yksittäisiä riskiruutuja, joilla asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista.

Neljän vuoden tarkastelujaksolla on muodostunut viisi ongelmaruutua, joissa ei palvelutasopäätöksen mukainen toimintavalmiusaika toteudu. Ruudut sijaitsevat Joensuussa Niinivaaran ja Rantakylän alueella sekä Liperin Honkalammella, Nurmeksen ja Ilomatsin keskustassa. Paloasemien sijainti ei nykyisten valtakunnallisten toimintavalmiusaikatavoitteiden näkökulmasta ole enää paikoin optimaalinen. Kuntakohtaisessa tarkastelussa palvelutasohaasteita on Joensuussa, Liperissä, Outokummussa, Nurmeksessa ja Kontiolahdella.

Pelastustoimen ensimmäinen yksikkö saavutti kaikista kiireellisistä hälytystehtävistä onnettomuuskohteet 77 % asetetussa tavoiteajassa.

Ensihoidon palvelutaso toteutui pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena. Kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden (A-B-tehtävät) palvelutasopäätöksen mukaista toimintavalmiusaikatavoitetta ei saavutettu 90 % tavoitettavuuden osalta Joensuun ydinkeskustan alueella. Toimintavalmiusajan 26 sekunnin

ylittymiseen vaikuttivat mm. Joensuun alueen tehtävämäärien lisääntyminen, joista aiheutuu ajoittaista resurssivajetta päällekkäisten ensihoitotehtävien johdosta.

Kiireettömissä C tehtävissä 30 min aikatavoitteen saavuttaminen koko maakunnan alueella on haastavaa pitkien välimatkojen vuoksi. C-tehtävissä potilaat tavoitettiin noin 39 minuutissa. Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

Elokuussa Kreikka pyysi apua maastopalojen hallintaan EU:n pelastuspalvelumekanismiin kautta. Sisäministeriö päätti lähettää Kreikkaan 50 pelastustyöntekijää kahdessa ryhmässä. Pelastuslaitokselta osallistui 11 työntekijää maastopalojen sammutustöihin.

3.2.8 Tytäryhtiöt

Yhtymävaltuusto asetti tytäryhtiöille yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2022. Tavoitteet ja niiden toteumat olivat seuraavat:

Polkka – Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy

Tavoitteet:

- Palvelutuotannon laskutus emolle perustuu suoritteisiin ja reagoi palvelutarpeen muutoksiin, Siun sote ylläpitää proaktiivisesti muutosseurantaa ja raportoi Polkalle tilausmuutokset kuukausittain, Polkka raportoi toteutuneet suoritteet ja kustannukset kuukausittain.
 - *Tavoite toteutui. Transaktiokustannusten nousu heikentänyt kannattavuutta.*
- Antaa asiantuntijuutta emon ruokahävikin pienentämiseksi tehtävässä työssä, osapuolet nimeävät puoleltaan vastuutahon.
 - *Tavoite ei kokonaisuutena toteutunut.*
- Hyvinvointialueen valmistelun edistäminen yhdessä emon ja mahdollisesti yhtiön osakkaiksi hakeutuvien kuntien kanssa siten, että sillä edistetään Siun sote -konsernin kokonaisuutta.
 - *Polkan kaikki avainresurssit jouduttu kohdentamaan hyvinvointialuevalmisteluun.*
 - *Osakeyhtiölain 1 luvun 7§ mukaan yhtiön toimintaa sitoo yhdenvertaisuusperiaate eikä yhden omistajan erityiskohtelu ole mahdollista.*
- Varautuminen kunnista voimaannapolain mukaisesti siirtyvän laitoshuollon ja ateriapalvelujen sotehenkilöstön edelleen emolta vastaanottamiseen.
 - *Tavoite toteutui*

Siun työterveys Oy

Tavoitteet:

- Yhtiön toiminnan saattaminen kannattavaksi, tilikauden tulos 2022 voitollinen
 - *Tavoite toteutui*
- Asiakasorganisaatioiden toimintasuunnitelmat tarkastetaan vuosittain
 - *Toteutui 77 %*
- Työterveysyhteistyön lisääminen työnantaja-asiakkaiden ja työnantajaedustajien kanssa
 - *Yhteistyötä lisättiin avainasiakkaiden kanssa, myyntiprosessin julkitulon jälkeen avainasiakkaidenkin yhteistyöhalu vähäisempää*
- Valmistautuminen hyvinvointialueen aikaiseen toimintaan
 - *Selvitettiin sidosyksikköasemaa kuntien näkökulmasta, myyntiprosessi hankaloitti valmistautumista molemmin puolin*
- Palvelutuotannon prosessien kehittäminen
 - *Kehitettiin osittain, myyntiprosessin vuoksi kehittäminen hidastui, koska uudella omistajalla olisi ollut omat prosessit*
- Emolle suunnitellut työpaikkaselvitykset toteutetaan sovitusti
 - *Tavoite toteutui*

Tikkamäen Palvelut Oy

Tavoitteet:

- Kahvilatoiminnan aloittaminen uusituissa tiloissa sairaalan päärakennuksessa
 - *Kahvilatoiminta alkoi uusissa tiloissa kesällä 2022*
- Tikkamäen lukittavien pyöräilykatosten toteuttaminen
 - *Tila lukittavalle pyöräilykatokselle on valmisteltu, käyttöönotto tarkoitus tehdä kevään 2023 aikana*
- Tilikausi on voitollinen
 - *Tavoite toteutui.*

Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalot

Tavoitteet:

- 15 prosentin osingon maksaminen emolle
 - *Ei toteutettu yhtiökokouksessa annetun omistajaohjauksen perusteella. Rahat käytetään suunnitelman mukaisiin remontteihin.*
- Peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen Karjamäentien taloissa
 - *Tavoite toteutui*

Kiinteistö Oy Paiholankoski

- Tavoitteet:
- Yhtiön huoneistojen vuokrausasteen nostaminen vähintään 90 prosenttiin
 - *Vuokrausaste vaihdellut vuoden aikana. 31.12.2022 vuokrausaste oli 90 %.*
- Tilikausi on voitollinen
 - *Tavoite toteutui*

3.3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.3.1. Käyttötalouden toteutuminen

Kuntayhtymän talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu tuloslaskelman muotoon vuoden 2022 TA-kirjassa. Käyttötalouden toimintamenot ja toimintatulot eivät sisällä sisäisiä menoja ja tuloja.

3.3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kuntayhtymän tilikausi muodostui lopulta noin 17,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Taulukossa 24 on vertailtu kuntayhtymän muutetun talousarvion toteutumista. Talousarviomuutos tehtiin lokakuun yhtymävaltuustossa 2. osavuositarkastuksen perusteella.

Koska jäsenkuntien kiinteät maksusuudet muodostavat yli 85 % prosenttia tulovirrasta, olisi normaalitilanteessa toimintatuottojen kehitys melko ennakoitavaa. Kuitenkin muun muassa nopea inflaatiokehitys aiheutti loppuvuodesta talousennustamiseen haasteita, joka johti vuoden 2022 alijäämien kattamisen osalta muutetun talousarvion ja toteuman erotukseen (6,9 milj. euroa).

Myyntituottojen poikkeama muutettuun talousarvioon nähden selittyy pääosin palkkaharmonisointia varten tehdyllä varauksella (24,1 milj. euroa), joka on kirjattu myyntituottoihin ja löytyy taulukosta 25 omina riveinään jäsenkuntien myyntituottojen alta. Kuntayhtymän lopullinen vuoden 2022 syntynyt alijäämä, joka jäsenkuntien on katettava, löytyy myös omana rivinään (alijääminen kattaminen 2022) taulukosta 25.

Maksutuottojen kertymä oli muutetun talousarvion mukainen, mutta jäi 5,1 milj. euroa (9,8 %) alkuperäisestä talousarviosta. Tuet ja avustukset -osiossa tapahtui vuoden 2022 aikana merkittävä muutos alkuperäiseen talousarvioon nähden, kun omistajakuntien perussopimuksen muuttaminen tarkoitti vuoden 2021 tilinpäätöksen kumulatiivisen alijäämän kattamista sote-nettokustannusten perusteella aikaisemman peruspääoman sijaan. Tämän takia ko. tuloerä piti siirtää myyntituottoihin. Tämä erä näkyy taulukossa 24 omana rivinään jäsenkuntien myyntituottojen alla (alijäämän kattaminen 2021). Tämän erän sisältyminen vuoden 2022 talousarvioon on aiheuttanut paljon keskustelua omistajakuntien keskuudessa, vaikka kuntayhtymä on toiminut tuloerän kirjaamisessa tilintarkastajan ohjeistuksen mukaisesti, koska vuoden 2022 talousarvio oli tehtävä vuoden 2021 kumulatiivisen alijäämän verran ylijäämäiseksi.

Muissa toimintatuotoissa toteuma oli hyvin lähellä muutettua talousarviota. Kokonaisuudessaan kuntayhtymässä toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 71,4 milj. eurolla (9,1 %) ja muutetun talousarvion 34,2 milj. eurolla (4,2 %).

Toimintakulujen osalta muutettu talousarvio ylittyi 32,9 milj. euroa (4,2 %), johtuen pääasiassa siitä, että palkkaharmonisointiin liittyvä varaus on tilintarkastajan ohjeistuksen mukaisesti kirjattu viivästyskorkovarauksia lukuun ottamatta henkilöstökuluihin. Ilman tuota varausta toimintakulut olisivat ylittäneet muutetun talousarvion 10,1 milj. euroa (1,3 %). Muita muutetun talousarvion ylittymiseen liittyviä tekijöitä olivat koronaepidemiaan liittyvä kertakorvaus 1,9 milj. euroa, työvoiman vuokrauksen ja palvelusetelien kasvu noin 1 milj. eurolla molemmissa kulueryissä sekä yksityisten asumispalvelujen ostojen lisääntyminen loppuvuoden aikana noin 3 milj. eurolla.

Henkilöstökulut olisivat alittaneet muutetun talousarvion 2,4 milj. euroa (-0,6 %) ilman palkkaharmonisointiin liittyvää kirjausta. Kirjauksen jälkeen henkilöstökulut ylittivät muutetun talousarvion 20,3 milj. euroa (5,0 %). Henkilöstökulujen talousarviota matalammassa toteutumassa näkyy henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet, sillä osassa ammattiryhmiä heikentyneitä saatavuutta joudutaan kompensoimaan vuokratyövoiman käytöllä.

Palvelujen ostoissa alkuperäinen talousarvio ylittyi lähes 45 milj. euroa (18,0 %) ja muutettu talousarvio ylittyi 9,0 milj. euroa (3,2 %). Alkuperäisessä talousarviossa palvelujen ostojen budjetti jäi yli 35 milj. euroa edellisvuotta pienemmäksi, joten talousarviossa pysymisen lähtökohdat eivät olleet realistiset vallitsevassa nopeasti kasvaneen inflaatiokehityksen aiheuttamassa taloustilanteessa. Myös sairauspoissaolojen merkittävä kasvu on vaikuttanut ostopalveluina hankittavan vuokratyövoiman käyttöön.

Myös materiaalihankinnoissa alkuperäinen talousarvio oli haasteellinen edellisvuoteen verrattuna, talousarvio oli yli 2,5 milj. euroa edellisvuoden toteumaa matalampi. Vallitsevassa taloustilanteessa vuosi 2022 päättyi lähes 3 milj. euron muutetun talousarvion ylitykseen materiaaliostossa. Avustuksissa ja muissa toimintakuluissa tilikauden toteumat olivat sangen lähellä budjetoitua.

Rahoituserät toteutuivat alkuperäistä sekä muutettua talousarviota heikompana. Merkittävin tekijä oli 1,3 milj. euron palkkaharmonisointiin liittyvä viivästyskorkoihin liittyvä varaus. Ilman tätä varausta rahoituserät olisivat toteutuneet alkuperäisen talousarvion mukaisina ja 0,3 milj. euroa muutetun talousarvion yläpuolella korkotason historiallisen nopeasta muutoksesta huolimatta. Onnistuneet korkosuojaukset lievensivät korkotason muutosta.

Poistot toteutuivat alkuperäistä ja muutettua talousarviota alemmalla tasolla lähinnä siitä syystä, että uusien investointien aloittamista viivästyttiin keväällä 2022 odottamaan valtion määrittämää lainanottovaltuutta hyvinvointialueelle.

Koronaepidemian aiheuttamat, kirjanpidossa tarkentimien avulla eroteltavat toimintakulut olivat kertomusvuonna noin 13,7 milj. euroa. On oletettavaa, että kaikki välilliset kustannukset eivät ole eriteltävissä kirjanpidon tarkentimien avulla. Toimintatuloja valtion laskennallisten korvausten perusteella kertyi noin 14,8 milj. euroa. Vaikka koronaepidemian eksaktia kustannusvaikutusta on hankalaa arvioida, niin voidaan todeta, että vuoden 2022 koronatulot kutakuinkin kattavat siitä aiheutuneet kustannukset. Vuodelle 2023 lähtökohdat koronan hoidosta aiheutuviin kustannuksiin ovat haastavat, koska valtiolta ei ole tulossa siihen erillisrahoitusta ja koronakustannukset eivät ole mukana hyvinvointialueelle siirtyvissä kustannuksissa.

TAULUKKO 24. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoiset, 1000 €	TP2021	TA2022	TA2022 Muutettu	Toteuma 1-12/2022	Tot.% TA2022	Tot.% TA2022 muutettu
Toimintatuotot	778 652	786 662	823 835	858 068	109 %	104 %
Myyntituotot	679 332	687 158	742 308	774 368	113 %	104 %
Myyntituotot jäsenkunnilta, josta	649 756	658 934	713 300	744 282	113 %	104 %
<i>Alijäämien kattaminen 2021</i>			17 066	17 066		100 %
<i>Alijäämien kattaminen 2022</i>			32 700	39 641		121 %
<i>Palkkaharmonisointi 2021</i>				12 969		
<i>Palkkaharmonisointi 2022</i>				11 143		
Sosiaali- ja terveystuotot	617 233	625 237	673 785	706 056	113 %	105 %
Pelastuslaitos, josta	14 174	15 770	21 587	20 410	129 %	95 %
<i>Varallaolokorvaukset 2012-2016</i>			4 600	4 640		
Eläkevastuut	14 697	14 201	14 201	14 089	99 %	99 %
Ympäristöterveydenhuolto	3 652	3 726	3 726	3 726	100 %	100 %
Muut myyntituotot	29 576	28 224	29 008	30 086	107 %	104 %
Maksutuotot	47 883	52 352	47 043	47 219	90 %	100 %
Tuet ja avustukset	46 128	41 150	28 289	30 211	73 %	107 %
Muut toimintatuotot	5 309	6 000	6 194	6 270	105 %	101 %
Toimintakulut	-768 567	-755 393	-792 721	-825 631	109 %	104 %
Henkilöstökulut	-378 348	-404 850	-403 167	-423 496	105 %	105 %
Palvelujen ostot	-283 066	-247 601	-283 211	-292 256	118 %	103 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 292	-55 738	-58 017	-60 922	109 %	105 %
Avustukset	-15 851	-15 781	-16 203	-15 983	101 %	99 %
Muut toimintakulut	-33 010	-31 423	-32 123	-32 974	105 %	103 %
Toimintakate	10 085	31 268	31 114	32 438	104 %	104 %
Rahoitustuotot ja -kulut	682	-1 071	-771	-2 376	222 %	308 %
Korkotuotot	1 079	151	451	843		
Muut rahoitustuotot	1 063	79	79	149		
Korkokulut	-1 441	-1 297	-1 297	-1 791		
Muut rahoituskulut	-19	-3	-3	-1 576		
Vuosikate	10 767	30 198	30 343	30 062	100 %	99 %
Poistot ja arvonalentumiset	-15 615	-13 890	-13 690	-12 996	94 %	95 %
Tilikauden tulos	-4 848	16 308	16 653	17 066	105 %	102 %
Poistoeron muutos	412	412	412	412	100 %	100 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 435	16 720	17 066	17 478	105 %	102 %

3.3.3. Investointien toteutuminen

Kuntayhtymän investointimenojen toteumaksi alkuperäisessä talousarviossa oli määritelty 35,9 milj. euroa, josta yli puolet oli rakennushankkeita.

Rakennushankkeista keskussairaalan peruskorjaushanke (E- hanke) 2. vaihe käynnistyi ennakoivan vaiheen töillä, jotka valmistuivat 31.12.2022. E-hanke kilpailutettiin keväällä 2022 ja työt ovat edenneet suunnitellun aikataulun mukaisesti. Keskussairaalan peruskorjaushankkeen 1. vaihe (A- ja I-siiven urakka) valmistui kokonaisuudessaan 31.5.2022. Työt valmistuivat aikataulussa ja budjetissaan. Kokonaisuutena laajennus E:n hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on noin 64,8 milj. euroa sisältäen toimintavarustuksen. Vuoden 2022 budjetti oli 12,4 milj. euroa, josta toteutui n. 8,1 milj. euroa ilman toimintavarustusta.

Yhteislaboratorio-hanke valmistui elokuun lopussa ja otettiin vaiheittain käyttöön syyskuun aikana. Yhteislaboratorion rakennuskustannukset olivat n. 6,1 milj. euroa, kustannusarvion ollessa 6,0 milj. euroa. Vuoden 2022 määräraha oli 3,0 milj. euroa, josta toteutui 3,2 milj. euroa (106,7 %). Budjetin ylitys johtui ennustamattomista lisätöistä. Hanke valmistui aikataulussa.

C-siiven talotekniikan peruskorjaus valmistui 14.10.2022. Talotekniikan peruskorjauksen budjetti oli 1,6 milj. euroa ja toteuma oli 1,8 milj. euroa (118,4 %). Samassa yhteydessä toteutettiin osasto 2 C:n peruskorjaus, jonka budjetti oli 1,0 milj. euroa. Toteuma oli 1,1 milj. euroa (108,5 %). Ylitykset olivat ennustettavissa jo alkuvuodesta toteutetun urakkalaskennan jälkeen. Myös lisätöistä aiheutui lisäkustannusta mm. asbestipuruista sekä vanhojen pintalaattojen huonokuntoisuudesta.

Kontiolahden terveysasema hanke otettiin vastaan tammikuun lopussa 2022. Ilomantsin Toivonlahden osalta hanke otettiin kokonaisuudessaan käyttöön maaliskuussa 2022. Lieksan soteasemalle STM on myöntänyt poikkeusluvan ja kaupunki hakee hankkeelle investoria. Outokummun sote- ja paloaseman rakentamisen kilpailutuksen suoritti Outokummun kaupunki loppuvuodesta 2022.

Laite- ja kalustoinvestointien toteuma oli 5,9 milj. euroa (83,7 %) budjetin ollessa 7,0 milj. euroa. ICT-investointeja puolestaan kertyi 1,6 milj. euroa (54,7 %), mikä alittaa varatun määrärahan 1,3 milj. eurolla. Vähäiseen toteumaan vaikutti pääasiassa hyvinvointialueen ICT-hanke, jonka toteutukseen oli myönnetty erillistä rahoitusta valtion toimesta. Pelastuslaitoksen investointien toteuma oli 1,6 milj. euroa (97,2 %)

Lisäksi investointitaulukossa ovat omina kokonaisuuksia sijoitukset ja Islab-liikelaitoskuntayhtymän purkaminen. Sijoituksissa näkyvät Suomen Keskinäisen Potilasvakuutusyhtiön tehty kertaluonteinen 2,1 milj. euron suoritus yhtiön pääomaan sekä Järvi-Suomen Terveys Oy:n 0,2 milj. euron pääomittaminen. Islabin purkautumisen vaikutus investointeihin on puolestaan 0,9 milj. euroa.

Kokonaisuutena kuntayhtymän investoinnit toteutuivat 4,7 milj. euroa talousarvion alapuolelle. Kuntayhtymän investointien toteumavertailu löytyy taulukossa 25.

TAULUKKO 25. KUNTAYHTYMÄN INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	TA2022	Toteutuma TP2022	Poikkeama TA2022	(Poikkeama %) TA2022	Kustannusarvi osta käytetty	Toteuma % TA2022
Tulot, milj. euroa								
Rahoitusosuudet investointeihin (Emo)			0,0	0,3	-0,3			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (Emo)			0,0	0,6	-0,6			
Rahoitusosuudet investointeihin (Pelastuslaitos)			0,2	0,3	-0,1	-48,2 %		148,2 %
Kuntayhtymä yhteensä			0,2	1,2	-1,0	-200,0 %		300,0 %
Menot, milj. euroa								
Rakennushankkeet			22,3	18,9	3,4	15,2 %	28,8	84,8 %
<i>joista suuret hankkeet</i>								
<i>B-siipi k. krs Yhteislaboratorio</i>	6,0	2,9	3,0	3,2	-0,2	-6,7 %	6,1	106,7 %
<i>E-siiven peruskorjaus (Keskussairaala), sis hemon</i>	55,4	9,3	12,4	8,1	4,3	34,7 %	17,4	65,3 %
<i>2C (laajennus E:n väistö)</i>	1,1	0,1	1,0	1,1	-0,1	-8,5 %	1,5	108,5 %
<i>C-siiven talotekniikan peruskorjaus</i>	1,8	0,2	1,6	1,8	-0,3	-18,4 %	1,8	118,4 %
<i>Terveysasemien suunnittelu</i>	2,1	1,3	0,2	0,0	0,2	97,9 %	1,3	2,1 %
<i>Sprinkler vanhat osat</i>	1,0	0,2	0,1	0,1	0,0	42,6 %	0,2	57,4 %
<i>G-siipi p. krs. Päihdelääketieteen yksikkö v. 2021-</i>	2,0	0,0	0,2	0,4	-0,2	-121,6 %	0,4	221,6 %
Laitehankkeet			7,0	5,9	1,1	16,3 %		83,7 %
ICT-hankkeet			3,0	1,6	1,3	45,3 %		54,7 %
Sijoitukset			1,9	2,3	-0,4	-21,3 %		121,3 %
ISLAB purku			0,0	0,9	-0,9			
Pelastuslaitos			1,6	1,6	0,0	2,8 %		97,2 %
Kuntayhtymä yhteensä (sitovuustaso)			35,9	31,2	4,7	13,0 %	28,8	87,0 %

3.3.4. Rahoitusosan toteutuminen

Taulukossa 26 on vertailu kuntayhtymän rahoitusosan toteutumisesta muutettuun talousarvioon verrattuna. Viimeisimpänä talousarviomuutoksena yhtymävaltuusto hyväksyi tilikauden muodostumisen 17,1 milj. euroa ylijäämäiseksi, mikä vaikutti hiukan vuosikatteen määrään (0,1 milj. euroa). Vuosikate muodostui lopulta 30,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Merkittävänä tekijänä oli valtion kertomusvuoden aikana myöntämät avustukset koronaepidemian hoidosta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi sekä erityisesti omistajakuntien alijäämän kattaminen. Tulorahoituksen korjauserät pitävät sisällään palkkaharmonisoinnin 24,1 milj. euroa varauksen.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli talousarvion mukaista ja pitkäaikaisten lainojen vähennys oli hiukan talousarviota suurempaa. Lyhytaikaisesta lainarahoituksesta luovuttiin kokonaan vuoden 2022 aikana. Muut maksuvalmiuden muutokset pitävät sisällään mm. jäsenkuntien tulevat alijäämälaskut.

TAULUKKO 26. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoiset, 1000 €	TP2021	TA2022	TA2022 Muutettu	TP2022
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	9 649	30 198	30 344	30 062
Tulorahoituksen korjauserät	-2 413	0	0	22 463
Toiminnan rahavirta	7 236	30 198	30 344	52 525
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-18 316	-35 900	-35 900	-31 241
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	200	200	590
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	798	0	0	737
Investointien rahavirta	-17 519	-35 700	-35 700	-29 914
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 282	-5 502	-5 356	22 611
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys				-6
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000	50 000	50 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 374	-11 375	-11 375	-13 124
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000			-10 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	1 549
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 691	0	0	-35 331
Rahoituksen rahavirta	14 935	38 625	38 625	-6 912
Rahavarojen muutos	4 653	33 123	33 269	15 699

3.3.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Taulukossa 27 on esitetty kuntayhtymän strategiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet talousarviovuodelle. Nämä tavoitteet on johdettu kriittisistä menestystekijöistä.

TAULUKKO 27. KUNTAYHTYMÄN TAVOITTEET JA TOTEUMAT

Kuntayhtymän tavoitteet (valtuustoon sitovat)	Mittari	Tavoite 2022	OVK 1	OVK 2	TP22
<i>Toiminnalliset</i>					
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	<i>Asiakastyytyväisyys on kaikilla toimialueilla hyvällä tasolla</i>	100 %	75% (4/6)	100% (5/6)	67% (6/6)
Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	<i>Yhtymävaltuuston määrittämä tavoitetaso toteutuu toimialueittain</i>	100 %	86,8 %	80,8 %	84,3 %
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	<i>Työkykyperusteiset poissaolot vähenevät 2 %</i>	> 2 638 päivää	7,3% (+1973)	8,1% (+32714)	1,1% (+42903)
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	12 %	40 %	84 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 46,0 %			48,7 %
Onnistumme rekrytoinnissa	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8%	11,2 %	12,8 %	11,7%
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥ lähtövaihtuvuus	14,3 %	15,3 %	14,6%
<i>Taloudelliset</i>					
Toimintamme on kustannustehokasta	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 17,1 M€	-15,0	-16,0	17,5
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma</i>	≤ 35,9 M€	19,6 %	47,3 %	87,0 %

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kuntayhtymä saavutti molemmat yhtymävaltuustoon nähden sitovat taloudelliset tavoitteet. Kokonaisuutena kuntayhtymän tilikausi muodostui 17,5 milj. euroa ylijäämäiseksi, joka ylittää muutetun talousarvion 0,4 milj. eurolla. Investointien myönnetyn määrärahan kokonaissumma talousarviossa (35,9 milj. euroa) alittui 4,7 milj. eurolla, joten investointimenojen toteuma oli 87,0 %.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteenamme oli, että asiakaspalvelumme on huippuluokkaa. Vuonna 2022 tämän tavoitteen toteutumista seurattiin kuntayhtymätasolla siten, että jokaisen toimialueen asiakastyytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla pääasiassa kuukausittain. Toimialueet ovat määritelleet itse heidän toimintaansa sopivan tason sekä menetelmän, jolla tavoitteen toteutumista seurataan. Kertomusvuoden lopussa kuudesta toimialueesta neljä oli saavuttanut määrittelemänsä hyvän asiakastyytyväisyyden tavoitetason, joten tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että nopeutamme palvelujen piiriin sekä hoidontarpeen arvioon pääsemistä. Toimialueet ovat valmistelleet yhtymähallitukselle sekä -valtuustolle tavoitetasot, joilla tavoitteen toteutumista kannattaisi seurata. Tämän tavoitteen toteutumista seurattiin laskemalla kuntayhtymätasolla yhtymävaltuuston hyväksymien tavoitetasojen keskiarvo kuukausittain. Yksittäisissä toimialueiden

mitattavissa osioissa 100 % tavoitetaso saavutettiin, mutta kokonaisuutena laskettu keskiarvo jäi reiluun 80 %, joten tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla. Tämän tavoitteen onnistumista mitattiin seuraamalla vähenevätkö sairauspoissaolot vähintään kaksi prosenttia edellisen vuoden tilanteesta. Tämän tavoitteen toteutumista seurattiin laskelmalla sairauspoissaolojen kuukausittainen kumulatiivinen toteuma, jota verrattiin edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Sairauspoissaolojen kehitys oli koko vuoden huomattavasti edellisvuotta korkeammalla tasolla päätyen yli 31 prosentin kasvuun vuoden 2021 tilanteesta. Tämä tavoitekokonaisuus ei toteutunut.

Tavoitteenamme oli, että johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa. Tätä tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla, kuukausittain laskettavalla kehityskeskustelujen kumulatiivisella toteumaprosentilla sekä kerran vuodessa saatavalla kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentilla. Kehityskeskustelun tavoite kuntayhtymässä oli 100 %. Tavoitetta ei saavutettu, sillä kehityskeskustelujen toteumaprosentti oli 84,3 %. Toteumaprosentti aleni edellisestä vuodesta 1,0 prosenttiyksikköä. Kehityskeskustelun hyödyllisyys puolestaan parani edellisestä vuodesta, kasvun ollessa 2,7 prosenttiyksikköä. Näin olleen johtamisen parantumiseen liittyvä tavoitekokonaisuus toteutui osittain.

Tavoitteenamme oli, että onnistumme rekrytoinnissa. Tätä tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla, tulo- ja lähtövaihtuvuusprosentilla. Molempia mittareita tarkasteltiin kumulatiivisesti kuukausittain ja mittareiden tulkinnassa vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuuden tavoiteltiin olevan vähintään yhtä suuri kuin lähtövaihtuvuus. Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuuden osalta tavoiteltiin alle kahdeksan prosentin lähtövaihtuvuutta. Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli tavoitetason yläpuolella pitkin vuotta päätyen 11,7 prosentin tilanteeseen. Henkilöstön tulovaihtuvuus pysyi koko ajan lähtövaihtuvuutta suurempana. Näin ollen tämä tavoitekokonaisuus toteutui osittain.

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1. Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmat esitetään sentin tarkkuudella.

4.2. Tuloslaskelma

TAULUKKO 28. KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA

	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	774 367 521,09	679 332 148,47
Maksutuotot	47 219 290,62	47 882 621,15
Tuet ja avustukset	30 211 083,28	46 127 953,40
Muut toimintatuotot	6 270 338,67	5 309 118,03
Toimintatuotot yhteensä	858 068 233,66	778 651 841,05
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-336 996 337,39	-299 311 776,27
Henkilösivukulut yhteensä	-86 499 261,86	-79 035 854,73
Eläkekulut	-73 790 162,04	-67 612 783,87
Muut henkilösivukulut	-12 709 099,82	-11 423 070,86
Palvelujen ostot	-292 256 033,93	-283 066 037,29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 922 074,30	-58 291 593,43
Avustukset	-15 982 921,73	-15 851 176,95
Muut toimintakulut	-32 973 901,19	-33 010 260,93
Toimintakulut yhteensä	-825 630 530,40	-768 566 699,60
Toimintakate	32 437 703,26	10 085 141,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	842 998,50	1 079 231,43
Muut rahoitustuotot	148 936,89	1 063 220,42
Korkokulut	-1 791 260,83	-1 441 455,19
Muut rahoituskulut	-1 576 444,29	-19 427,55
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 375 769,73	681 569,11
Vuosikate	30 061 933,53	10 766 710,56
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 960 250,26	-12 052 852,48
Arvonalentumiset	-35 819,57	-3 561 737,54
Tilikauden tulos	17 065 863,70	-4 847 879,46
Poistoeron muutos	412 443,56	412 443,57
Tilikauden ylijäämä	17 478 307,26	-4 435 435,89

4.3. Rahoituslaskelma

TAULUKKO 29. KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	30 061 933,53	10 766 710,56
Tulorahoituksen korjauserät	<u>22 463 276,47</u>	<u>-2 484 411,54</u>
	52 525 210,00	8 282 299,02
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-31 241 127,87	-19 492 700,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	590 274,54	56 476,18
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>736 871,91</u>	<u>882 201,01</u>
	-29 913 981,42	-18 554 022,92
Toiminnan ja investointien rahavirta	22 611 228,58	-10 271 723,90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-5 589,22	0,00
	-5 589,22	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000 000,00	40 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 124 048,00	-11 374 048,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	<u>-10 000 000,00</u>	<u>-10 000 000,00</u>
	26 875 952,00	18 625 952,00
Oman pääoman muutokset	1 548 590,79	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-101 910,47	-24 480,33
Vaihto-omaisuuden muutos	2 669 249,26	-651 483,18
Saamisten muutos	-46 660 360,89	-11 074 735,17
Korottomien velkojen muutos	<u>8 761 941,59</u>	<u>8 049 331,76</u>
	-35 331 080,51	-3 701 366,92
Rahoituksen rahavirta	-6 912 126,94	14 924 585,08
Rahavarojen muutos	15 699 101,64	4 652 861,18
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	58 339 316,41	42 640 214,77
Rahavarat 1.1.	<u>42 640 214,77</u>	<u>37 987 353,59</u>
	15 699 101,64	4 652 861,18

4.4. Tase

TAULUKKO 30. KUNTAYHTYMÄN TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	2 902 627,98	833 612,30
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>569 629,36</u>	<u>229 006,69</u>
	3 472 257,34	1 062 618,99
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 639 447,92	3 639 447,92
Rakennukset	131 953 987,71	125 923 945,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 616 986,22	2 512 426,00
Koneet ja kalusto	27 987 133,66	25 891 687,97
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>20 464 263,96</u>	<u>15 765 644,16</u>
	186 661 819,47	173 733 151,31
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	301 000,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	8 097 595,55	6 683 211,94
Muut lainasaamiset	34 189,22	28 600,00
Muut saamiset	<u>25 158,90</u>	<u>25 158,90</u>
	8 457 943,67	6 736 970,84
Pysyvät vastaavat yhteensä	<u>198 592 020,48</u>	<u>181 532 741,14</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 980 521,38	6 649 770,64
	3 980 521,38	6 649 770,64
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	52 962 260,50	12 486 665,03
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	10 470 318,89	6 261 972,53
Siirtosaamiset	53 552 368,79	51 575 949,73
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	<u>0,00</u>	<u>9 337,04</u>
	116 984 948,18	70 333 924,33
Rahat ja pankkisaamiset	58 339 316,41	42 630 877,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>377 896 806,45</u>	<u>301 147 313,84</u>

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 487 459,64	29 487 459,64
Muut omat rahastot	504 563,78	504 563,78
Edellisten tilikausien ylijäämä	-18 706 547,61	-14 271 111,72
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>17 478 307,26</u>	<u>-4 435 435,89</u>
	28 763 783,07	11 285 475,81
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 129 848,27	1 136 120,12
Vapaaehtoiset varaukset	<u>1 142 419,08</u>	<u>0,00</u>
	2 272 267,35	1 136 120,12
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	104 776,76	116 548,76
Muut pakolliset varaukset	<u>28 952 655,00</u>	<u>6 341 828,00</u>
	29 057 431,76	6 458 376,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	<u>332 074,01</u>	<u>433 984,48</u>
	332 074,01	433 984,48
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	167 828 021,00	133 052 069,00
	167 828 021,00	133 052 069,00
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalaina	0,00	10 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 474 048,00	12 374 048,00
Ostovelat	38 967 528,90	34 216 830,52
Muut velat	22 372 559,19	24 387 576,22
Siirtovelat	<u>73 829 093,17</u>	<u>67 802 832,93</u>
	149 643 229,26	148 781 287,67
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>377 896 806,45</u>	<u>301 147 313,84</u>

4.5. Konsernilaskelmat

TAULUKKO 31. KONSERNITULOSLASKELMA

	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	788 498 929,74	691 835 712,58
Maksutuotot	47 204 875,62	47 881 082,15
Tuet ja avustukset	30 226 112,66	46 143 395,67
Muut toimintatuotot	<u>15 751 594,13</u>	<u>16 123 226,54</u>
Toimintatuotot yhteensä	881 681 512,15	801 983 416,94
Osuus osakk.yht. voitto/tappio		
Osuus osakk.yht.voitto/tappio	-115 239,43	0,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-362 480 747,18	-322 610 643,77
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-77 033 919,53	-70 619 619,47
Muut henkilösivukulut	-7 035 895,25	-6 405 569,61
Palvelujen ostot	-269 031 480,86	-261 006 181,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 820 698,77	-63 953 105,53
Avustukset	-15 982 921,73	-15 851 176,95
Muut toimintakulut	<u>-48 763 913,92</u>	<u>-47 264 960,21</u>
Toimintakulut yhteensä	-848 149 577,24	-787 711 257,08
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	33 416 695,48	14 272 159,86
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	848 967,78	1 082 123,79
Muut rahoitustuotot	147 977,51	568 835,83
Korkokulut	-2 013 251,69	-1 453 886,67
Muut rahoituskulut	<u>-1 609 237,71</u>	<u>-276 653,13</u>
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 625 544,11	-79 580,18
Vuosikate	30 791 151,37	14 192 579,68
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 796 333,49	-13 836 919,40
Arvonalentumiset	-35 819,57	-3 561 737,54
Tilikauden tulos	15 958 998,31	-3 206 077,26
Tilinpäätössiirrot	208 867,94	-31 975,80
Tilikauden verot	-281,26	-31 109,41
Laskennalliset verot	-88 861,08	-67 909,16
Vähemmistöosuudet	178 521,96	-34 264,03
Tilikauden ylijäämä	16 257 245,87	-3 371 335,66

TAULUKKO 32. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	2022	2021
Vuosikate	30 791 151,37	14 192 579,68
Tilikauden verot	-281,26	-31 109,41
Tulorahoituksen korjaukset	<u>22 414 256,55</u>	<u>-2 484 411,54</u>
	53 205 126,66	11 677 058,73
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-32 664 540,05	-19 886 781,29
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	590 274,54	56 476,18
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	<u>1 821 642,53</u>	<u>897 597,24</u>
	-30 252 622,98	-18 932 707,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	22 952 503,68	-7 255 649,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-5 589,22	0,00
	-5 589,22	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	48 502 429,02	38 815 484,84
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 124 048,00	-11 374 048,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	<u>-9 841 213,78</u>	<u>-10 153 994,60</u>
	25 537 167,24	17 287 442,24
Oman pääoman muutokset	-586 966,35	5 309,56
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-103 571,75	-22 845,10
Vaihto-omaisuuden muutos	2 665 813,24	-652 210,86
Saamisten muutokset	-46 164 422,62	-10 875 901,11
Korottomien velkojen muutokset	<u>7 963 608,15</u>	<u>7 577 502,63</u>
	-35 638 572,98	-3 973 454,44
Rahoituksen rahavirta	-10 693 961,31	13 319 297,36
Rahavarojen muutos	12 258 542,37	6 063 648,22
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	58 455 463,63	46 196 921,26
Rahavarat 1.1.	<u>46 196 921,26</u>	<u>40 133 273,04</u>
	12 258 542,37	6 063 648,22

TAULUKKO 33. KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 910 088,95	877 203,98
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>622 936,01</u>	<u>311 266,65</u>
	3 533 024,96	1 188 470,63
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51
Rakennukset	155 499 691,86	150 693 298,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 616 986,22	2 512 426,00
Koneet ja kalusto	29 230 980,46	27 415 302,33
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>20 651 314,15</u>	<u>15 807 867,52</u>
	212 111 753,20	200 541 674,61
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	162 284,11	0,00
Osakkeet ja osuudet	4 597 480,92	3 076 611,97
Muut lainasaamiset	5 589,22	0,00
Muut saamiset	<u>25 158,90</u>	<u>25 158,90</u>
	4 790 513,15	3 101 770,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 988 459,88	6 654 273,12
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	53 059 252,27	13 545 124,04
Muut saamiset	10 964 763,49	6 517 750,48
Siirtosaamiset	<u>53 794 839,09</u>	<u>51 573 951,66</u>
	117 818 854,85	71 636 826,18
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	0,00	2 547 624,28
Rahat ja pankkisaamiset	58 455 463,63	43 649 296,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>400 698 069,67</u>	<u>329 319 936,67</u>

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 487 459,64	29 487 459,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	50 000,00	50 000,00
Muut omat rahastot	1 171 186,74	1 179 958,65
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-13 633 452,90	-9 457 216,27
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>16 257 245,88</u>	<u>-3 371 335,66</u>
	33 332 439,36	17 888 866,36
VÄHEMMISTÖOSUUDET	895 346,44	1 073 868,40
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	104 776,76	116 548,76
Muut pakolliset varaukset	<u>28 952 655,00</u>	<u>6 341 828,00</u>
	29 057 431,76	6 458 376,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	332 074,01	435 619,72
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	189 654 928,99	156 376 547,97
Lainat julkisyhteisöiltä	21 400,00	21 400,00
	189 676 328,99	156 397 947,97
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	10 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 818 557,76	13 559 771,54
Saadut ennakot	93 999,98	36 554,91
Ostovelat	37 300 747,19	34 314 379,35
Muut velat	15 965 993,25	16 710 265,18
Siirtovelat	77 465 377,42	71 773 374,05
Laskennalliset verovelat	<u>759 773,51</u>	<u>670 912,43</u>
	147 404 449,11	147 065 257,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>400 698 069,67</u></u>	<u><u>329 319 936,67</u></u>

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

Kuntayhtymän ja liikelaitoksen konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Jäsenkuntalaskutus on laskutettu ja tuloutettu talousarvion mukaisina kiinteinä kahden viikon välein toteutettavina erinä.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on pääsääntöisesti aktivoitu välittömään hankintamenoon. Hankeissa, joissa kiinteidenkulojen osuus kokonaishankintamenoista on olennainen, myös kiinteät kulut on aktivoitu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mahdollistamissa puitteissa.

Kuluvien pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kuntayhtymän toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Ne tytäryhteisöt, jotka kirjanpitolain mukaan voivat poistaa pysyvät vastaavat ilman ennalta laadittua suunnitelmaa, ovat omien tilinpäätöstensä liitetiedoissa ilmoittaneet suunnitelman mukaisten poistojen kertyneet määrät sekä pysyvät vastaavat suunnitelman mukaan poistamatta olevat määrät tilivuoden lopussa.

Mikäli suunnitelmapoistojen mukaan laskettu kuluvien pysyvien vastaavien poistamaton määrä yhteensä on alittanut yhteisön taseeseen aktivoitun määrän, suunnitelman mukaisen jäännösarvon ylittävä osa on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Sama määrä on vähennetty tytäryhteisön vapaasta omasta pääomasta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenuun tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen toteutuneiden, hankintamäärillä painotettujen hankintamenujen keskiarvon mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kuntayhtymä on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenuun vähennykseksi.

Siun sotelle koronaepidemiasta aiheutuneista kustannuksista on kerrottu toimintakertomuksen sivuilla. Ministeriöt saattavat edellyttää sote-palvelujen järjestäjiltä myöhemmin vuoden 2023 aikana selvitystä koronaepidemiaan myönnettyjen avustusten käytöstä ja vastaavasti sen aiheuttamista taloudellisista kokonaisvaikutuksista.

5.1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 5 tytäryhteisöä, 1 kuntayhtymä ja 1 osakkuusyhteisö.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu yhtiöiden keskeiset tuotot ja kulut sekä yhtiöiden keskinäiset saamiset ja velat.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernissa ei esitetä poistoeroa, poistoero on oikaistu taseen voittovaroihin. Konsernissa esitetty laskennallinen verovelka, joka on osa tyttärien poistoeron ja vapaaehtoisen varausten (mm. asuintalovaraukset) muutosta.

Keskinäisten omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymän keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessa hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernissa ei tehty suunnitelmapoistojen oikaisuja

Osakkuusyhteisöt

Konsernissa on 1 osakkuusyhteisö, jonka omistusosuus on yli 20 %. Ko. yhtiön liikevaihto oli vuonna 2021 muutamia kymmeniä tuhansia euroja, jolloin sitä ei vielä yhdistelty konserniin. Yhdistely on tehty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmällä.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Kuntayhtymän toimintatuotot

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Myyntituotot jäsenkunnilta	744 281 638,96	649 756 276,62	744 281 638,96	649 756 276,62
*josta Sosiaali- ja terveystuotot, jäsenkuntien maksusuudet	706 056 353,00	617 233 191,00	706 056 353,00	617 233 191,00
*josta Ympäristöterveydenhuolto, jäsenkuntien maksusuudet	3 725 832,00	3 652 329,00	3 725 832,00	3 652 329,00
*josta eläkevastuut	14 089 041,04	14 697 124,62	14 089 041,04	14 697 124,62
*josta Pelastuslaitos	20 410 412,92	14 173 632,00	20 410 412,92	14 173 632,00
Muut myyntituotot	44 217 290,78	42 079 435,95	30 085 882,13	29 575 871,85
*josta myyntituotot kunnilta	4 028 822,06	566 297,00	4 028 822,06	566 297,00
*josta myyntituotot ulkokunnilta	2 205 102,64	2 248 739,00	2 205 102,64	2 248 739,00
*josta myyntituotot valtiolta	710 871,58	1 139 860,00	710 871,58	1 139 860,00
Maksutuotot	47 204 875,62	47 881 082,15	47 219 290,62	47 882 621,15
Tuet ja avustukset	30 226 112,66	46 143 395,67	30 211 083,28	46 127 953,40
Muut toimintatuotot	15 751 594,13	16 123 226,54	6 270 338,67	5 309 118,03
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	881 681 512,15	801 983 416,93	858 068 233,66	778 651 841,05

1.1.2018 organisaatiomuutosten vuoksi palvelualueet ovat muuttuneet

	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
100 Perhe- ja sosiaalipalvelut, läntinen	0,00	8 359 400,61
110 Lapsiperheiden palvelut	11 931 150,07	238,70
120 Perhe- ja sosiaalipalvelut, eteläinen	0,00	6 732 133,35
130 Lasten suojele	35 677 011,58	0,00
140 Perhe- ja sosiaalipalvelut, pohjoinen	0,00	8 910 199,08
150 Työikäisten palvelut	13 010 353,81	0,00
170 Perhe- ja sosiaalipalvelut, Keskinen	0,00	33 507 614,87
181 Vammaispalvelut	38 414 490,90	41 836 549,24
185 Vamm.palv.asuminen, työ- ja päivätoiminta	28 374 312,37	29 273 129,26
190 Perhe- ja sosiaalipalvelut, johto	782 609,76	230 180,00
200 Ikäihmisten palvelut, läntinen	37 917 877,56	36 210 591,14
210 Ikäihmisten palvelut, eteläinen	36 464 641,18	37 338 633,59
220 Ikäihmisten palvelut, pohjoinen	46 031 099,88	44 856 140,66
241 Ikäihmisten palvelut, keskinen	66 008 644,78	57 747 236,17
280 Arjen tukipalvelut	19 379 768,99	18 861 428,92
290 ikäihmisten palvelut,yhteiset	157 704,59	100 488,00
300 Sairaalapalvelut yhteiset	238 921 239,20	199 668 288,84
410 Vastaanottopalvelut	103 693 791,06	110 943 321,59
500 24/7 Palvelualue	26 057 237,87	34 395 380,71
510 Kuntoutus	12 721 049,03	25 436 742,40
580 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, johto	4 857 601,37	18 534 881,60
800 Ympäristöterveydenhuolto	52 065,92	4 527 546,43
910 Hallintopalvelut	305 591,02	54 721,19
920 Tukipalvelut	927 837,62	1 547 428,90
930 Henkilöstöpalvelut	16 433 037,64	2 029 891,64
930 Eläkevastuut	0,00	17 685 801,13
950 Kehittämispalvelut	4 738 293,63	3 424 842,54
960 Talouspalvelut	1 269 734,47	207 486,17
961 Digitaaliset palvelut	2 437 041,73	1 233 710,13
970 Tekniset palvelut	3 332 031,84	3 179 960,77
990 Konsernihallinto	81 210 648,55	11 446 184,70
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos	26 961 367,24	20 371 688,72
Toimintatuotot yhteensä	858 068 233,66	778 651 841,05

Jäsenkuntien maksuosuudet tilinpäätöksessä vuonna 2022			
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto			
Kunta	Talousarvio 2022	Talousarvio	Tilinpäätös
		2022	
		Muutettu	2022
Heinävesi	17 556 862	18 912 042	19 684 810
Ilomantsi	24 832 032	26 748 768	28 004 924
Joensuu	262 927 236	283 222 076	297 058 965
Juuka	24 186 952	26 053 896	27 170 890
Kitee	44 679 968	48 128 728	50 394 499
Kontiolahti	39 677 905	42 740 565	44 958 327
Lieksa	51 394 246	55 361 268	57 905 290
Liperi	43 069 034	46 393 449	48 798 387
Nurmes	43 427 542	46 779 629	48 978 247
Outokumpu	29 451 184	31 724 463	33 266 345
Polvijärvi	18 693 946	20 136 895	21 088 116
Rääkkylä	10 374 050	11 174 803	11 594 925
Tohmajärvi	18 692 308	20 135 131	20 878 460
Yhteensä	628 963 265	677 511 712	709 782 185

Talousarvio 2022-sarakkeessa jäsenkuntien summat eivät sisällä vuoden 2021 tilinpäätöksessä olleen kumulatiivisen alijäämän kattamista, koska ko. alijäämä oli budjetoitu tuet ja avustukset-kokonaisuuteen. Muutetussa talousarviossa vuoden 2021 tilinpäätöksen kumulatiivinen alijäämä siirrettiin jäsenkuntien perussopimuksen muutoksen myötä jäsenkuntien maksuosuuksiin. Tilinpäätös puolestaan sisältää varauksen palkkaharmonisoinnin takautuviin kustannuksiin. Palkkaharmonisointivaraus ei sisällynyt muutettuun talousarvioon, koska harmonisointineuvottelut olivat kesken talousarviomuutoksen käsittelyvaiheessa.

Yhtymävaltuusto on käsitellyt Jäsenkuntien maksuosuuksien tarkistetun talousarvion 4.10.2022 (§40).

Liitetieto 7. Verotulot
Ei ole tietoja

Liitetieto 8. Valtionosuudet

Honkalampi-kesk.koulun 31.7.2022 saakka

Kuntayhtymä
2022

658 391,00

Kuntayhtymä
2021

1 016 238,00

Liitetieto 9.) Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot

Muiden palvelujen ostot

Palvelujen ostot yhteensä

Kuntayhtymä
2022

148 704 728,16

143 551 305,77

292 256 033,93

Kuntayhtymä
2021

140 787 209,03

142 278 828,26

283 066 037,29

Liitetieto 10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet
Ei ole tietoja

Liitetieto 11.) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Yhtymävaltuusto 20.02.2020 § 5

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kuntayhtymän tilinpäätöksessä, samoja perusteita käyttää myös P-Kn Pelastusliikelaitos.

Poistojen määrittämiseen on käytetty päivitettyä ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöön mukaan. Päivitetty poistosuunnitelma otettiin käyttöön 1.1.2020 yhtymävaltuusto päätöksellä.

Poistoja ei ole muutettu takautuvasti v. 2017-2019, v. 2020 on korjattu pysyvien vastaavien tasetilien saldot 1.1.2020 alkaen.

Yksittäisten hyödykkeiden taloudelliset pitoajat ovat todellisuudessa aikaisemman poistosuunnitelman vaihteluvälin alarajoja pidemmät.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistoajka 31.12.2019 saakka	Poistoajka 1.1.2020	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5	6	Tasapoisto
Kehittämismenot	2	2	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tietokoneohjelmistot			
<i>tietokoneohjelmistot 10 000 - 300 000</i>	2	2	Tasapoisto
<i>tietokoneohjelmistot 300 001 - 1 000 000</i>	5	6	Tasapoisto
<i>tietokoneohjelmistot 1 000 000 -></i>	10	12	Tasapoisto
Muut	2	2	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			Ei poistoa
Rakennukset			
Asuinrakennukset	30	30	Tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset	25	30	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	24	Tasapoisto
Talousrakennukset	10	12	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20	24	Tasapoisto
Muut rakennukset	20	24	Tasapoisto
Korjausrakentaminen			
<i>korjausrakentaminen, sairaalakiinteistöt</i>	20	24	Tasapoisto
<i>korjausrakentaminen, muut sote-kiinteistöt</i>	15	18	Tasapoisto
<i>korjausrakentaminen, vapaa-ajanrakennukset</i>	10	12	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	18	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15	18	Tasapoisto
Vedenjakeluverkko, viemäriverkko	30	30	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20	24	Tasapoisto
Puhelinverkko	10	12	Tasapoisto
ICT-verkko	5	6	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	18	Tasapoisto
Muuntoasemat	15	18	Tasapoisto
Varavoimalaitteistot	10	12	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	12	Tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	18	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	12	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4	5	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5	6	Tasapoisto
ICT-laitteet	3	4	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet			
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 10 000-300 000</i>	5	6	Tasapoisto
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 300.001 - 600 000</i>	7	8	Tasapoisto
<i>sairaala-, terveydenhuolto-yms.laitteet 600 000 -></i>	10	12	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3	4	Tasapoisto
<i>Esnikertakalustaminen > 500 000</i>	5	6	Tasapoisto
Keskeneräiset hankkeet			Ei poistoa
Osakkeet ja osuudet			Ei poistoa
Taide- ja arvoesineet			Ei poistoa
Luonnonvarat			Käytön mukaan enintään vuokrasopim. kestoajaksi tai enintään 10 vuotta
Vuokrakiinteistöihin kohdistuvat muutostyöt			

Liitetieto 12.) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Eläkevastuuvaraus 1.1	116 548,76	130 295,39	116 548,76	130 295,39
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-11 772,00	-13 746,63	-11 772,00	-13 746,63
Eläkevastuuvaraus 31.12.	104 776,76	116 548,76	104 776,76	116 548,76
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	6 341 828,00	8 035 568,00	6 341 828,00	8 035 568,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 501 181,00	-1 693 740,00	-1 501 181,00	-1 693 740,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	4 840 647,00	6 341 828,00	4 840 647,00	6 341 828,00
Palkkaharmonisointi 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	24 112 008,00	0,00	24 112 008,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	24 112 008,00	0,00	24 112 008,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	29 057 431,76	6 341 828,00	29 057 431,76	6 341 828,00

Liitetieto 13.) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Muut toimintatuotot				
Muiden koneiden ja kaluston luovutustuotot	10 629,53	0,00	10 000,00	0,00
Osakkeiden luovutustuotot yht.	122 842,84	705 099,60	122 842,84	705 099,60
	133 472,37	705 099,60	132 842,84	705 099,60
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ Kuljetusvälineiden luovutusvoitot	4 225,81	77 032,25	4 225,81	77 032,25
Muut luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
	4 225,81	77 032,25	4 225,81	77 032,25
Luovutusvoitot yhteensä	137 698,18	782 131,85	137 068,65	782 131,85
Muut toimintakulut				
Muiden koneiden ja kaluston luovutustappiot	3 621,62	0,00	1 290,12	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	0,00	1,62	0,00	1,62
Muut luovutustappiot, Isabin taseen korjauskirjaukset	-50 721,89	0,00	0,00	0,00
	-47 100,27	1,62	1 290,12	1,62
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ Kuljetusvälineiden luovutustappiot	0,00	0,00		5 205,32
	0,00	5 205,32	0,00	5 205,32
Luovutustappiot yhteensä	-47 100,27	5 206,94	1 290,12	5 206,94

Liitetieto 15.) Yhteismäärät (olennaiset) muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä
Ei ole tietoja

Liitetieto 16.) Erittely poistoeron muutoksista

	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	412 443,56	412 443,57
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (-/+)	0,00	0,00
Islab purku, poistoero	-406 171,71	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	6 271,85	412 443,57

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 17.) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole tietoja

Liitetieto 18.) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Ei ole tietoja

Liitetieto 19.) Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Aineettomat oikeudet	2 891 922,16	799 887,23	2 884 461,19	756 295,55
Muut pitkäaikaiset menot	622 936,01	311 266,65	569 629,36	229 006,69
Maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92
Rakennukset	155 499 691,86	150 693 298,25	131 953 987,71	125 923 945,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 616 986,22	2 512 426,00	2 616 986,22	2 512 426,00
Koneet ja kalusto	25 693 865,97	24 237 948,47	24 450 019,17	22 714 334,11
Keskeneräiset hankinnat	20 651 314,15	15 768 635,80	20 464 263,96	15 726 412,44
Osakkuusyhteisöosuudet	162 284,11	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	4 597 480,92	3 076 611,97	8 398 595,55	6 683 211,94
Muut lainasaamiset	5 589,22	0,00	34 189,22	28 600,00
Muut saamiset muilta	25 158,90	25 158,90	25 158,90	25 158,90
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Aineettomat oikeudet	18 166,79	77 316,75	18 166,79	77 316,75
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Koneet ja kalusto	3 537 114,49	3 177 353,86	3 537 114,49	3 177 353,86
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/Keskeneräiset hankinnat	0,00	39 231,72	0,00	39 231,72
Yhteensä	220 435 291,31	204 831 916,11	198 592 020,48	181 532 741,14

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92
Yhteensä	4 112 780,51	4 112 780,51	3 639 447,92	3 639 447,92

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä yhteensä

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet			Muut aineell. hyödykkeet	Keskener. hankinnat Ennakkomaksut	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto			
Poistamaton hankintameno 1.1.	833 612,30	229 006,69	3 639 447,92	125 923 945,26	2 512 426,00	25 891 687,97	0,00	15 765 644,16	174 795 770,30
Lisäykset tilikauden aikana	1 217 991,68	39 343,01	0,00	8 103 470,52	394 183,66	7 112 268,10	0,00	11 206 010,77	28 073 267,74
ISLABin purku	106 869,28	0,00	0,00	0,00	18 906,72	603 245,20	0,00	133 652,06	862 673,26
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-284 554,99	0,00	-305 719,55	-590 274,54
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 290,12	0,00	0,00	-11 290,12
Siirrot erien välillä	1 186 429,86	362 666,25	0,00	4 253 362,24	30 395,72	466 649,84	0,00	-6 299 503,91	0,00
Tilikauden poisto	-442 275,14	-61 386,59	0,00	-6 326 790,31	-338 925,88	-5 790 872,34	0,00	0,00	-12 960 250,26
Arvonlennn. ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-35 819,57	-35 819,57
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 902 627,98	569 629,36	3 639 447,92	131 953 987,71	2 616 986,22	27 987 133,66	0,00	20 464 263,96	190 134 076,81
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 902 627,98	569 629,36	3 639 447,92	131 953 987,71	2 616 986,22	27 987 133,66	0,00	20 464 263,96	190 134 076,81

Erittely olennaisista lisäpoistoista Maa-alueisiin sisältyvät siirtokelpoiset, ei-palautettavat liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
---	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä

	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt sis.kuntayht.	Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Vaihtovelka- kirjalaina- saamiset	Muut laina- saamiset			
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 554 017,90	0,00	548 646,10	2 580 547,94	0,00	28 600,00	0,00	25 158,90	6 736 970,84
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	200 000,00	0,00	2 080 092,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 280 092,00
ISLABin purku	0,00	0,00	0,00	25 094,87	0,00	5 589,22	0,00	0,00	30 684,09
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-41 157,16	0,00	0,00	0,00	0,00	-41 157,16
ISLABin purku	0,00	0,00	-54 864,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-54 864,61
Siirrot erien välillä	0,00	101 000,00	0,00	-101 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 554 017,90	301 000,00	0,00	4 543 577,65	0,00	34 189,22	0,00	25 158,90	8 457 943,67
Arvonlennukset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 554 017,90	301 000,00	0,00	4 543 577,65	0,00	34 189,22	0,00	25 158,90	8 457 943,67

Liitetieto 23.) Saamisten erittely

	2022	2022	2021	2021
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	93 776,58	0,00	123 619,67
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	177 315,04
Yhteensä	0,00	93 776,58	0,00	300 934,71
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kuntayhtymä on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	83 803,05
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	4 957,41
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	88 760,46
Saamiset jäsenkunnilta				
Myyntisaamiset	0,00	40 325 503,21	0,00	1 751 627,83
Siirtosaamiset	0,00	24 112 008,00	0,00	638 339,29
Yhteensä	0,00	64 437 511,21	0,00	2 389 967,12
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	11 239,17	0,00	11 624,16
Yhteensä	0,00	11 239,17	0,00	11 624,16
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	22 725 643,65	0,00	10 515 990,32
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	6 261 972,53
Siirtosaamiset	0,00	25 603 807,89	0,00	33 803 148,94
Yhteensä	0,00	48 329 451,54	0,00	50 581 111,79
Saamiset valtiolta				
Siirtosaamiset	0,00	4 112 969,68	0,00	16 952 189,05
Yhteensä	0,00	4 112 969,68	0,00	16 952 189,05
Saamiset yhteensä	0,00	116 984 948,18	0,00	70 324 587,29

Liitetieto 24.) Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	Konserni	Kuntayhtymä	Kuntayhtymä
Siun Sote				
Tikkamäen Palvelut Oy	0,00	0,00	0,00	177 315,04
Islab, v. 2021 ylijäämä	0,00	430 000,00	0,00	430 000,00
Joensuun kaupunki	0,00	209 641,78	0,00	209 641,78
Työllisyysrahasto	236 902,37	206 651,46	236 902,37	206 651,46
Ely-keskus, pakolaiskorvaukset	146 332,49	141 719,33	146 332,49	141 719,33
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	2 961 612,69	2 829 836,50	2 795 166,17	2 691 987,01
Potilasvakuutuskeskus, potilasvakuutus	537 751,00	226 644,00	537 751,00	226 644,00
Vaana/palvelusetelit (aik. Smartum)	20 377 540,86	29 367 868,56	20 377 540,86	29 367 868,56
Erikoistuvien lääkäreiden koul. saatavat erityisvaltionosuudet (EVOT)	517 011,59	584 087,35	517 011,59	584 087,35
Valtiokonttori/Sotainvaliidit	74 681,28	217 047,91	74 681,28	217 047,91
Valtio/hankkeiden jaksotukset	2 710 940,50	3 761 819,86	2 710 940,50	3 761 819,86
Jäsenkunnat/palkkaharmonisointi	24 112 008,00	0,00	24 112 008,00	0,00
Valtio/koronatuki	0,00	7 412 490,00	0,00	7 412 490,00
Valtio/rajatustaustuki	0,00	2 105 037,30	0,00	2 105 037,30
Valtio/rajatuki	0,00	2 251 999,95	0,00	2 251 999,95
Muut siirtosaamiset	1 169 399,78	1 209 321,48	1 093 376,00	1 171 854,00
Siun Sote yhteensä	52 844 180,56	50 954 165,48	52 601 710,26	50 956 163,55
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos				
Kelan korvaukset ensihoidosta	460 358,88	450 579,94	460 358,88	450 579,94
Kela/Työterveyshuollon kust. korvaus	137 251,02	88 872,81	137 251,02	88 872,81
Öljyntorjunta	266 937,05	78 034,56	266 937,05	78 034,56
Muut erät	86 111,58	2 298,87	86 111,58	2 298,87
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos yhteensä	950 658,53	619 786,18	950 658,53	619 786,18
Siirtosaamiset yhteensä	53 794 839,09	51 573 951,66	53 552 368,79	51 575 949,73

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25.) Oman pääoman erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Peruspääoma 1.1.	29 487 459,64	29 487 459,64	29 487 459,64	29 487 459,64
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>	<u>29 487 459,64</u>
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	<u>50 000,00</u>	<u>50 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Muut omat rahastot 1.1.	1 179 958,65	1 147 982,85	504 563,78	504 563,78
Lisäys	1 246,50	31 975,80	0,00	0,00
Vähennys	10 018,41	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>1 171 186,74</u>	<u>1 179 958,65</u>	<u>504 563,78</u>	<u>504 563,78</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-9 457 216,27	-5 195 374,75	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>-13 633 452,90</u>	<u>-9 457 216,27</u>	<u>-18 706 547,61</u>	<u>-14 271 111,72</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>16 257 245,88</u>	<u>-3 371 355,66</u>	<u>17 478 307,26</u>	<u>-4 435 435,89</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>33 332 439,36</u>	<u>17 888 846,36</u>	<u>28 763 783,07</u>	<u>11 285 475,81</u>
Ed. tilikausien yli/alijäämän muutos:				
Itä-suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän purkautuminen konsernissa		804 880,97		
Kertynyt yli/alijäämä 31.12.2022 jossa on huomioitu tuloksenjärjestelyerät				
Kertynyt yli/alijäämä 31.12.2022			-18 706 547,61	
Tilikauden yli/alijäämä			17 478 307,26	
Rahastot			504 563,78	
Kertynyt poistoero			1 129 848,27	
Yhteensä			<u>406 171,70</u>	

Erittely peruspääomasta ja sijoitusrahasto jakaantumisesta		
Kunta	Jäsenkunnan osuus peruspo:sta	Jäsenkunnan osuus peruspo:sta prosenttiosuus
Heinävesi	456 801,03	1,549 %
Ilomantsi	999 926,63	3,391 %
Joensuu	12 846 958,41	43,567 %
Juuka	1 099 215,26	3,728 %
Kitee	2 069 432,55	7,018 %
Kontiolahti	1 552 691,86	5,266 %
Lieksa	2 243 810,64	7,609 %
Liperi	1 871 212,94	6,346 %
Nurmes	1 939 835,07	6,578 %
Outokumpu	1 446 558,42	4,906 %
Polvijärvi	1 085 338,35	3,681 %
Rääkkylä	647 664,17	2,196 %
Tohmajärvi	1 228 014,31	4,165 %
Peruspääoma yhteensä	29 487 459,64	100,00 %

Liitetieto 26.) Erittely poistoerosta, jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa
Ei ole tietoja

Liitetieto 27.) Pitkäaikaiset velat

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	128 375 603,57	83 858 105,35	111 915 118,00	65 905 857,00
Pitkäaikaiset velat	128 375 603,57	83 858 105,35	111 915 118,00	65 905 857,00

Liitetieto 28.) Joukkovelkakirjalainat

	2022	2021	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00

Liitetieto 29.) Pakolliset varaukset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	104 776,76	116 548,76	104 776,76	116 548,76
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	4 840 647,00	6 341 828,00	4 840 647,00	6 341 828,00
Palkkaharmonisointi	24 112 008,00	0,00	24 112 008,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	29 057 431,76	6 458 376,76	29 057 431,76	6 458 376,76

Liitetieto 30.) Vieras pääoma

	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021	Kuntayhtymä 2021
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	167 828 021,00	14 474 048,00	133 052 069,00	12 374 048,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	3 181 466,69	0,00	1 519 320,12
Muut velat	0,00	7 552 786,65	0,00	8 655 649,49
Yhteensä	0,00	10 734 253,34	0,00	10 174 969,61
Velat jäsenkuntayhtymiltä				
Ostovelat	0,00	3 512 026,86	0,00	3 490 211,51
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	118 411,65
Yhteensä	0,00	3 512 026,86	0,00	3 608 623,16
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0,00	84 269,49	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	84 269,49	0,00	0,00
Velat muille				
Ostovelat	0,00	32 189 765,86	0,00	29 122 767,59
Muut velat	0,00	14 819 772,54	0,00	15 731 926,73
Siirtovelat	0,00	73 829 093,17	0,00	67 684 421,28
Yhteensä	0,00	120 838 631,57	0,00	112 539 115,60
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos/ korottomat velat kuntayhtymältä				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	84 531,30
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	84 531,30
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	167 828 021,00	149 643 229,26	133 052 069,00	148 781 287,67
Vieras pääoma yhteensä	317 471 250,26		281 833 356,67	

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Liitetieto 31.) Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	0,00	0,00	0,00

Liitetieto 32.) Muut velat (jakaantuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos ei erillisenä eränä taseessa)	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Muut velat				
Muut velat, lyhytaikaiset	15 965 993,25	16 710 265,18	22 372 559,19	24 387 576,22
Muut velat yhteensä 31.12.2022	15 965 993,25	16 710 265,18	22 372 559,19	24 387 576,22
Liitetieto 33.) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkojaksotukset	427 163,88	112 350,58	427 163,88	112 350,58
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	58 269 176,21	52 370 315,79	52 625 020,07	49 863 523,17
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 004 746,23	9 540 981,96	791 913,84	9 348 014,25
Potilasvakuutuskeskus,potilasvakuutus	1 154 880,00	1 168 200,00	1 154 880,00	1 168 200,00
Opetus- ja kulttuuriministeriö	0,00	114 000,00	0,00	114 000,00
L-S AVI/Sote-rakennuudistus	0,00	1 070 691,99	0,00	1 070 691,99
PK Hyvinvointialue/HVA ICT-valmistelu	0,00	943 721,00	0,00	943 721,00
ICT-muutoshanke	2 199 187,23	0,00	2 199 187,23	0,00
Sote rakennuudistushanke	135 621,81	0,00	135 621,81	0,00
Koronakorvus, kertapalkkiot	1 860 249,60	0,00	1 860 249,60	0,00
Valtiokonttori/rintamaveteraanit	890 415,05	0,00	890 415,05	832 434,02
Joensuun kaupunki	0,00	209 641,78	0,00	209 641,78
Muut menojäämät	8 224 327,46	3 126 470,58	10 445 031,74	1 023 255,77
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	74 165 767,47	68 656 373,68	70 529 483,22	0,00
Siirtovelat yhteensä	74 165 767,47	68 656 373,68	70 529 483,22	64 685 832,56
P-K Pelastuslastus liikelaitos	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	2 721 903,81	2 608 667,64	2 721 903,81	2 608 667,64
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	133 178,20	484 340,32	133 178,20	484 340,32
Muut erät	444 527,94	23 992,41	444 527,94	23 992,41
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 299 609,95	3 117 000,37	3 299 609,95	3 117 000,37
Pelan summa kuuluu taseen yhteisummaan				
Siirtovelat yhteensä	77 465 377,42	71 773 374,05	73 829 093,17	67 802 832,93

5.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 34.) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni 2022	Konserni 2021
Lainat julkisyhteisöiltä (Koy Paiholankoski)	209 424,58	227 669,38
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	526 094,83	526 094,83
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	<u>526 094,83</u>	<u>526 094,83</u>

Liitetiedot 35-37.) ei tietoja

Liitetieto 38.) Vuokravastuut

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Vuokravastuut yhteensä	49 569 938,30	37 483 522,11	65 259 008,93	51 032 515,44
Vuokravastuut yhteensä	44 649 002,38	33 581 371,49	60 439 960,15	47 212 021,03
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	19 949 107,37	14 435 896,63	18 584 125,03	13 712 821,79
Leasingvastuut yhteensä, koneet ja laitteet	4 920 935,92	3 902 150,62	4 819 048,78	3 820 494,41
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 050 971,64	1 809 646,74	1 994 031,79	1 763 908,37
- myöhemmin maksettavat korj. toim.kert.	2 869 964,28	2 092 503,88	2 825 016,99	2 056 586,04

Liitetieto 38.) Korttivastuut

Yrityskorttivastuut	31 964,57	19 850,74	31 694,57	19 850,74
---------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Liitetieto 39-40.) Vastuusitoumukset

Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Kiinteistö Oy Paiholankoski

Alkuperäinen pääoma			277 510,08	277 510,08
---------------------	--	--	------------	------------

Jäljellä oleva pääoma			17 424,59	23 232,79
-----------------------	--	--	-----------	-----------

Kuntayhtymän osuus 57 %			9 932,02	13 242,69
-------------------------	--	--	----------	-----------

Tikkamäen Palvelut Oy

Alkuperäinen pääoma			34 200 000,00	34 200 000,00
---------------------	--	--	---------------	---------------

Jäljellä oleva pääoma			12 222 649,37	24 276 694,93
-----------------------	--	--	---------------	---------------

Yhteensä

12 232 581,39	24 289 937,62
----------------------	----------------------

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
--	------------------	------------------	---------------------	---------------------

Takaukset muiden puolesta

Sakupe Oy

Alkuperäinen pääoma	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
---------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Jäljellä oleva pääoma	3 620 000,00	3 840 000,00	3 620 000,00	3 840 000,00
-----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Liitetieto 41.) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Muut vastuut				
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 825 417,33	2 605 890,35	85 475,98	199 944,01
Kiinteistöinvestointien arvonlisäveron palautusvastuu	3 256 774,05		3 256 774,05	
Muut sopimukset, esim. yhteistyö ja kumppanuusopimukset (Islab)				
Yhteensä	1 216 561,85	1 058 651,64		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	796 086,93	599 531,86		

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Koronvaihtosopimus 1	31972	31972	31972	31972
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	300 000,00	0,00	300 000,00
Sopimuksen eräpäivä		26.9.2022		26.9.2022
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko		1,280		1,280
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)		-2 643,96		-2 643,96
Koronvaihtosopimus 22	12660018	12660018	12660018	12660018
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoaa Kuntarahoitusta koronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Kuntarahoitusta koronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Kuntarahoitusta koronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoaa Kuntarahoitusta koronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	300 000,00	0,00	300 000,00
Sopimuksen eräpäivä		25.9.2022		25.9.2022
Kiinteä korko		1,280		1,280
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	0,00	4 073,69	0,00	4 073,69

Koronvaihtosopimus 5	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 750 000,00	2 250 000,00	1 750 000,00	2 250 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Vaihtuva korko		-0,533		-0,533
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	43 539,00	-116 010,00	43 539,00	-116 010,00
Koronvaihtosopimus 26	12660031	12660031	12660031	12660031
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1858069/2294604	1858069/2294604	1858069/2294604	1858069/2294604
Sopimuksen eräpäivä	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Sopimuksen eräpäivä	1 750 000,00	2 250 000,00	1 750 000,00	2 250 000,00
Kiinteä korko	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Vaihtuva korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	2,360	-0,533	2,360	-0,533
	-43 862,150	116 257,30	-43 862,150	116 257,30
Koronvaihtosopimus 6	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 333 341,00	1 666 674,00	1 333 341,00	1 666 674,00
Sopimuksen alkupäivä	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020
Sopimuksen eräpäivä	46 322,000	27.10.2026	46 322,000	27.10.2026
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	35 373,00	-93 749,00	35 373,00	-93 749,00
Koronvaihtosopimus 24	12660023	12660023	12660023	12660023
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893
Sopimuksen alkupäivä	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Sopimuksen eräpäivä	1 333 340,63	1 666 673,97	1 333 340,63	1 666 673,97
Kiinteä korko	27.4.2020	43 948,00	27.4.2020	27.4.2020
Vaihtuva korko	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	1,850	1,850	1,850	1,850
	2,106	-0,528	2,106	-0,528
	-35 528,71	94 033,09	-35 528,71	94 033,09
Koronvaihtosopimus 7	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 400 000,00	1 575 000,00	1 400 000,00	1 575 000,00
Sopimuksen eräpäivä	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	47 879,000	-128 004,00	47 879,000	-128 004,00
Koronvaihtosopimus 27	12660041	12660041	12660041	12660041
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564
Sopimuksen eräpäivä	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Sopimuksen eräpäivä	1 400 000,00	1 575 000,00	1 400 000,00	1 575 000,00
Kiinteä korko	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Vaihtuva korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	0,774	-0,528	0,774	-0,528
	-48 132,320	128 599,33	-48 132,320	128 599,33
Koronvaihtosopimus 8	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Sopimuksen alkupäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Vaihtuva korko		-0,530		-0,530
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	24 599,00	-79 102,00	24 599,00	-79 102,00

Koronvaihtosopimus 23	12660021	12660021	12660021	12660021
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Sopimuksen alkamispäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	0,764	-0,530	0,764	-0,530
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-24 785,08	79 401,21	-24 785,08	79 401,21
Koronvaihtosopimus 9	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 616 671,00	4 083 338,00	3 616 671,00	4 083 338,00
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Vaihtuva korko		-0,544		-0,544
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	143 625,000	-311 340,00	143 625,000	-311 340,00
Koronvaihtosopimus 17	12659910	12659910	12659910	12659910
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 616 671,26	4 083 337,94	3 616 671,26	4 083 337,94
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Kiinteä korko	1,85	1,85	1,85	1,85
Vaihtuva korko	2,125	-0,591	2,125	-0,591
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-143 792,10	313 429,30	-143 792,10	313 429,30
Koronvaihtosopimus 10	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 300 000,00	2 700 000,00	2 300 000,00	2 700 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko		-0,551		-0,551
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	72 247,000	-186 214,00	72 247,000	-186 214,00
Koronvaihtosopimus 21	12659934	12659934	12659934	12659934
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 300 000,00	2 700 000,00	2 300 000,00	2 700 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,85	1,850	1,85
Vaihtuva korko	1,378	-0,551	1,378	-0,551
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-73 249,05	186 930,65	-73 249,05	186 930,65
Koronvaihtosopimus 11	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 000 005,00	2 333 337,97	2 000 005,00	2 333 337,97
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko		-0,523		-0,523
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	72 060,000	-166 063,00	72 060,000	-166 063,00

Koronvaihtosopimus 20	12659933	12659933	12659933	12659933
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 000 004,63	2 333 337,97	2 000 004,63	2 333 337,97
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,012	-0,523	2,012	-0,523
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-72 198,22	166 806,36	-72 202,07	166 806,36
Koronvaihtosopimus 12	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 030 000,00	2 320 000,00	2 030 000,00	2 320 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko		-0,523		-0,523
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	79 314,000	-176 438,00	79 314,000	-176 438,00
Koronvaihtosopimus 18	12659927	12659927	12659927	12659927
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 030 000,00	2 320 000,00	2 030 000,00	2 320 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,012	-0,523	2,012	-0,523
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-79 443,04	177 273,77	-79 443,04	177 273,77
Koronvaihtosopimus 13	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 866 672,00	2 133 338,00	1 866 672,00	2 133 338,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	7.12.2027	17.10.2027	7.12.2027
Vaihtuva korko		-0,563		-0,563
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	69 529,000	-156 073,00	69 529,000	-156 073,00
Koronvaihtosopimus 19	12659929	12659929	12659929	12659929
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 866 672,00	2 133 338,00	1 866 672,00	2 133 338,00
Sopimuksen eräpäivä	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	1,975	-0,563	1,975	-0,563
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-69 660,84	156 712,93	-69 660,84	156 712,93
Koronvaihtosopimus 14	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 666 669,00	3 000 002,00	2 666 669,00	3 000 002,00
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Vaihtuva korko		-0,522		-0,522
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	116 615,000	-236 538,00	116 615,000	-236 538,00

Koronvaihtosopimus 16	12659893	12659893	12659893	12659893
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 666 668,63	3 000 001,97	2 666 668,63	3 000 001,97
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,519	-0,522	2,519	-0,522
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-116 962,02	237 527,58	-116 962,02	237 527,58
Koronvaihtosopimus 15	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 706 124,00	2 016 328,00	1 706 124,00	2 016 328,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Vaihtuva korko		-0,543		-0,543
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	60 590,00	-137 524,00	60 590,00	-137 524,00
Koronvaihtosopimus 25	12660025	12660025	12660025	12660025
	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean	Kumoa Nordean
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen	koronvaihtosopimuksen
	1824789/3010842	1824789/3010842	1824789/3010842	1824789/3010842
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon	sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 706 124,00	2 016 328,00	1 706 124,00	2 016 328,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,85	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,202	-0,54	2,202	-0,543
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-60 838,13	138 053,39	-60 838,13	138 053,39
Koronvaihtosopimus 28	12660731	12660731	12660731	12660731
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Sopimuksen eräpäivä		17.10.2036		17.10.2036
Vaihtuva korko		-0,523		-0,523
Kiinteä korko		1,310		1,310
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	0,000	-2 561 870,72	0,000	-2 561 870,72
Koronvaihtosopimus 29	10784671	10784671	10784671	10784671
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen
	SIUNSOLE2 korkolatttia	SIUNSOLE2 korkolatttia	SIUNSOLE2 korkolatttia	SIUNSOLE2 korkolatttia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 500 000,00	7 000 000,00	10 500 000,00	7 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		2.1.2020		2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä		2.1.2023		2.1.2023
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	0,00	64 704,09	0,000	64 704,09
Koronvaihtosopimus 30	12660732	12660732	12660732	12660732
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen
	12660731 korkolatttia	12660731 korkolatttia	12660731 korkolatttia	12660731 korkolatttia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		43 755,00		17.10.2019
Sopimuksen eräpäivä		17.10.2023		17.10.2023
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)		167 030,71		167 030,71
Koronvaihtosopimus 31	SIUNSOLE2	SIUNSOLE2	SIUNSOLE2	SIUNSOLE2
	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	7 000 000,00	0,00	7 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		2.1.2020		2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä		2.4.2049		2.4.2049
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	0,000	-9 002 580,56	0,000	-9 002 580,56

Koronvaihtosopimus 32	SIUNSONTE3	SIUNSONTE3	SIUNSONTE3	SIUNSONTE3
	nollalattiatinen	nollalattiatinen	nollalattiatinen	nollalattiatinen
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	16 000 000,00	18 000 000,00	16 000 000,00	18 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020
Sopimuksen eräpäivä	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-1 894 454,55	-285 851,07	-1 894 454,55	-285 851,07
Koronvaihtosopimus 33	SIUNSONTE4	SIUNSONTE4	SIUNSONTE4	SIUNSONTE4
	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen	Kynnyksellinen
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus	koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	18.3.2021	18.3.2021	18.3.2021	18.3.2021
Sopimuksen eräpäivä	18.3.2031	17.3.2031	18.3.2031	17.3.2031
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-4 069 577,14	-399 499,71	-4 069 577,14	-399 499,71
Koronvaihtosopimus 33	SIUNSONTE5		SIUNSONTE5	
	Kynnyksellinen		Kynnyksellinen	
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus		koronvaihtosopimus	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	19 000 000,00		19 000 000,00	
Sopimuksen alkupäivä	19.11.2021		19.11.2021	
Sopimuksen eräpäivä	19.11.2031		19.11.2031	
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-3 085 440,43		-3 085 440,43	
Koronvaihtosopimus 34	SIUNSONTE7		SIUNSONTE7	
	Kynnyksellinen		Kynnyksellinen	
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus		koronvaihtosopimus	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000,00		25 000 000,00	
Sopimuksen alkupäivä	14.12.2022		14.12.2022	
Sopimuksen eräpäivä	14.12.2052		14.12.2052	
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-549 912,50		-549 912,50	
Koronvaihtosopimus 35	SIUNSONTE6		SIUNSONTE6	
	Kynnyksellinen		Kynnyksellinen	
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	koronvaihtosopimus		koronvaihtosopimus	
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00		30 000 000,00	
Sopimuksen alkupäivä	17.10.2022		17.10.2022	
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2050		17.10.2050	
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	3 386 983,67		3 386 983,67	

Tikkamäen Palvelut Oy	2022	2021
Koronvaihtosopimus 1	1420495/193021	1420495/193021
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)		Lainasalkun suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00
Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024	16.10.2024
Vaihtuva korko		-0,520
Kiinteä korko	1,37	1,371
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	343 289,00	-477 382,00
Koronvaihtosopimus 2	11965928	11965928
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	1420495/1932021	1420495/1932021
	kassavaikutuksen	kassavaikutuksen
	sekä markkinaarvon	sekä markkinaarvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00
Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024	16.10.2024
Kiinteä korko	1,37	1,371
Vaihtuva korko	2,012	-0,520
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	-341 600,50	478 997,34
Koronvaihtosopimus 3	11965937	11965937
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 714 285,36	11 326 530,24
Sopimuksen eräpäivä	20.7.2024	20.7.2034
Vaihtuva korko	1,456	-0,509
Kiinteä korko	1,02	1,020
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	1 492 183,46	-746 356,91
Koronvaihtosopimus 4	11965933	11965933
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen	Koronvaihtosopimuksen
		11965937 korkolattia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 741 285,36	11 326 530,21
Sopimuksen eräpäivä	20.4.2023	20.4.2023
Vaihtuva korko		0,000
Kiinteä korko		0,000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)		89 930,57
Koronvaihtosopimus 5	139496880	139496880
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 900 000,00	4 900 000,00
Sopimuksen eräpäivä	29.9.2029	29.9.2029
Vaihtuva korko		
Kiinteä korko		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)	706 454,16	82 858,25

Sopimustyyppi	Avoinna oleva nimellismäärä	Suojatun lainapääoman määrä	Käypä arvo
Koronvaihtosopimukset	110 000 000	60 %	6 215 486
Korkolattiat	10 500 000	6 %	-
Yhteensä	120 500 000	66 %	6 215 486

5.5. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Palvelualue	2022			2021		
	Vakinainen	Määräaikainen	Yht.	Vakinainen	Määräaikainen	Yht.
100 PERHE- JA SOS.PALVELUT, L			0	43	12	55
110 LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	136	38	174			
120 PERHE- JA SOS.PALVELUT, E			0	40	9	49
130 LASTESUOJELU	135	33	168			
140 PERHE- JA SOS.PALVELUT, P			0	43	11	54
150 TYÖIKÄISTEN PALVELUT	102	17	119			
170 PERHE- JA SOS.PALVELUT, KESKINEN			0	219	43	262
181 VAMMAISPALVELUT	97	14	111	118	29	147
185 VAMM.PALV.ASUMINEN, TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINT	394	58	452	380	40	420
190 PERHE- JA SOS.PALV.YHTEISET	1		1			
200 IKÄIHMISTEN PALVELUT, LÄNSI	391	80	471	399	83	482
210 IKÄIHMISTEN PALVELUT, ETELÄ	402	55	457	405	58	463
220 IKÄIHMISTEN PALVELUT, POHJ.	446	70	516	472	57	529
241 IKÄIHMISTEN PALVELUT, KESKINEN	631	123	754	559	90	649
280 ARJEN TUKIPALVELUT	56	22	78	53	17	70
290 IKÄIHMISTEN PALVELUJEN YHTEISET	2		2	1	0	1
300 SAIRAALAPALVELUT	1475	204	1679	1266	231	1497
410 VASTAANOTTOPALVELUT	718	139	857	688	181	869
500 24/7 PALVELUALUE			0	161	31	192
510 KUNTOUTUS	242	34	276	237	36	273
580 TERV.- JA SHPALV. YHTEISET	69	2	71	83	7	90
800 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	47	8	55	50	7	57
910 HALLINTOPALVELUT	22	3	25	22	2	24
920 TUKIPALVELUT	310	36	346	365	36	401
921 HANKINTA- JA LOGISTIIKKAPALVELUT	54	14	68	12	12	24
930 HENKILÖSTÖPALVELUT	186	12	198	149	8	157
950 KEHITTÄMISPALVELUT	3	28	31	3	15	18
960 TALOUSPALVELUT	13		13	13	0	13
961 DIGITAALISET PALVELUT	38	7	45	36	4	40
962 HANKINTAPALVELUT			0	6	0	6
970 TEKNISET PALVELUT	55	6	61	54	4	58
971 TILASUUNITTELUPALVELUT	2		2	3	0	3
990 KONSERNIHALLINTO	14	1	15	18	0	18
	6041	1004	7045	5897	1023	6920
2 Pohjois-Karjalan pelastuslaitos-liikelaitos						
Varsinainen henkilökunta	278	60	338	279	60	339
Sopimuspalomiehet			0	0	0	0
Yhteensä	6319	1064	7383	6176	1083	7259

Liitetieto 43.) Henkilöstökulut

		Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	Palkat	341 997 720,83	303 997 331,73
	Palkkiot	762 889,64	585 758,58
	Henkilöstökorvaukset ja muut henk.menojen kc	-5 764 273,08	-5 271 314,04
Henkilösivukulut			
	Eläkekulut	73 790 162,04	67 612 783,87
	Muut henkilösivukulut	12 709 099,82	11 423 070,86
Yhteensä tuloslaskelman mukaan		423 495 599,25	378 347 631,00
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		421 182,78	1 133 903,02
Henkilöstökulut yhteensä		423 916 782,03	379 481 534,02

Liitetieto 44.) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Kokoomus	3 028,00	3 988,00
Kristillisdemokraatit	240,00	176,00
Keskusta	6 508,00	11 265,75
SDP	5 416,00	11 120,23
Vasemmistoliitto	40,00	200,00
Vihreät	1 056,00	1 280,00
Perussuomalaiset	1 248,00	816,00
Sininen Tulevaisuus	0,00	240,00
Liike Nyt Kitee	48,00	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	17 584,00	29 085,98

Liitetieto 45.) Tilintarkastajan palkkiot

	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Tilintarkastusyhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot/ KPMG Julkishallinnon Palvelut OY	0,00	17 630,00
Tilintarkastuspalkkiot/ Bdo Audiator Oy	21 850,10	13 772,85
Tilintarkastuspalkkiot/ Bdo Audiator Oy, kilpailuneutraliteetti	0,00	750,00
Tilintarkastuspalkkiot/ Bdo Audiator Oy	0,00	3 012,40
Bdo Audiator Oy/lausunto turvakodin tarkastuksesta	1 193,94	0,00
Palkkiot yhteensä	23 044,04	35 165,25

Liitetieto 46.) Selvitys kuntayhtymän ja sen intressitahojen välisestä liiketoimista

Intressitahotapahtumat

46.

Toimitusjohtaja Ilkka Pirskanen

Kuntayhtymä
2022Kuntayhtymä
2021

Kuntayhtymän toimitusjohtajan kanssa on 27.5.2016 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden kokonaispalkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Pääomalinasaamiset

Koy Paiholankoski, Yhtymävaltuusto 10.10.2019 § 40		28 600,00	28 600,00
Ostot intressitahoilta yhteensä		48 633 485,42	44 968 874,23
Liikelaitoskuntayhtymilt Islab		17 925 028,44	18 473 075,21
Tytäryhteisöiltä		30 089 491,32	26 436 256,36
Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy		24 955 707,60	22 030 789,48
Tikkamäen Palvelut Oy		1 653 549,42	1 416 853,57
Siun Säätiö sr		1 193,64	0,00
Siun Työterveys Oy		3 479 040,66	2 988 613,31
Osakkuusyhteisöiltä		618 965,66	59 542,66
Asunto Oy Pälkjärvenkatu 2		23 270,13	44 948,44
Asunto Oy Tikkamäenpuisto		18 992,58	14 594,22
Järvi-Suomen terveyspalvelut		576 702,95	0,00
V. 2019 osuudet alle 20 %, oikaistu osuu- tasetilille 1208 (muut osakkeet ja osuud			
Oikeushenkilöt yhteensä		176 512,83	2 808 454,65
Kettunen Pekka Juhani, valtuuston jäsen		0,00	2 156 240,29
Hammashoito M.Kämäräinen Oy, hallituksen puheenjohtaja Matti Kämäräinen		0,00	6 520,00
Kuntoutumis- ja päiväkeskus Ilona, valtuuston varapuheenjohtaja Hannu Urjanheir		0,00	434 489,11
Puhas Oy, valtuuston puheenjohtaja Pentti Keskisalo		176 512,83	211 205,25
Lieksan Kiinteistöt Oy, puh.joht. Jukka Pöppönen		28 691,69	0,00
Myynnit intressitahoille yhteensä		3 870 435,93	3 640 756,38
Liikelaitoskuntayhtymilt Islab		1 232 311,66	1 153 307,43
Tytäryhteisöiltä		2 638 124,27	2 487 448,95
Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy		1 754 580,98	1 745 313,38
Tikkamäen Palvelut Oy		425 992,56	302 213,74
Siun Säätiö sr		0,00	620,00
Siun Työterveys Oy		457 550,73	439 301,83

Ostot on toteutettu palvelusopimusten mukaisesti ja myynnit koostuvat tavanomaisista palvelutuotantoon tarvittavista aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen myynneistä.

6. Liikelaitoksen erillistilinpäätös

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos

Turvallisuuden varautumisen lautakunta 23.2.2023 4 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

1 Tilinpäätös

Kuntayhtymän liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Lisäksi liikelaitoksen tilinpäätöksen laadinnasta noudatetaan kunnallisen liikelaitoksen säännöksiä (KuntaL 120 §). Liikelaitoksen tehtävistä määritellään kuntalaissa (KuntaL luku 9).

Liikelaitoksen erillistilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ja niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä ensihoitopalveluiden tuottamisesta Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1. Pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.
2. Pelastustoimen valvontatehtävistä.
3. Väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.
4. Pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.
5. Öljyntorjunnasta ja muistakin muissa laeissa alueen pelastustoimelle säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua yhteistoimintasopimuksessa sovitulla tavalla.

2 Toimintakertomus

2.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Liikelaitoksen toimintavuoteen vaikuttivat merkittävästi kuntayhtymän toimintojensiirtyminen hyvinvointialueelle ja kansainvälisen turvallisuustilanteen kiristyminen Venäjän hyökättyä Ukraina.

Hyvinvointialueen suunnittelu- ja valmistelutehtävät työllistivät merkittävästi pelastuslaitoksen päällikkö- ja asiantuntijatehtävissä olevaa henkilöstöä. Valmistelun pääpainona oli turvallinen siirtymä uuteen organisaatioon, että asukkaiden palvelut jatkuvat keskeytymättä sekä talous- ja palkkahallinto toimii vuoden vaihteessa normaalisti. Huhtikuun alusta lukien pelastuslaitoksella ylläpidettiin päällekkäistä hallintoa hyvinvointialueen uuden organisaation kanssa. Liikelaitoksen johtokunta keskittyi tehtävänsä mukaan kuluneen vuoden liikelaitoksen toimintojen ylläpitämiseen. Hyvinvointialueella turvallisuuden ja varautumisen lautakunta huolehti uuden pelastuslaitoksen toimialueen käynnistämiseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

Helmikuun alussa syttynyt Ukrainan sota vaikutti myös pelastuslaitoksen toimintaan ja sen valmiuteen. Pelastuslaitos lähetti materiaaliapuna muun muassa ambulanssin ja pelastuskalustoa Ukrainan pelastusministeriölle. Ukrainan sotatilanteen kehittymistä seurattiin tarkkaan yhdessä muiden turvallisuusviranomaisten kanssa ja päivitettiin yhteistyössä erilaisia suunnitelmia. Pelastuslaitos järjesti vuoden aikana kansalaisille suunnattua varautumis- ja väestönsuojelukoulutusta.

Elokuussa Kreikka pyysi apua maastopalojen hallintaan EU:n pelastuspalvelumekanismi kautta. Sisäministeriö päätti lähettää Kreikkaan 50 pelastustyöntekijää kahdessa ryhmässä. Pelastuslaitokselta osallistui 11 työntekijää maastopalojen sammutustöihin. Avunannon lisäksi Kreikasta saatiin kokemusta ja oppeja, joita hyödynnetään maastopalojen sammutuksessa Suomessa.

Pelastuslaitos osallistui hankekumppanina Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen hallinnoimaan FIGFFF-V – hankkeeseen, jonka tavoitteena on kehittää maastopalojen maasammutussuorituskykyä paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. Lisäksi FI GFFF-V muodostelma on käytettävissä myös Euroopan alueella. Maastopalomuodostelma perustettiin viiden Itä- ja Kaakkois-Suomen pelastuslaitosten kesken. Mukana ovat Etelä-Karjalan lisäksi Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Kymenlaakson pelastuslaitokset. Muodostelman toiminnassa on mukana 244 henkilöä, jotka koostuvat niin päätoimisesta kuin sopimushenkilöstöstä.

Kulunut toimintavuosi on yhtymävaltuuston 8.10.2021 hyväksymän pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2021–2024 palvelutasopäätöskauden toinen vuosi. Palvelutasopäätökseen sisältyi useita toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli kehittää

pelastuslaitoksen toimintavalmiutta. Päätoimenpiteet ovat olleet painopistepaloasemien toiminnan vahvistaminen lisäresursoinnilla, Pekkalan pelastusaseman kehittäminen, moniammatillisen toiminnan kehittäminen sekä VPK- ja yhdistyssopimusten kehittäminen.

Pelastustoimella oli yhteensä 3 662 hälytystehtävää, joista ensihoitopalvelua tukevia ensivastetehtäviä oli 666 kappaletta. Ensihoitopalvelulla oli hätäkeskuksen kautta välitettyjä ensihoitotehtäviä yhteensä 35 097 kappaletta.

Pohjois-Karjalan alueella tapahtui vuoden aikana yksi vaikutuksiltaan merkittävä tulipalo. Joensuussa paloi kerrostalon ullakkorakenteet joulukuussa. Tulipaloista aiheutui maakunnassa 0,6 milj. euroa vahingot ja 8 ihmistä evakuoitiin pelastuslaitoksen toimesta. Talon asukkaille järjestettiin yhteistyössä sosiaali- ja perhepalveluiden kanssa tilapäinen majoitus.

Liikelaitoksen tilikauden tulos oli 0,82 milj. euroa alijäämäinen.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos-liikelaitoksen toiminta lakkasi 31.12.2022 pelastustoimen järjestämävastuun siirryttyä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle.

2.2 Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen toimintatulot olivat 35,42 milj. euroa ja toimintamenot 35,14 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 1,06 milj. euroa. Tilikauden tulos oli alijäämäinen 0,82 milj. euroa.

Toimintatulot toteutuivat talousarviota pienempänä 0,48 milj. euroa.

Öljynsuojarahasto myönsi pelastuslaitokselle avustusta vuoden 2011 käyttötalouden 0,13 milj. euroa. Lisäksi vuoden 2022 toteutuneiden kustannusten perusteella on rahastolta haettu lisää avustusta 0,2 milj. euroa.

Toimintamenot toteutuivat 0,85 milj. euroa (+10,7 %) talousarviota suurempana.

Henkilöstökulut ylittyivät 0,33 milj. eurolla (+1,3 %). Ylitys aiheutui ennakoitua suuremmasta sijaisten tarpeesta ja erilliskorvausten määrästä.

Henkilöstökulut sisältävät työtuomioistuimen päätöksen mukaisia henkilöstölle maksettuja takautuvia työaikakorvauksia yhteensä 4,64 milj. euron edestä. Maksetut korvaukset laskutettiin kunnilta ylimääräisinä yhteistoimintakorvauksina.

Materiaalit ja palvelut ylittyivät 0,59 milj. eurolla (+12,0 %). Ylitys johtuu muun muassa polttoaineiden hinnankorotuksista ja hoitotarvikkeiden ennakoitua suuremmasta tarpeesta sekä kaluston rikkoutumisista aiheutuvista kunnossapitomenoista.

Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat talousarviota pienempänä 0,07 milj. euroa (-2,6 %)

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,06 milj. euroa (-5,8 %) talousarviota pienempänä. Poistojen alittumiseen vaikutti talousarviovuoden ajoneuvohankintojen ajoittuminen loppuvuoteen.

Vuonna 2022 maakunnan asukaskohtainen kustannustavoite pelastustoimen palveluista oli ka 95,86 euroa/asukas (maakunnan asukasluku 31.12.2020 163 537 asukasta). Kuntamaksuosuuksia laskutettiin 15 676 896 euroa. Lisäksi Lieksan kaupungin kanssa tehdyn kehittämissopimuksen mukaisesti laskutettiin kaupungilta ylimääräistä kuntamaksuosuutta 93 000 euroa. Pelastustoimen asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 94,51 euroa.

Ensihoitopalvelujen asukaskohtainen kustannustavoite vuonna 2022 oli 39,19 euroa/asukas (31.12.2020 163 537 asukasta). Maksuosuuksia laskutettiin Siun Sote- Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymältä 6 408 400,08 euroa. Pelastuslaitoksen tuottaman ensihoitopalvelun asukaskohtaiseksi nettokustannukseksi muodostui toteutuneiden kustannusten mukaisesti 45,53 euroa/asukas.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2 022	Poikkeama	Poikkeama %	Ed.vuoden toteuma
Liiketoiminnan tulot	30 855 862	5 038 714	35 894 576	35 419 412	-475 164	-1,3	28 375 779
Liikevaihto	30 095 148	4 300 000	34 395 148	34 899 940	504 792	1,5	27 876 791
Liiketoiminnan muut tuotot	200 000	0	200 000	307 523	107 523	53,8	336 731
Muut tuet ja avustukset	560 714	738 714	1 299 428	211 949	-1 087 479	-83,7	162 257
Liiketoiminnan menot	-30 377 148	-5 038 714	-35 415 862	-36 198 824	-782 962	-2,2	-28 184 702
Materiaalit ja palvelut	-4 762 500	-138 714	-4 901 214	-5 490 967	-589 753	-12,0	-4 720 774
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 713 700	-78 714	-1 792 414	-2 196 017	-403 603	-22,5	-1 905 052
Palvelujen ostot	-3 048 800	-60 000	-3 108 800	-3 294 949	-186 149	-6,0	-2 815 723
Henkilöstökulut	-21 534 700	-4 900 000	-26 434 700	-26 769 693	-334 993	-1,3	-20 339 704
Palkat ja palkkiot	-17 700 300	-4 064 366	-21 764 666	-22 090 049	-325 383	-1,5	-16 750 261
Henkilösivukulut	-3 834 400	-835 634	-4 670 034	-4 679 645	-9 611	-0,2	-3 589 442
Eläkekulut	-3 143 000	-688 910	-3 831 910	-3 870 352	-38 442	-1,0	-2 962 441
Muut henkilösivukulut	-691 400	-146 724	-838 124	-809 293	28 831	3,4	-627 001
Poistot ja arvonalentumiset	-1 123 000	0	-1 123 000	-1 057 592	65 408	5,8	-928 179
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 123 000	0	-1 123 000	-1 057 592	65 408	5,8	-928 179
Liiketoiminnan muut kulut	-2 956 948	0	-2 956 948	-2 880 571	76 377	2,6	-2 196 044
Liikeylijäämä (-alijäämä)	478 714	0	478 714	-779 412	-1 258 126		191 078
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	-37 578	-37 578		-1 736
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	478 714	0	478 714	-816 989	-1 295 703		189 342
Satunnaiset tulot ja -menot	0	0	0	0	0		0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	478 714	0	478 714	-816 989	-1 295 703		189 342

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä	478 714	0	478 714	-779 412	-1 258 126
Poistot ja arvonalentumiset	1 123 000	0	1 123 000	1 057 592	-65 408
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-37 578	-37 578
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-4 226	-4 226
	1 601 714	0	1 601 714	236 377	-1 365 337
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-1 649 000	0	-1 649 000	-1 603 526	45 474
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	192 000	0	192 000	284 555	92 555
Omaisuuksien myyntitulot (+)	0	0	0	4 226	4 226
	-1 457 000	0	-1 457 000	-1 314 745	142 255
Toiminnan ja investointien rahavirta	144 714	0	144 714	-1 078 368	-1 223 082
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutokset			0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	144 714	0	144 714	-1 078 368	-1 223 082

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Pelastustoimi					
Sammutus- ja säiliöautot sekä kevyt- ja hybridiyksiköt varusteineen					
Hankinnat/alusat ja korirakenteet	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-250 847,00	-847,00
Rahoitusosuudet	42 000,00	0,00	42 000,00	39 923,82	-2 076,18
Netto	-208 000,00	0,00	-208 000,00	-210 923,18	-2 923,18
Muu ajoneuvo- ja venekalusto varusteineen					
Hankinnat	-89 000,00	0,00	-89 000,00	-37 647,40	51 352,60
Netto	-89 000,00	0,00	-89 000,00	-37 647,40	51 352,60
Pelastuskalusto					
Hankinnat	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-155 714,04	-55 714,04
Netto	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-155 714,04	-55 714,04
Öljyn ja vaarallisten aineiden torjuntakalusto					
Hankinnat	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00
Netto	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00
Öt-vene/alus					
Hankinnat	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-68 789,28	31 210,72
Rahoitusavustus	0,00	0,00	0,00	68 789,28	68 789,28
Netto	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	100 000,00
Metsäpalohanke/kalusto					
Hankinnat	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-234 848,60	-34 848,60
Rahoitusavustus	150 000,00	0,00	150 000,00	157 029,07	7 029,07
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-77 819,53	-27 819,53
Paloasemien kalustaminen ja toimitilaturvallisuus					
Hankinnat	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-36 261,69	3 738,31
Netto	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-36 261,69	3 738,31
Väestöhälyttimet					
Hankinnat	-90 000,00	0,00	-90 000,00	-21 220,00	68 780,00
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	10 525,12	10 525,12
Netto	-90 000,00	0,00	-90 000,00	-10 694,88	79 305,12
Viestintälaitteet					
Hankinnat	0,00	0,00	0,00	-35 870,00	-35 870,00
Netto	0,00	0,00	0,00	-35 870,00	-35 870,00
Tietoliikennelaitteet (peke)					
Hankinnat	0,00	0,00	0,00	-16 709,07	-16 709,07
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	8 287,70	8 287,70
Netto	0,00	0,00	0,00	-8 421,37	-8 421,37
On.Ehkä ICT sovellus					
Hankinnat	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00
Pelastustoimi					
Investointimenot	-949 000,00	0,00	-949 000,00	-857 907,08	91 092,92
Rahoitusosuudet investointimenoihin	192 000,00	0,00	192 000,00	284 554,99	92 554,99
Nettoinvestoinnit	-757 000,00	0,00	-757 000,00	-573 352,09	183 647,91
Ensihoito					
Hankinnat					
Ambulanssit/Hybridit varusteineen	-660 000,00	0,00	-660 000,00	-688 549,12	-28 549,12
Muu ensihoidon kalusto	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-57 070,00	-17 070,00
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-745 619,12	-45 619,12
Ensihoito					
Investointimenot	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-745 619,12	-45 619,12
Omaisuuksien myyntitulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoinvestoinnit	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-745 619,12	-45 619,12
Pelastuslaitos yhteensä					
Investointimenot	-1 649 000,00	0,00	-1 649 000,00	-1 603 526,20	45 473,80
Rahoitusosuudet investointimenoihin	192 000,00	0,00	192 000,00	284 554,99	92 554,99
Omaisuuksien myyntitulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettoinvestoinnit	-1 457 000,00	0,00	-1 457 000,00	-1 318 971,21	138 028,79

Tavoitteiden toteutuma

Liikelaitoksen valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja määrälliset tavoitteet sekä palvelutason mittarit vuonna 2022:

Pelastuslaitos	Mittari	Tavoite 2022	TP 2022
Asiakaspalvelumme on huippuluokkaa	<i>Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla</i>	> 90 %	89 %
Palvelujemme piiriin / hoidontarpeen arvioon pääsemistä nopeutetaan	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka A-B ydinkeskusta ensihoito 90 % tehtävistä.</i>	≤ 11 min *	12:26 min
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen riskiluokka C koko maakunta/ensihoito</i>	≤ 30 min	38:59 min
	<i>Palvelutasopäätöksen toteutuminen kiireelliset pelastustehtävät, ensimmäinen yksikkö 1. riskiluokka, saavutettu tavoiteajassa prosenttia/tehtävistä</i>	≥ 50 %	43 %
	<i>Ongelmalliset riskiruojut lkm./pelastustoimi</i>	< 4 kpl	5 kpl
	<i>Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa onnettomuuskohteet kaikissa riskiluokissa 12 minuutissa (mediaanitarkastelu).</i>	≤ 12 min	9:04 min
Henkilöstömme työhyvinvointi on korkealla tasolla	<i>Sairauspoissaolopäivät vähenevät 4 %</i>	>87 päivää	+546 pv +12,5 %
Johtamisemme on luottamusta herättävää ja arvostavaa	<i>Kehityskeskustelujen toteumaprosentti</i>	100 %	91 %
	<i>Kehityskeskustelujen hyödyllisyysprosentti</i>	> 36,0 %	31,2 %
Onnistumme rekrytoinnissa	<i>Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuusprosentti</i>	≤ 8 %	9,2 %
	<i>Vakituisen henkilöstön tulovaihtuvuusprosentti</i>	≥lähtövaihtuvuus	7,8 %
Toimintamme on kustannustehokasta	<i>Tilikauden yli/alijäämä</i>	≥ 0,5 M€	-0,81 M€
	<i>Investointeihin myönnetyn määrärahan kokonaissumma (Brutto)</i>	≤ 1,65 M€	1,60 M€

*Kys-Erva-alue päätti riskiluokan A-B ydinkeskusta ensihoito 90 % tehtävistä uudeksi tavoiteajaksi 12 min.

Pelastuslaitos ei saavuttanut yhtymävaltuuston asettaman muutetun talousarvion mukaisen taloudellista tavoitetta (tilikauden yli/alijäämä). Tilikauden tulos jäi alijäämäinen 0,82 milj. euroa.

Investoinnit toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Investointiryhmien välillä tehtiin muutoksia kansainvälisen turvallisuustilanteen aiheuttaman painopisteiden muutosten ja kaluston toimitusvaikeuksien vuoksi.

Päätöksen henkilöstön kanssa käydyille kehityskeskusteluille asetettu tavoite ei täyttynyt. Kehityskeskustelut käytiin 91 %:n kanssa henkilöstöstä.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrät lisääntyivät voimakkaasti tammi- ja maaliskuun välisenä aikana operatiivisen henkilökunnan koronavirukselle altistumisten vuoksi. Lisätyövoimaa on tarvittu paikkamaan mm. poissaolevan henkilökunnan aiheuttamaa vajetta.

Pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden toimintavalmiusajat eivät toteutuneet vuodelle 2022 asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Pelastustoimen ja ensihoito-palveluiden

palvelutasopäätösten päivityksen yhteydessä laadittiin kehittämissuunnitelma, jotka sisälsivät toimenpiteet operatiivisten palvelujen laadun ja saatavuuden kehittämisestä Pohjois-Karjalassa vuosille 2023–2026.

Liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä palvelutason mittarit vuonna 2022:

Pelastuslaitoksella on kaikkien kuntien alueella ympärivuorokauden toimiva palveluverkosto, jota ylläpidetään kaikissa turvallisuustilanteissa. Tulevaisuuden palveluita suunniteltaessa on tärkeää hyödyntää koko palveluverkostoa mahdollisemman optimaalisella tavalla. Paloasemaluokituksen avulla optimoidaan sen tuottamat palvelut ja pelastuskalusto paloaseman toiminta-alueen riskejä vastaavaksi. Lähipalvelujen tukemiseksi kehitettiin moniammatillista toimintaa ja pelastusalan vapaaehtoistoimintaa.

Yhteistoimintaneuvotteluissa saavutettujen toimenpiteiden jalkauttamista jatkettiin vuoden 2022 aikana. Hallinto- ja toimistotehtävät integroitiin hyvinvointialueen yhteisten palveluiden alueelle. Pelastuslaitoksen työvuorosuunnittelu toteutetaan kaikkien paloasemien osalta keskitetysti resurssitoimiston toimesta.

Nurmekseen ja Uimaharjuun valmistuivat uuden toimintakonseptin mukaisen pelastusasemat. Uimaharjuun pelastusasemahanke toteutettiin yhteistyössä Stora Enson kanssa. Pekkalan pelastusasema rakentaminen käynnistyi toimintavuoden aikana. Toiminnallisesti Pekkalan pelastusaseman toiminnot aloitettiin toukokuussa väliaikaisissa toimitiloissa. Toimintavuoden aikana neuvoteltiin yhteistyössä Heinäveden kunnan ja Outokummun kaupunkien kanssa pelastusasemahankkeiden toteuttamisvaihtoehdoista ja aikataulusta. Outokummun pelastusaseman rakentaminen käynnistyi toimintavuoden aikana.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen toteutuminen arvioinnin yhteydessä tehtiin palvelutasopäätökseen päivitys, jonka hyvinvointialueen valtuusto hyväksyi joulukuussa.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen omavalvontasuunnitelma laadittiin osana hyvinvointialueen omavalvontasuunnitelmaa.

Pelastustoimen ja ensihoidon palveluiden toteutuminen

Operatiivinen toiminta

Pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasopäätöksissä edellytettävää toimintavalmiutta tarkastellaan suhteessa riskiluokan vaatimaan toimintavalmiusaikaan. Mittarina käytetään onnettomuuskohteen tai potilaan tavoittamisaikaa.

Pelastustoimen toimintavalmiusajan toteutuminen				
Ensimmäinen yksikkö				
kiireelliset pelastustehtävät				
Riskiluokka	Tavoite	TOT 2020	TOT 2021	TOT 2022
I	50 %	53 %	49 %	43 %
II	50 %	80 %	81 %	83 %
III	50 %	93 %	96 %	93 %
Yhteensä	50 %	77 %	77 %	77 %
Ensihoitopalveluiden palvelutason toteutuminen				
Riskiluokka	A-B mediaani	TOT 2022	A-B 90 %	TOT 2022
Ydintaajama	8 min	7:15 min	12 min	12:26
Muu taajama	10 min	9:07 min	25 min	22:32 min
Asuttu maaseutu	20 min	18:32 min	35 min	35:00 min
Riskiluokka	C 90 %		D 90 %	
Maakunta	30 min	38:59	120 min	48:43 min

Pelastustoimen tuottaman nopean avun toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteet eivät toteutuneet 1. riskiluokan alueella. Joensuun keskustan alueella on yksittäisiä riskiruutuja, joilla asetetut tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista.

Neljän vuoden tarkastelujaksolla on muodostunut viisi ongelmaruutua, joissa ei palvelutasopäätöksen mukainen toimintavalmiusaika toteudu. Ruudut sijaitsevat Joensuussa Niinivaaran ja Rantakylän alueella sekä Liperin Honkalammella, Nurmeksen ja Ilo matsin keskustassa. Paloasemien sijainti ei nykyisten valtakunnallisten toimintavalmiusaikatavoitteiden näkökulmasta ole enää paikoin optimaalinen. Kuntakohtaisessa tarkastelussa palvelutasohaasteita on Joensuussa, Liperissä, Outokummussa, Nurmeksessa ja Kontiolahdella.

Pelastustoimen ensimmäinen yksikkö saavutti kaikista kiireellisistä hälytystehtävistä onnettomuuskohteet 77 % asetetussa tavoiteajassa.

Ensihoidon palvelutaso toteutui pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena. Kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden (A-B-tehtävät) palvelutasopäätöksen mukaista

toimintavalmiusaikatavoitetta ei saavutettu 90 % tavoitettavuuden osalta Joensuun ydinkeskustan alueella. Toimintavalmiusajan 26 sekunnin ylittymiseen vaikuttivat mm. Joensuun alueen tehtävämäärien lisääntyminen, joista aiheutuu ajoittaista resurssivajetta päällekkäisten ensihoitotehtävien johdosta.

Kiireettömissä C tehtävissä 30 min aikatavoitteen saavuttaminen koko maakunnan alueella on haastavaa pitkien välimatkojen vuoksi. C-tehtävissä potilaat tavoitettiin noin 39 minuutissa. Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

Pelastuslaitos tuki moniammatillisesti ikäihmisten kotona asumisen turvallisuutta ja pyrkii lisäämään omalla toiminnallaan turvallisuuden tunnetta. Ikäihmisten koteihin tehtiin kohdennettuja valvontakäyntejä, huolehdittiin harva-alueilla turvapuhelin tehtävistä ja koko maakunnan alueella hoidontarpeen arvioinnista. Kotiin vietävä palveluja kehitetään yhteistyössä Siun soten muiden toimijoiden kanssa.

Ensihoitopalveluiden palvelutuotannon laadun ja vaikuttavuuden mittaristoa kehitettiin toimintavuoden aikana.

Ensihoidon johtamis- ja esihenkilöjärjestelmän kehityssuunnitelma laadittiin toimintavuoden aikana. Suunnitelman mukaiset kehittämistoimenpiteet toteutetaan vuoden 2023 aikana.

Ensihoitopalveluissa otettiin käyttöön viranomaisten yhteinen kenttäjohtamis-järjestelmä (KEJO). Kenttäjohtamisjärjestelmän käyttöönotto perustuu lakisääteiseen käyttövelvollisuuteen.

Operatiivisen toiminnan mittarit

Tavoite	Mittari	TA2022	TOT2022
Pelastustoimi; hälytystehtävien määrän kehityksen seuranta (muutos %)	Muutosprosentti vuoteen 2020 verrattuna	+/- %	- 1 %
Rakennuspaloissa pelastetut omaisuusarvot	Pelastettujen omaisuusarvojen suhde uhattuna olleisiin arvoihin	90 %	92 %
Pelastetut henkilöarvot	Välittömästi ja muusta vaarasta pelastetut henkilöt (lukumäärä)	hlö. määrä	94 hlöä
Ensihoito: hälytystehtävien määrän kehityksen seuranta	Muutosprosentti vuoteen 2021 verrattuna	+/- %	+4,9 %
	Hoitolaitokseen kuljetettavien potilaiden suhde kohteessa hoidettuihin potilaisiin (suhde %)	%	18 %
Ikäihmisten turvalliseen kotona asumisen tukeminen/ Turvapuhelintehtävät/ hoidontarpeen arviointi /valvontakäynnit	Tehtävien lukumäärät/kpl	kpl	2 322 kpl
Ensihoidon lisäresursointi toteutetaan (Joensuu, Kitee, painopisteajat)	Toteutuminen	K/E	K
Pekalan pelastusaseman toiminnot käynnistyvät (väliaikaistilat)	Toiminta alkaa	K/E	K
Ensihoitoyksiköiden käyttöaste	%/työajasta	%	38 %
Moniammatillisten yksiköiden käyttöaste pelastustehtävillä.	%/tehtävistä	%	8,6 %

Pelastustoiminta

Pelastustoimen hälytystehtäviä oli 3 662 kappaletta ja kokonaistehtävämäärän muutos edelliseen vuoteen oli – 1,0 %. Hälytystehtävien määrät vähentyivät tasaisesti pelastustoimen ja ensivastetehtävien osalla edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Pelastustehtävistä määrällisesti merkittävimpinä ryhminä erottuivat ensivastetehtävät 666 kappaletta, tulipalot 374 kappaletta, liikenneonnettomuudet 486 kappaletta, vahingontorjuntatehtävät 502 kappaletta ja erilaiset tarkistustehtävät 966 kappaletta.

Rakennuspaloissa menehtyi yksi henkilö ja loukkaantui 26 henkilöä. Liikenneonnettomuuksissa, joihin pelastuslaitos hälytettiin, menehtyi 6 henkilöä ja loukkaantui 219 henkilöä. Muissa onnettomuuksissa menehtyi 4 henkilöä ja loukkaantui 25 henkilöä.

Rakennuspaloista aiheutui viime vuoden aikana noin 4,6 milj. euron aineelliset vahingot. Pelastetun omaisuuden määräksi arvioitiin 45 milj. euroa (91 % uhattuna olleen omaisuuden arvosta).

Metsää ja maastoa Hätäkeskuksen kautta välitettyjä ensihoitotehtäviä oli 35 097 kappaletta ja ensivastetehtäviä 666 kappaletta. Kotisairaanhoidon tukevia ja kotiin vietäviä palveluita 2 322 kappaletta, sairaalasiirtoja suoritettiin ensihoitopalvelun toimesta 3 342 kappaletta. Ambulanssilla suoritettujen tehtävien määrä oli vuonna 2022 yhteensä 45 268 kappaletta. Kokonaistehtävämäärä kasvoi +4,9 % edellisen vuoden tasosta.

Maastoa ja metsää paloi 56 tulipalossa yhteensä 12 hehtaaria.

Ensihoitopalvelu

Hätäkeskuksen kautta välitettyjä ensihoitotehtäviä oli 35 097 kappaletta. Kotisairaanhoidon tukevia ja kotiin vietäviä palveluita tukevia tehtäviä oli 2 322 kappaletta. Sairaalasiirtoja suoritettiin ensihoitopalvelun toimesta 3 342 kappaletta. Ambulanssilla suoritettujen tehtävien määrä oli vuonna 2022 yhteensä 45 268 kappaletta. Kokonaistehtävämäärä kasvoi +4,9 % edellisen vuoden tasosta. Yhdenhoitajan yksiköllä suoritettiin tehtäviä 1 672 kertaa.

Onnettomuuksien ehkäisy

Valvonnan osalta yritys- ja laitospaikoitten valvonnassa ei saavutettu määrällistä tavoitetta 347/450 kpl. Tavoitteen alitus selittyy sillä, että valvontaa suorittavilla henkilöillä oli useita pitkäaikaisia poissaoloja sekä virkavapaita vuoden aikana, eikä kyseisiin tehtäviin saatu sijaisia. Lisäksi yksi valvonnan virka oli täyttämättä yli 10 kuukauden ajan, kun kelpoisia hakijoita ei ollut. Poissaolot aiheuttivat työtehtävien hoitamiseen yli kahden henkilötyövuoden vajeen verran. Alkuvuonna (tammi-maaliskuu) myös korona vielä hidasti valvontatoiminnan toteutusta.

Asuinrakennuksien paloturvallisuuden itsearviointien palautuksien osalta tavoitteeseen lähes päästiin 1445/1500 kpl. Edellisiin vuosiin verrattuna oli postin palauttamien kirjeiden määrä poikkeuksellisen suuri 180 kpl eli 10 % lähetetyistä kirjeistä palautui takaisin. Kohteissa ei näin ollen ole asutusta. Aikaisempina vuosina postin palauttamia kirjeitä on tullut noin 100–120 kpl, kasvua oli siis noin 50 %. Tässä näkyy osittain maaseudun autioituminen. Jotta tulevina vuosina itsearvioinnissa päästäisiin asetettuun tavoitteeseen, tullaan lähetettävien kirjeiden määrää lisäämään.

Muiden tarkastusten osalta (suunnittele mattomat tarkastukset) määrälliseen tavoitteeseen ylittyivät tavoitteeseen nähden (tavoite 1392 kpl/1000 kpl). Muut tarkastukset koostuvat pääosin maakunnan asukkaiden ja yritysten ja yhteisöjen tilaamista valvontakäynneistä. Lukuun sisältyvät myös ikäihmisille tarjottavat asuntojen turvallisuuskatselmukset.

Pelastuslaitoksen ja Pohjois-Karjalan pelastusalanliiton järjestämiin turvallisuusviestinnän koulutustapahtumiin ja muihin tilaisuuksiin osallistui 22 % maakunnan asukkaista. Pelastuslaitos osallistui valtakunnallisiin valistuskampanjoihin (mm. Nou Hätä ja paloturvallisuusviikko). Pelastuslaitos huolehti osaltaan Siun soten konsernin oman henkilöstön turvallisuuskoulutuksesta. Koulutusta järjestetään Siun soten palveluyksiköiden tekemien tilausten perusteella.

Onnettomuuksien ehkäisytoiminnan vaikuttavuutta seuratiin tarkastelemalla ihmisen toimintaa tulipalotilanteissa ja rakennuspalovaaroissa. Mittareina käytetään ihmisen toiminnasta aiheutuvien tulipalojen määrän muutosta ja alkusammutuksen vaikutusta tulipalojen kehittymiseen rakennuspalloissa sekä palovaroittimien toimintakuntoisuutta asuntopaloissa. Ihmisten omassa toiminnassa tulipalotilanteissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Valvontasuunnitelman ja onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuuden mittarit

Turvallisuuspalvelut	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Paloturvallisuuden itsearviointi	1.500	1.445
Valvontatehtävien määrä (kpl)	1.450	1.644
Turvallisuusviestintä %/maakunnan asukasmäärästä.	20 %	22 %
Pelastusasemien tilaturvallisuus	2-3 pelastusasemaa	8 pelastusasemaa
Ihmisten toiminnasta johtuvien onnettomuuksien määrä kaikissa tulipaloissa % tehtävistä Vähenee 5 vuoden keskiarvosta.	40 %	32 %
Toiminta rakennuspalloissa Alkusammutusta yritettiin %	31 %	29 %
Alkusammutuksen vaikutus Sammutti palon/rajoitti paloa % Paranee 5 vuoden keskiarvoon nähden.	64 % / 9 %	47 % / 27 %
Toiminta rakennuspalloissa: Asunnossa oli palovaroitin	54 %	51 %
Palovaroitin oli toimintakuntoinen Paranee 5 vuoden keskiarvoon nähden.	60 %	54 %

Varautuminen

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on huolehtinut maakuntatason varautumisen suunnittelusta ja koordinoinnista sekä yhteensovittamisesta. Kuluvana vuonna resurssija kohdennettiin uudelleen kansainvälisen turvallisuustilanteen muuttumisen johdosta väestösuojelun suunnitelmien päivittämiseen ja turvallisuusviranomaisten väliseen tiedonvaihtoon sekä Pohjois-Karjalan valmiusfoorumien ja valmiussihteeristön sekä paikallisten valmiusryhmien työhön. Lisäksi varauduttiin omantoiminnan jatkuvuuden varmistamiseen mm. mahdollisen sähkön säännöstelyyn ja varaviestijärjestelmän laajennuksiin.

Kuntayhtymän varautumista tuettiin siirtämällä pelastuslaitoksen varautumisen asiantuntijahenkilöstöä turvallisuuspalveluihin.

Varautuminen	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Kriittisen materiaalin määrittäminen	K/E	K
Pelastuslaitoksen suunnitelmahierarkian määrittäminen	K/E	E
Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelman päivittäminen	K/E	E

Henkilöstö

Henkilöstön ammattitaidon ja toimintakunnon ylläpitämiseen sekä kehittämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Sivutoimisen ja vakinaisen henkilökunnan rekrytoinnin onnistuminen sekä hyvän työnantajakuvan vaaliminen olivat yksi pelastuslaitoksen tärkeimmistä kriittisistä menestystekijöistä.

Päätoimisen henkilöstön lähtövaihtuvuus oli tulovaihtuvuutta suuremmalla tasolla, joka johtuu osittain koulutetun pelastushenkilöstön valtakunnallisesta vajauksesta.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella ideoitiin ja suunniteltiin Pelastaja - akatemia - valmennuskurssin, joka tähtää siihen, että pohjoiskarjalaiset hakijat pääsevät sisään pelastajakurssille. Akatemian valmennus tähtää tammikuussa 2024 alkavalle Pelastusopiston pelastajakurssille. Autamme hakijoita mm. fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä.

Sivutoimisen pelastushenkilöstön määrässä oli havaittavissa positiivista kehitystä edelliseen toimintavuoteen verrattuna. Sivutoimista henkilökuntaa pyrittiin rekrytoimaan lisää erilaisten tapahtumien yhteydessä, jotta pelastustoimen peruspalvelut pystyttäisiin turvaamaan koko maakunnan alueella. Sivutoimisen henkilöstön määrä lisääntyi tavoitteen mukaisesti edellisen toimintavuoteen verrattuna.

Toimintavuoden aikana operatiivisen henkilöstön fyysistä toimintakuntoisuutta seurattiin FireFit-järjestelmän avulla. Pelastustoimintaan osallistuvasta päätoimisesta henkilöstöstä 78

% selviytyy vaativista ja savusukellusta edellyttävistä perustehtävistä. Sivutoimista pelastushenkilöstöstä 39 % selviytyy vastaavista tehtävistä.

Sivutoimista työsuhteessa olevaa pelastushenkilökuntaa oli pelastuslaitoksen palveluksessa 451 henkilöä sekä sopimus- ja tehdaspalokuntien palveluksessa oli tilikauden päättyessä yhteensä 52 henkilöä. Henkilökunta koostuu sammutusmiehistä ja yksikönjohtajista, joilla on päätyö jonkun muun työnantajan palveluksessa. Sivutoimista henkilökuntaa pyrittiin rekrytoimaan lisää erilaisten tapahtumien yhteydessä, jotta pelastustoimen peruspalvelut pystyttäisiin turvaamaan koko maakunnan alueella. Sivutoimisen henkilöstön määrä lisääntyi tavoitteen mukaisesti edellisen toimintavuoteen verrattuna.

Pelastuslaitoksella käynnistettiin vuoden aikana säännönmukainen uusien työntekijöiden perehdytysohjelma. Esihenkilöiden johtamisvalmennus toteutettiin osana Siun soten koulutusjärjestelmää.

Pelastuslaitokselle laadittiin toimintavuoden aikana yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jonka koulutus ja jalkauttaminen tapahtuu vuoden 2023 aikana.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan vuosittain tehtävällä MSK-kyselytutkimuksella. Tavoitteena on parantaa työyhteisön toimivuutta ja henkilöstön työhyvinvointia edellisestä vuodesta. Työhyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä olivat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen. Kyselyn tulosten perusteella on pelastuslaitoksella parantunut työyhteisön toimivuus ja työn tekemisen sisällön kokemukset.

Kyvykkyyks	Tavoite 2022	Toteuma2022
Toimintakyky: Päätoiminen pelastushenkilöstö. Vaativat tai savusukellusta edellyttävät perustehtävät.	80 %	78 %
Toimintakyky: sopimushenkilöstö. Kykenee vaativiin tai savusukellusta edellyttäviin perustehtäviin.	40 %	39 %
Sivutoimisen henkilöstön määrä	400	451
Työhyvinvointi MSK-kyselyn tuloksien mukaan		
Työyhteisön toimivuus paranee	K/E	K
Työn tekemisen kokemus paranee	K/E	K
Johtaminen paranee	K/E	E
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu	K/E	K

Pelastuslaitoksen henkilöstö 31.12.2022	
Päätoiminen henkilöstö yhteensä	343
-Vakituiset	283
-Määräaikaiset	60
-Kokoaikaiset	332
-Osa-aikaiset	11
Työsuhteessa oleva sivutoiminen henkilöstö	451
Koko henkilöstö yhteensä	794

2.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntien vastuulla oleva pelastustoimi siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja samalla pelastuslaitos-liikelaitos purkautuu.

Liikelaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa liikelaitoksen purkautuessa 31.12.2022.

Merkittävät toiminnalliset ja taloudelliset riskit

1. Liikelaitoksen talouden tasapainoon vaikuttavat heikentävästi yleinen kustannusten nousu, palvelutason ylläpitämiseksi tarvittavat resurssitarpeet ja muun muassa valtakunnallisen ICT-ympäristön aiheuttamat huomattavat kustannuspaineet. Samalla tulorahoitukseen sisältyy epävarmuutta hankerahoituksen ja ensihoidon tulojen muodostumisen osalta. Pelastuslaitoksen toiminnan turvaamiseksi laitoksen rahoitus on pysyttävä pitkäkestoisesti varmistamaan.

2. Pelastustoimen ja ensihoidon toimintavalmiusaikojen toteutuminen säännösten ja palvelutasopäätösten edellyttämällä tasolla. Maakunnan alueella on neljä riskiruutua, joihin ei kyetä tuottamaan kiireellistä pelastustoimen palvelua vaadittujen vaatimusten puitteissa ja haasteita on myös kuntakohtaisissa keskiarvioissa. Ensihoidon osalta toimintavalmiusongelmia on Joensuun keskustassa A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä ja koko maakunnan osalta C-kiireellisyysluokan tehtävissä. Lisäksi kuntakohtaisesti tarkasteltuna palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudessa on ongelmia, kun tarkastellaan tavoitettavuusaikaa.

3. Henkilöstön voimavarat ovat pelastuslaitoksen palvelutuotannon keskeinen edellytys. Pelastustoimen päätoimisen henkilöstön saatavuus on kansallisesti vaikeutunut pelastuslaitosten suuren rekrytointitarpeen ja koulutusmäärien epäsuhteen takia. Terveysturvallisuuden ammattilaisten saatavuus maakunnassa on heikentynyt ja tällä kehityksellä voi olla vaikutusta myös pelastuslaitoksen toimintaedellytyksiin. Sivutoimisen henkilöstön

saatavuuteen vaikuttaa erityisesti väestön väheneminen ja vanheneminen ja näiden aiheuttama poistuma.

2.4 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Johtamisen ja hallinnon järjestäminen

Liikelaitoksen toimintaa johtaa sille asetettu johtokunta ja pelastusjohtaja. Pohjois-Karjalan kuntien yhteisenä toimielimenä on yhtymävaltuusto, jonka merkittävimpänä tehtävänä on päättää pelastustoimen palvelutaso. Liikelaitoksen johtokunnan työskentely on ollut tehokasta ja hyvän hallintotavan mukaista.

Tilivelvollisten henkilöiden tehtävät, vastuut ja avainhenkilöiden sijaiset on määritelty pelastusjohtajan päätöksillä.

Hankintaprosessit uudistettiin toimintavuoden aikana keskittämällä hankinnat varautumisen ja ensihoitopalveluiden hoidettavaksi. Lisäksi hankintoja toteutetaan yhteistyössä Siun soten ja pelastustoimen hankintarenkaan kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen toiminnalliset tavoitteet asetetaan pelastustoimen lainsäädännön ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen sekä Siun soten strategisten linjausten edellyttämällä tasolla. Tavoitteiden toteutumista valvoo Itä-Suomen aluehallintovirasto vuosittaisen peruspalveluiden arvioinnin yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan kuukausittain taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Yhtymähallitukselle raportoidaan pelastuslaitoksen talouden ja toiminnan toteutumisesta osavuosikatsausten yhteydessä.

Pelastuslaitoksen tuloksellisuutta mitataan ja vertaillaan valtakunnallisesti eri pelastuslaitosten välillä. Pelastuslaitokset on jaettu toimintaympäristön mukaisesti neljään eri verrokkiryhmään. Pohjois-Karjalan kanssa samaan verrokkiryhmään kuuluvat Etelä-Savo, Kainuu, Jokilaaksot ja Lappi (harvaan asuttujen alueiden pelastuslaitokset). Pohjois-Karjalan pelastustoimen nettomenot ovat alle maan keskiarvon. Verrokkiryhmän pelastuslaitoksiin verrattuna Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kulurakenne on huomattavasti edullisempi.

Riskien hallinnan järjestäminen

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen riskienhallinta on jatkuva prosessi. Toiminnallisia riskejä arvioidaan ja seurataan vuosittain eri työryhmien tai vastuuhenkilöiden toimesta. Riskienhallinnasta vastaavat pelastusjohtajan lisäksi pelastuslaitoksen päällikköviranhaltijat

omilla vastualueillaan. Merkittävimmäksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu henkilöstön riittävyys ja palvelutason turvaaminen erityisesti maakunnan pienillä paloasemilla.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen hankinnat toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan hankintatoimen, Siun soten hankintayksikön, Sansian tai muiden pelastuslaitosten kanssa muodostetun hankintarenkaan kanssa. Kalustohankinnat hoidetaan pääsääntöisesti vuosisopimustoimittajilta. Investoinnit kilpailutetaan yhteistyössä Itä-Suomen pelastuslaitosten hankintarenkaan kanssa. Pelastuslaitoksella on määritelty hankintamenettelyistä ja rahoitushakemuksista vastaavat henkilöt.

Sopimustoiminta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen sopimukset ovat ajantasaiset.

Lainmukaisuus ja kontrollitoimenpiteet

Pohjois-Karjalan pelastustoimen lainmukaisuutta valvoo tehtävänsä mukaisesti Itä-Suomen aluehallintovirasto. Aluehallintovirasto tekee vuosittain pelastuslaitoksen toiminnan tarkastuksen, josta se antaa johtokunnalle tarkastuskertomuksen.

2.5 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta esittää aluehallitukselle ja -valtuustolle tilikauden 2022 tuloksen käsittelyä siten, että:

- tilikauden alijäämä 816 989,38 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

Siirron jälkeen taseessa on alijäämää 1 106 361,74 euroa.

Liikelaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä katetaan liikelaitoksen purkautuessa kuntayhtymän kokonaisuudessa kuntien kanssa sovitun maksuohjelman mukaisesti.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
Liikevaihto	34 063 946,93	27 083 807,22
Liiketoiminnan muut tuotot	307 522,82	336 730,66
Muut tuet ja avustukset	211 949,18	162 257,30
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 196 017,41	-1 905 051,83
Palvelujen ostot	-2 458 956,13	-2 022 738,63
	<u>-4 654 973,54</u>	<u>-3 927 790,46</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-22 090 048,52	-16 750 261,23
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 870 351,61	-2 962 441,23
Muut henkilösivukulut	-809 293,31	-627 001,07
	<u>-26 769 693,44</u>	<u>-20 339 703,53</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 057 592,26	-928 179,49
Liiketoiminnan muut kulut	-2 880 571,37	-2 196 044,16
Liikelylijäämä -alijäämä	-779 411,68	191 077,54
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	1 368,04	1 376,48
Kunnalle maksetut korkokulut	-6 528,07	-1 368,20
Muille maksetut korkokulut	-32 219,57	-168,69
Muut rahoituskulut	-198,10	-1 575,23
	<u>-37 577,70</u>	<u>-1 735,64</u>
Yli- alijäämä ennen satunnaisia eriä	-816 989,38	189 341,90
Yli- alijäämä ennen varauksia	-816 989,38	189 341,90
Tilikauden yli- alijäämä	-816 989,38	189 341,90
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	111,5	-49,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	116,1	-49,7
Voitto, %	-2,4	0,7

Tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitoksen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

=100* (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= 100* (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

=100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista

tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainat ja vuokravastuut 31.12

=Vieras pääoma- (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

3.2 Tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	18 166,79	77 316,75
	<u>18 166,79</u>	<u>77 316,75</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3 537 114,49	3 177 353,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	39 231,72
	<u>3 537 114,49</u>	<u>3 216 585,58</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	308 268,30	163 538,06
Saamiset kuntayhtymältä	1 211 450,46	236 062,22
Muut saamiset	250 898,00	251 529,93
Siirtosaamiset	950 658,53	619 786,18
	<u>2 721 275,29</u>	<u>1 270 916,39</u>
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>6 276 556,57</u>	<u>4 564 818,72</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-289 372,36	-478 714,26
Tilikauden yli-/alijäämä	-816 989,38	189 341,90
	<u>-1 106 361,74</u>	<u>-289 372,36</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 050 117,23	770 814,97
Korottomat velat kuntayhtymältä	2 096 090,27	84 531,30
Muut velat	937 100,86	881 914,44
Siirtovelat	3 299 609,95	3 116 930,37
	<u>7 382 918,31</u>	<u>4 854 191,08</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>6 276 556,57</u>	<u>4 564 818,72</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	-17,6	-6,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	21,5	17,7
Kertynyt alijäämä, 1000 €	-1 106	-289
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 €	10 229	5 544
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Liikelaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä katetaan liikelaitoksen purkautuessa kuntayhtymän kokonaisuudessa kuntien kanssa sovitun maksuohjelman mukaisesti.

3.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (ALIJÄÄMÄ)	-779 411,68	191 077,54
Poistot ja arvonalentumiset	1 057 592,26	928 179,49
Rahoitustuotot ja -kulut	-37 577,70	-1 735,64
Tulorahoituksen korjaukset	-4 225,81	-71 826,93
	<u>236 377,07</u>	<u>1 045 694,46</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-1 603 526,20	-1 176 317,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	284 554,99	56 476,18
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	4 225,81	84 451,60
	<u>-1 314 745,40</u>	<u>-1 035 389,65</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 078 368,33	10 304,81
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kuntayhtymältä	-979 589,84	-62 181,14
Saamisten muutos muilta	-470 769,06	41 478,77
Korottomien velkojen muutos kuntayhtymältä	2 011 558,97	-71 774,02
Korottomien velkojen muutos muilta	517 168,26	82 071,58
	<u>1 078 368,33</u>	<u>-10 404,81</u>
Rahoituksen rahavirta	1 078 368,33	-10 404,81
Rahavarojen muutos	0,00	-100,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	<u>0,00</u>	<u>-100,00</u>
	0,00	100,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 4 vuodelta, €	-2 296	-3 583
Investointien tulorahoitus, %	18,2	99,8
Laskennallinen lainanhoitokate	7,2	728,1
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	0,4	0,3
Current ratio	0,4	0,3

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoitolla on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Quick ratio

$= (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)
/ (Lyhytaikainen vieraspääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio –tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1.

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Liitetieto 1) Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Yhtymävaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella poistoaikoja on tarkastettu 1.1.2020 alkaen. Ennen vuotta 2020 alkaneiden poisto-ohjelmien osalta on noudatettu päivitettyä poistosuunnitelmaa poistamattomalle hankintahinnalle.

Mikäli poistonalainen hyödyke on tuhoutunut tai hyödykkeen tulonodotukset ovat muuttuneet olennaisesti tai poistuneet kokonaan käyttötarkoituksen muutoksesta johtuen, on kulukirjaus esitetty tuloslaskelmassa erikseen arvonalentumisena.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	
Tietokoneohjelmat	2 v tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	5 v tasapoisto
Henkilö- ja pakettiautot, ambulanssit, veneet	
Raskaat koneet	12 v tasapoisto
Sammutus- ja säiliöautot, nostolava-autot	
Rautaiset alukset	18 v tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v tasapoisto
Ict-laitteet	4 v tasapoisto

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Liitetieto 4) Tuloslaskelman ja taseen esittämistäpa

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä palkkojen menojäämääjon velkaerät sisältyvät jouluk-2022 palkka-ajojen velkaerien tavoin muut velat tileille, ja sama kirjauskäytäntö ollut myös vuonna 2021.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6) Toimintatuotot tehtävälueittain

	2022	2021
Liikevaihto		
Pelastustoimi		
Kuntien maksuosuudet	20 410 412,92	14 173 632,00
Öljyntorjuntatuotot	345 957,27	66 131,69
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	<u>223 763,26</u>	<u>220 171,95</u>
Pelastustoimi yhteensä	20 980 133,45	14 459 935,64
Ensihoito		
Ensihoitopalvelujen maksuosuus	6 408 400,08	5 968 400,04
Siun sote- Pohjois karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä		
Ensihoitopalvelujen tuotot	6 609 553,09	6 593 548,53
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	<u>65 860,31</u>	<u>61 923,01</u>
Ensihoito yhteensä	<u>13 083 813,48</u>	<u>12 623 871,58</u>
Liikevaihto yhteensä	<u>34 063 946,93</u>	<u>27 083 807,22</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Pelastustoimi		
Palotarkastus- ja lupamaksut	58 179,47	66 782,11
Erheellisten paloilmoitusten tuotot	93 964,00	126 806,00
Muut pelastustoimen liiketoiminnan tuotot	<u>106 048,99</u>	<u>41 124,50</u>
Pelastustoimi yhteensä	258 192,46	234 712,61
Ensihoito		
Ensihoidon liiketoiminnan muut tuotot	<u>49 330,36</u>	<u>102 018,05</u>
Ensihoito yhteensä	49 330,36	102 018,05
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	<u>307 522,82</u>	<u>336 730,66</u>
Muut tuet ja avustukset		
Korvaus työterveyshuollosta	137 251,02	84 742,04
Muut tuet ja avustukset	<u>74 698,16</u>	<u>77 515,26</u>
	<u>211 949,18</u>	<u>162 257,30</u>
Tuotot yhteensä	<u>34 583 418,93</u>	<u>27 582 795,18</u>

Liitetieto 9) Palvelujen ostojen erittely

Muiden palvelujen ostot	<u>2 458 956,13</u>	<u>2 022 738,63</u>
-------------------------	---------------------	---------------------

Liitetieto 13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	2022	2021
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kuljetusvälineiden luovutusvoitot	<u>4 225,81</u>	<u>77 032,25</u>
	<u>4 225,81</u>	<u>77 032,25</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Kuljetusvälineiden luovutustappiot	<u>0,00</u>	<u>5 205,32</u>
	<u>0,00</u>	<u>5 205,32</u>

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	77 316,75	3 177 353,86	39 231,72		3 293 902,33
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	1 650 834,10	0,00		1 650 834,10
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-292 631,17	8 076,18		-284 554,99
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-47 307,90		-47 307,90
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden poisto	-59 149,96	-998 442,30	0,00		-1 057 592,26
Poistamaton hankintameno 31.12.	18 166,79	3 537 114,49	0,00		3 555 281,28
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>18 166,79</u>	<u>3 537 114,49</u>	<u>0,00</u>		<u>3 555 281,28</u>

Olennaiset lisäpoistot

Liitetieto 23) Saamisten erittely

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kuntayhtymältä				
Myyntisaamiset	0,00	106 426,35	0,00	90 813,58
Lainasaamiset	0,00	1 105 024,11	0,00	144 848,64
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	400,00
	<u>0,00</u>	<u>1 211 450,46</u>	<u>0,00</u>	<u>236 062,22</u>
Saamiset jäsenkunnilta ja kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	3 874,55	0,00	20 313,62
	<u>0,00</u>	<u>3 874,55</u>	<u>0,00</u>	<u>20 313,62</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	304 393,75	0,00	143 224,44
Muut saamiset	0,00	250 898,00	0,00	251 529,93
Siirtosaamiset	0,00	950 658,53	0,00	619 786,18
	<u>0,00</u>	<u>1 505 950,28</u>	<u>0,00</u>	<u>1 014 540,55</u>
Saamiset yhteensä	0,00	2 721 275,29	0,00	1 270 916,39

Liitetieto 24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Kelan korvaukset ensihoidosta	460 359,48	450 579,94
Öljysuojarahaston avustukset	266 937,05	0,00
Kela/Työterveyshuollon kustannusten korvaus	137 251,02	88 872,81
Palosuojelurahaston avustukset	18 812,82	78 034,56
Muut erät	67 298,16	2 298,87
	<u>950 658,53</u>	<u>619 786,18</u>

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25) Oman pääoman erittely

	2022	2021
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	-289 372,36	-478 714,26
Tilikauden tulos	<u>-816 989,38</u>	<u>189 341,90</u>
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	<u><u>-1 106 361,74</u></u>	<u><u>-289 372,36</u></u>
 Oma pääoma yhteensä	 <u><u>-1 106 361,74</u></u>	 <u><u>-289 372,36</u></u>

Liitetieto 30) Vieras pääoma

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Korottomat velat kuntayhtymältä				
Ostovelat	0,00	95 315,97	0,00	84 531,30
Muut velat	<u>0,00</u>	<u>2 000 774,30</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>0,00</u>	<u>2 096 090,27</u>	<u>0,00</u>	<u>84 531,30</u>
 Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>16 679,10</u>	<u>0,00</u>	<u>19 526,29</u>
	<u>0,00</u>	<u>16 679,10</u>	<u>0,00</u>	<u>19 526,29</u>
 Velat jäsenkunnille ja kuntayhtymille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>312 615,26</u>	<u>0,00</u>	<u>49 514,59</u>
	<u>0,00</u>	<u>312 615,26</u>	<u>0,00</u>	<u>49 514,59</u>
 Velat muille				
Ostovelat	0,00	720 822,87	0,00	701 774,09
Muut velat	0,00	937 100,86	0,00	881 914,44
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>3 299 609,95</u>	<u>0,00</u>	<u>3 116 930,37</u>
	<u>0,00</u>	<u>4 957 533,68</u>	<u>0,00</u>	<u>4 700 618,90</u>
 Vieras pääoma yht.	0,00	7 382 918,31	0,00	4 854 191,08

Liitetieto 32) Muiden velkojen erittely

	2022	2021
(menojäämäpalkkojen kirjaustavan muutos)		
Muut velat	<u>937 100,86</u>	<u>881 914,44</u>

Liitetieto 33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
(menojäämäpalkkojen kirjaustavan muutos)		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	2 721 903,81	2 608 667,64
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	563 931,13	484 340,32
Muut erät	<u>13 775,01</u>	<u>23 922,41</u>
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	<u>3 299 609,95</u>	<u>3 116 930,37</u>

4.4 Vakuuksia- ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 38) Vuokravastuut	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	8 132 653,35	5 459 066,57
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 593 523,32	1 290 676,01
Leasingvastuut yhteensä		
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	17 501,20	18 898,92
-myöhemmin maksettavat	14 268,65	20 015,23

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42) Henkilöstön lukumäärä	2022	2021
Vakinaiset	283	285
Määräaikaiset	60	60
Sivutoimiset	451	420
Yhteensä	<u>794</u>	<u>765</u>

Liitetieto 43) Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	22 299 223,78	16 946 359,56
Henkilöstökorvaukset ja muut henk.menojen korj.erät	-209 175,26	-196 098,33
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 870 351,61	2 962 441,23
Muut henkilösivukulut	809 293,31	627 001,07
Yhteensä	<u>26 769 693,44</u>	<u>20 339 703,53</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>26 769 693,44</u>	<u>20 339 703,53</u>

Liitetieto 44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Keskustan P-K:n piiri	96,00	262,00
Savo-Karjalan kokoomus	0,00	138,00
Savo-Karjalan SDP	32,00	599,00
	<u>128,00</u>	<u>999,00</u>

5 Allekirjoitukset ja merkinnät

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Joensuussa ____ . ____ .2023

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa ____ . ____ .2023

BDO Auditor Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela, KHT, JHT

6 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Tilinpäätös		Sidottuna
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Atk-tulosteena
Tase-erittelyt		Paperitulosteena
Tositeaineisto		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA-	Paperitulosteena
Muistiotositteet	MUIST1-	Paperitulosteena
Ulkoiset muistiot rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
Tiliotteet	PANKKI-	Sähköarkistointi/paperituloste
Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Paperitulosteena
Käyttösuunnitelma	BUD-	Paperitulosteena
Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Paperitulosteena
Palkat		
Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Paperitulosteena
Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Paperitulosteena
Matkalaskut	MATKAT-	Paperitulosteena
Ostoreskontra		
Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Paperitulosteena
Ostoreskontra, käsin maksu	OMAKSU-	Paperitulosteena
Myyntireskontra		
Laskutuskaadot	YMR10-YMR99	Paperitulosteena
Kuittaukset	YMRHYV	Paperitulosteena
Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Paperitulosteena
Viitesuoritukset	YMRVII	Paperitulosteena
Käyttöomaisuus		
Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Paperitulosteena
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitulosteena
Tilinpäätöksen liitetietositteet	LTTOS-	Paperitulosteena

7. Tuloslaskelma kuntayhtymän taloudellisesta toiminnasta (kilpailulaki §30d)

Kilpailulain 30d§:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Kirjanpidon eriyttämissäännös luo edellytyksiä julkisyhteisön elinkeinotoiminnan kannattavuuden ja hinnoittelun kustannusperusteisuuden varmistamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kilpailuneutraliteettiongelmien syntymistä ja tehostaa kilpailuneutraliteetin valvontaa. Eriyttämisvelvoite mahdollistaa kirjanpitosäännösten mukaisesti laaditun ja tilintarkastuksen piiriin kuuluvan aineiston hyödyntämisen KKV:n valvontatoiminnassa.

Pienimuotoinen toiminta rajataan eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle. Säännöstä ei sovelleta silloin, kun säännöksessä tarkoitetun yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40 000 euroa vuodessa. Kuntayhtymän tarkastelun perusteella uudet määräykset koskevat 9 eri yksikön toimintaa. Näiden yksiköiden tuloslaskelmat markkinoille kohdistuneen myynnin osalta on esitetty taulukossa 34 vuoden 2022 osalta.

**TAULUKKO 34. KUNTAYHTYMÄN LASKELMA MARKKINOILLE KOHDISTUNEESTA
MYNNISSÄ VUONNA 2022**

Laskelma markkinoille kohdistuneesta myynnistä:	Sairaala- apteekki	Radiologia	Kliininen fysiologia	Varasto	Kuljetus	Välinehuolto	Asunnot	Kiinteistö- yksikkö	Kiinteistö- yksikkö Siilainen
Toimintatuotot	629 504	200 212	117 919	571 480	240 912	90 003	174 079	613 127	238 855
Myyntituotot	629 504	200 212	117 919	571 480	240 912	90 003	174 079	613 127	238 855
Toimintakulut	-615 989	-176 748	-104 525	-578 652	-252 230	-77 854	-175 650	-624 045	-237 760
Henkilöstökulut	-68 626	-95 208	-55 267	-32 090	-84 804	-42 006	-21 044	-95 831	0
Palvelujen ostot	-38 246	-41 304	-23 404	-3 760	-63 950	-15 901	-33 687	-211 085	-83 729
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-492 623	-26 786	-18 178	-542 252	-33 184	-9 025	-39 361	-207 066	-151 511
Muut toimintakulut	-16 495	-13 450	-7 676	-550	-70 292	-10 921	-81 558	-110 063	-2 520
Toimintakate	13 515	23 463	13 393	-7 172	-11 318	12 150	-1 571	-10 918	1 095
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuosikate	13 515	23 463	13 393	-7 172	-11 318	12 150	-1 571	-10 918	1 095
Poistot ja arvonalentumiset	-564	-16 030	-5 043	-1 392	-152	-4 118	0	-205	0
Tilikauden tulos	12 951	7 433	8 351	-8 564	-11 470	8 032	-1 571	-11 123	1 095

Markkinoille kohdistunut myynti perustuu myyntireskontraan. Kuntayhtymän laskentaperiaatteiden mukaan ulkoisesta myynnistä aiheutuneet kustannukset on johdettu ulkoisen myynnin suhteellisen osuuden perusteella. Ulkoisesta myynnistä aiheutuneiden kustannusten laskennassa on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen lähteenä käytetty kirjanpitoa. Sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen lähteenä on käytetty kirjanpidon sisäisiä eriä. Eriyttämismallisuuden keskeisenä tavoitteena on lisätä markkinoilla toimivien julkisyhteisöiden taloudellista läpinäkyvyyttä.

8. Allekirjoitukset ja merkinnät

Aluehallitus hyväksyy vuoden 2022 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen aluevaltuuston käsiteltäväksi.

Aluehallitus allekirjoittaa 2022 tilinpäätöksen sähköisesti.

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus tilintarkastajan sähköisen allekirjoituksen päivämäärällä.

BDO Auditor Oy

Tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela, (KHT, JHT)

vastuunalainen tilintarkastaja

9. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Tilinpäätös			Sidottuna
Päiväkirja			Sähköinen arkistointi
Pääkirja			Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot			Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt			Paperitilosteena
Tositeaineisto			
Kirjanpito			
	Avaava tase	ALKUSA-	Paperitilosteena
	Muistiotositteet	MUIST1-	Paperitilosteena
	Ulkoiset muistiot rondosta	MUIRO2	Sähköinen arkistointi
	Kassatositteet	PANKKI-	Rahan nostot
		MUIST1-	Tilitykset
	Tiliotteet	PANKKI-	Sähköarkistointi/paperitiloste
	Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Paperitilosteena
	Sisäiset muistiot Rondosta	MUIRS2	Sähköinen arkistointi
	Sosiaalityö, ProConsona	SOSTYO-	Sähköinen arkistointi
	Käyttösuunnitelma	BUD-	Paperitilosteena
	Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Paperitilosteena
Palkat			
	Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Paperitilosteena
	Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
	Matkalaskut	PALKAT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra			
	Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
	Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Paperitilosteena
	Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Paperitilosteena
	Sisäiset laskut Rondosta	SISROP-	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra			
	Laskutuskaadot	YMR10-YMR99	Sähköinen arkistointi
	Kuittaukset	YMRHYV	Sähköinen arkistointi
	Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Sähköinen arkistointi
	Viitesuoritukset	YMRVII	Sähköinen arkistointi
Varastot		MUIST1-	Paperitilosteena
Käyttöomaisuus			
	Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Paperitilosteena
	Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitilosteena
	Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Paperitilosteena
Konserni			
	Alkusaldot	KLALKU-	Paperitilosteena
	Tytär/kuntayhtymät	KLYHT-	Paperitilosteena
	Konsernikirjaukset	KLKIRJ-	Paperitilosteena